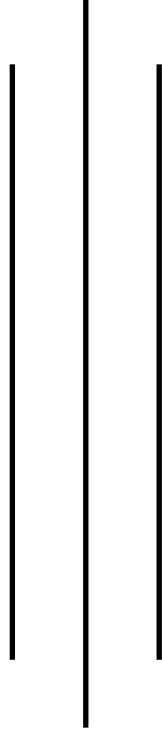

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को
वार्षिक योजना पुस्तिका

मनहरी गाउँपालिका
रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश
२०८१

संरक्षक	:- रञ्जन कालाखेती - अध्यक्ष
सल्लाहकार	:- सिता पुलामी मगर - उपाध्यक्ष
सम्पादक मण्डल	:- रमेश सुवेदी - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राजिब बहादुर बानियाँ - कम्प्युटर अपरेटर
प्रकाशक	:- मनहरी गाउँपालिकाको कार्यालय रजैया, मकवानपुर, बागमती प्रदेश, नेपाल
इमेल	:- manaharimun@gmail.com
वेबसाइट	:- www.http://manaharimun.gov.np
प्रकाशन प्रति	:- ५०० थान
प्रकाशन मिति	:- २०८१ श्रावण

©मनहरी गाउँपालिका, रजैया, मकवानपुर

मुद्रण

:-

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने तथा राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहहरूले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको कानून बनाउने, वार्षिक तथा बहुवर्षीय नीति तथा कार्यक्रमहरू बनाउने, निर्णय गर्ने र यसको कार्यान्वयन गर्ने समेतको अधिकार प्रदान गरेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहहरूलाई आफ्नो अधिकार र क्षेत्र भित्रको विषयमा स्थानीय स्तरको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन लागू गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही बमोजिम मनहरी गाउँपालिकाले यहि मिति २०८० आषाढ २३ गते सम्पन्न गाउँ सभाको तेह्रो अधिवेशन बजेट अधिवेशनको रूपमा सम्पन्न गरेको छ ।

स्थानीय सरकारको रूपमा दोश्रो कार्यकालका लागि नवनिर्वाचित हाम्रो टिमको लागि पहिलो यस अधिवेशमा मूल नाराका रूपमा पारित गरिएको शिक्षा स्वास्थ्य कृषि र पुर्वाधार संवृद्ध मनहरीको आधार लाई सार्थक रूपमा कार्यान्वयनको गर्न आ.ब. २०८०/०८१ का लागि पारित यस पुस्तकमा समेटिएका नीति तथा कार्यक्रम र बजेटले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्नेछ भन्नेमा म लगायत सबै जनप्रतिनिधिहरू विश्वस्त रहेका छौं । विगमा हामीले घोषणा गरे अनुरूप शिक्षा र स्वास्थ्य आम नागरिकलाई सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध गराउन तत् क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी विपन्न वर्ग पहिचान गरि उनीहरूलाई स्वास्थ्य बीमा र शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराउन गरिब संग स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम तथा गरिब संग विश्वेश्वर शैक्षिक सहायता कोषको लागि समेत बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

यस पटकको यो वार्षिक योजना पुस्तिकामा गाउँपालिकाकाका गौरवका योजनाहरू, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित योजनाहरू समेत समेटि यथार्थपरक रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । विगतका नीतिहरूको समिक्षा गर्दै यस वर्ष तय गरिएका नीतिहरू यस पुस्तिकामा समेटिएका छन् । आर्थिक ऐन, विनियोजन ऐन तथा सो संग सम्बन्धित अनुसुचिहरू समेत सरोकारवालाहरू सबैलाई जानकारीका लागि यस पुस्तकमा समावेश गरिएको छ । यसको सफल कार्यान्वयनमा सबै कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरू एकजुट भई लाग्नेमा म विश्वस्त रहेको छु । कार्यान्वयनको सिलसिलामा मनहरी गाउँपालिकाको जोखिमपूर्ण भु-धरातलिय अवस्थितिका कारण उत्पन्न हुनसक्ने विपदका श्रृंखलाहरू न्यूनिकरण गर्न आवश्यक पहलहरू समेत गरिने कुरामा समेत सबै सरोकारवालाहरूलाई आश्वास्त गराउन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, नीति कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिनु भएका कर्मचारी मित्रहरू, विषयविज्ञ तथा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू प्रति विशेष धन्यवाद दिँदै सफल कार्यान्वयनका सरोकारवालाहरूले समेत सहयोग र सहकार्य गर्नुहुनेछ भन्नेमा समेत म पूर्ण विश्वस्त रहेको छु ।

दुई शब्द

संघीयतको सफल कार्यान्वयन र संक्रमणकालको अन्त्य पश्चात बलियो स्थानीय सरकारको लागि संवैधानिक आधार तय भई दोस्रोको कार्यकालको लागि भएको स्थानीय तह सदस्यको लागि भएको निर्वाचनमा मनहरी गाउँपालिकाका आम मतदाताबाट हाम्रो टिमलाई निर्वाचित गराउनु भएकोमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । संविधान तथा प्रचलित कानूनले निर्वाचित जनप्रतिनिधिको हैसियतले गाउँपालिका क्षेत्रको विकास व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी हामीलाई प्रदान गरिएकोमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार समृद्ध मनहरीको आधार नारा तय गरी सोही बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम तथा सोही आधारमा बजेट तर्जुमा गर्ने कार्य सम्पन्न गरेका छौं । जसका आधारमा हामीले नागरिक सामु गरेको प्रतिबद्धतालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने दायित्व रहेको छ ।

स्थानीय सरकार नागरिकको नजिकको सरकार हो, यसले संघीयताको मूल मर्म बमोजिम छिटो, छरितो तथा प्रभावकारी रूपमा नागरिकलाई सेवा प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ । सोही बमोजिम विकासका प्राथमिकताहरू निर्धारण गरिएको र सेवा प्रवाहका संयन्त्रहरूलाई चुस्त दुरुस्त बनाइएको छ । यथार्थपरक रूपमा तयार गरिएको वार्षिक योजनाका माध्यमबाट सामाजिक विकास र आर्थिक विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुग्नेमा म विश्वस्त रहेको छु । विशेष गरि शिक्षामा आम नागरिकको सर्वसुलभ पहुँच, आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता लगायत दिगो पूर्वाधार विकास आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को प्रमुख विशेषता रहेका छन् । निर्वाचित प्रतिनिधिको नाताले नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमामा मनहरीबासीको सहयोगमा हाम्रो भूमिका रहेको भएतापनि यसलाई कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कनमा समेत थप साथ र सहयोग पाउने मैले आशा लिएको छु ।

अन्तमा, एक वर्षभरिको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा यस सम्बद्ध क्रियाकलाप सम्पादन गर्न सहयोग पुर्याउनु हुने गाउँपालिकाबासी दाजुभाइ तथा दिदीबहिनी, विभिन्न संघ संस्था, क्रियाशिल राजनीतिक दल तथा स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूलाई हृदयदेखि धन्यवाद अर्पण गर्दछु । योजना छनौट, प्राथमिकिकरण, अभिलेखिकरण लगायतमा अहोरात्र खटिनुहुने अध्यक्षज्यू, सबै वडा अध्यक्षज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, विभिन्न समितिका पदाधिकारीज्यूहरू तथा सबै राष्ट्र सेवक कर्मचारी मित्रहरूलाई हार्दिक आभार सहित धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

सीता पुलामी मगर
उपाध्यक्ष
मनहरी गाउँपालिका

दुई शब्द

स्थानीय सरकार स्थानीय नागरिकको सबैभन्दा नजिकको सरकार हो । सिद्धान्तत Principle of Subsidiarity मान्यता बमोजिम स्थापित हुने स्थानीय सरकार, नागरिकले देख्न तथा भेट्न सक्ने नागरिकको घर आँगनमा उपलब्ध हुने सरकारको रूपमा रहेको हुन्छ । मुलुकमा विगतदेखि नै स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाहको लागि विभिन्न खाले संरचनाको अभ्यास हुँदै आएकोमा नेपालको संविधान, २०७२ ले नेपालको राज्य संरचनालाई संघीय रूपमा रूपान्तरण गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहमा विभाजन गरी स्थानीय स्तरमा पनि सरकारको प्रत्याभूति हुने किसिमको संरचना निर्माण गरेको छ । तल्लो तहको सरकारका रूपमा देशमा हाल ७५३ वटा स्थानीय सरकारहरू क्रियाशिल रहेका छन् । त्यसै मध्येको एक मनहरी गाउँपालिकाको स्थानीय सरकार अर्थात मनहरी गाउँपालिका रहको छ ।

स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन, २०७९ अन्तर्गत दोस्रो पटक स्थानीय तहको सरकार निर्माणको लागि मनहरीका गाउँपालिकाका ७० प्रतिशत भन्दा बढी मतदाता सरिक भई हालका नयाँ नेतृत्व चयन गरेको र नवनिर्वाचित नेतृत्वले शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार: समृद्ध मनहरीको आधार भन्ने मूल नारा तय गरी गुणात्मक शिक्षा र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा गाउँपालिकाका सबै नागरिकले सर्वसुलभ रूपमा प्राप्त गर्ने गरि नीति तथा कार्यक्रम तयार गरि सो को लागि बजेट समेत विनियोजन गरेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम बजेट तथा योजना तयार पार्ने क्रममा नेपालको संविधान, २०७२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ पन्ध्रौ योजना, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट, बागमती प्रदेश सरकारको प्रथम आवधिक योजना, बागमती प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन आम नागरिक, राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र लगायतबाट प्राप्त सुझावलाई ध्यान दिइएको छ ।

एक वर्ष सम्म अर्थात् आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ भित्र मनहरी गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने योजना तथा विभिन्न विषयगत कार्यक्रमको यस दस्तावेजलाई कार्यान्वयन गरी मूर्त रूप प्रदान गर्न सबै जनप्रतिनिधिज्यूहरू, कर्मचारी मित्रहरू, मनहरीमा क्रियाशिल राजनीतिक दल, गैर सरकारी संस्था, सञ्चारकर्मी, नागरिक समाज तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाको सक्रिय सहयोग प्राप्त हुने मैले विश्वास लिएको छु ।

मोहनकुमार श्रेष्ठ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मनहरी गाउँपालिका

बिषयसुची:

खण्ड १ - परिचय.....6

खण्ड २ - आ.ब. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम 14

खण्ड ३ - मनहरी गाउँपालिकाको.....43

खण्ड ४ - मनहरी गाउँपालिकाको 49

आर्थिक ऐन, २०८० 49

खण्ड ५ - मनहरी गाउँपालिका 82

गाउँसभामा उपाध्यक्ष श्री सीता पुलामी मगरद्वारा प्रस्तुत.....82

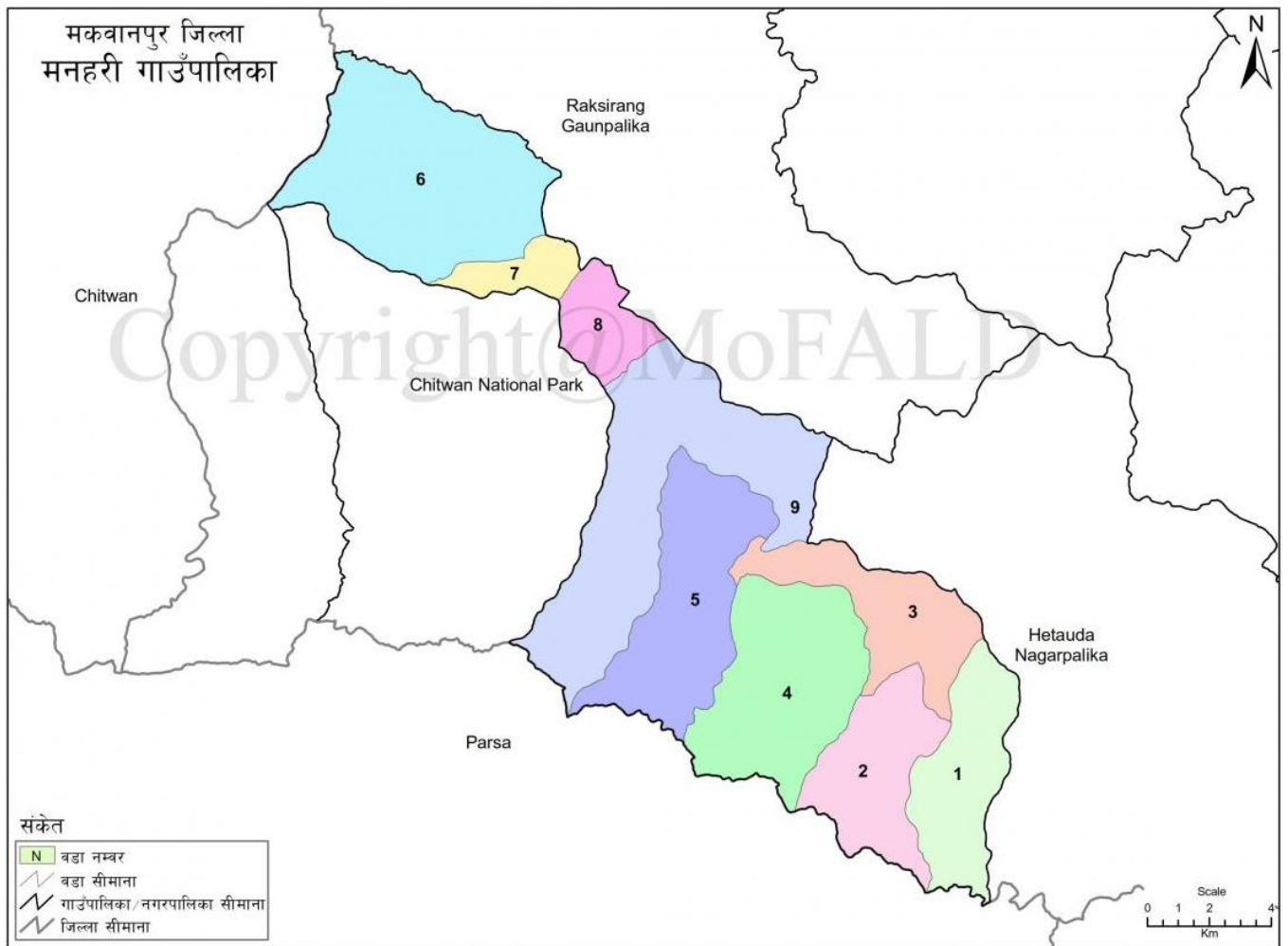
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति.....90

खण्ड ६ - आ.ब. २०८०/०८१ मा संचालन हुने विस्तृत योजना तथा कार्यक्रम:.....91

खण्ड ७ - गैर सरकारी संस्थाहरु द्वारा संचालन हुने क्रियाकलाप र बजेट.....140

खण्ड १ - परिचय

१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय:

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल १:२५,०००/१:५०,०००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
 तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, सरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
 LLRC, 2016

मनहरी गाउँपालिका नेपालको बागमती प्रदेश अन्तर्गत मकवानपुर जिल्लामा पर्दछ । यो गाउँपालिका भौगोलिक हिसाबले ८४०४२'३५" देखि ८५०५७'३३" पूर्वी देशान्तर र २७० २३'३४" देखि २७० ३६'३७" उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित रहेको छ । त्यसैगरी १९९.५२ वर्ग.कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा हेटैडा उ.म.न.पा. र राक्सिराङ्ग गाउँपालिका पर्दछ भने, पश्चिममा चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज, उत्तरमा राक्सिराङ्ग गाउँपालिका र दक्षिणमा पर्सा जिल्ला पर्दछ भने गाउँपालिका समुन्द्र सतहबाट ३९० मिटर देखि ७६० मिटरको उचाईमा रहेको छ । मनहरी गाउँपालिकालाई मिति २०७३ फागुन २२ गते साविकका मनहरी र हाँडिखोला गा.वि.स. समावेश गरी जम्मा ९ वडा कायम गरिएको छ । मकवानपुर जिल्लामा नयाँ गठन भएका गाउँपालिकाहरूमा विकासको राम्रो सम्भावना बोकेको गाउँपालिकाको रूपमा मनहरी गाउँपालिका रहेको छ । यसका अतिरिक्त यहाँका सचेत राजनैतिक दल र उत्प्रेरीत गाउँवासी समेत यो गाउँपालिकाका दरिलो अनि दिगो विकासको श्रोतका रूपमा रहेका छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकामा कुल ४७,३५३ जनसंख्या रहेका छन् । जसमा पुरुषको जनसंख्या ४९.४ प्रतिशत र महिलाको ५०.६ प्रतिशत रहेको अवस्था छ । यस गाउँपालिकामा विभिन्न जातजाती तथा धर्म मान्ने व्यक्तिहरूको बसोबास रहेको छ । जातजातिका आधारमा जनसंख्याको विवरणलाई हेर्दा सबैभन्दा धेरै ४६.६ प्रतिशत तामाङ, दोस्रोमा १३.१ प्रतिशत क्षेत्री, तेस्रोमा १०.४ प्रतिशत चेपाङ्ग/प्रजा, चौथोमा १० प्रतिशत ब्राम्हण, पाचौँमा ४.३ प्रतिशत रहेका छन् भने क्रमशः ४.१ प्रतिशत राई, २.५ प्रतिशत मगर, १.८ प्रतिशत नेवार, १.३ प्रतिशत परिया र १.३ प्रतिशत सन्यासी/दसनामी रहेका छन् । गाउँपालिकाको औषत पारिवारिक आम्दानीमा कृषि व्यवसायको सबैभन्दा ठूलो हिस्सा रहेको छ र स्थानीय बासिन्दाको आम्दानीको अन्य श्रोतहरूमा व्यापार, व्यवसाय, लघुउद्योग, नोकरीका साथै वैदेशिक रोजगारी हुन् । परम्परागत प्रणालीको कृषि व्यवसायको विकल्प खोजिरहेका यहाँका बासिन्दा क्रमश आधुनिक जीवनशैलीमा रमाउन थालेका छन् । स्थानीय जनशक्ति मजदुरी तथा अध्ययनका लागि विदेशिने क्रम बढिरहेको छ । अध्ययनका लागि यस गाउँपालिकाका शैक्षिक संस्थाहरूमा स्थानीय विद्यार्थीका अलावा अन्य छिमेकी गाउँपालिका/नगरपालिका तथा जिल्लाबाट समेत आउने गरेका छन् । अधिकांश घरमा विद्युतीकरण भएको भएतापनि केही सिमान्तकृत वर्गमा रहेका नागरिक भने विद्युतीय उपभोगको पहुँचमा पुग्न सकिरहेका छैनन् । विगतमा लामो समयसम्म स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधिको अभाव, योजनाबद्ध विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा कठिनाई तथा आवश्यक आर्थिक व्यवस्थापनमा कठिनाई हुनुले यस गाउँपालिका क्षेत्रको अपेक्षित विकास हुन सकिरहेको देखिँदैन । विभिन्न समुदाय, जातजातीका मानिसको बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा विभिन्न चाडपर्व मनाउने गरिन्छ । दशैं, तिहार, माघि, होली, महाशिवरात्री, कृष्णजन्माष्टमी, छोनाम (न्वागी), बकरइद, रमाजान, छठपर्व, होली, बुद्धजयन्ती, क्रिष्मस आदि यहाँका प्रमुख चाडपर्वको रूपमा रहेको पाईन्छ ।

वडागत विवरण:

वडा नं. १

वडा अध्यक्ष	: शिव प्रसाद खनाल (फोन नं ९८५५०८८९०९)
वडा सचिव	: सुरेन्द्र न्यौपाने (९८५५०९४५०९)
वडा सदस्य	: सानोकान्छा घलान
वडा सदस्य	: दिपक ढकाल
महिला सदस्य	: सेतिमाया तामाङ
दलित महिला सदस्य	: साबित्री घिमिरे
कार्यालय सहायक	: उर्मिला न्यौपाने
कार्यालय रहेको स्थान	: चकरी

वडा नं. २

वडा अध्यक्ष	: राजकुमार पाख्रिन (फोन नं ९८५५०८८९०२)
-------------	--

वडा सचिव	: साजन लामा (९८५५०१४५०२)
वडा सदस्य	: कृष्ण बहादुर रुम्बा
वडा सदस्य	: सुकराम मुक्तान
महिला सदस्य	: चमेली माया थिङ
दलित महिला सदस्य	: कमला विश्वकर्मा
कार्यालय सहायक	: विश्णु माया घलान
कार्यालय रहेको स्थान	: भुन्द्रुङ टाँडी

वडा नं. ३

वडा अध्यक्ष	: अनन्त प्रकाश अर्याल (फोन नं ९८५५०८८१०३)
वडा सचिव	: ज्ञानु थिङ (९८५५०१४५०३)
वडा सदस्य	: सानुकाजि लुईटेल
वडा सदस्य	: हिरा बहादुर प्रजा
महिला सदस्य	: सबिता सुबेदी (कार्यपालिका सदस्य)
दलित महिला सदस्य	: धनमाया विश्वकर्मा
कार्यालय सहायक	: सरिता सापकोटा
कार्यालय रहेको स्थान	: साविक हाँडीखोला गाविस कार्यालय हाँडीखोला

वडा नं. ४

वडा अध्यक्ष	: प्रकाश थापा (फोन नं ९८५५०८८१०४)
वडा सचिव	: अमिर दाहाल (९८५५०१४५०४)
वडा सदस्य	: दिनेश चेपाङ
वडा सदस्य	: आईत सिं स्याङ्तान
महिला सदस्य	: मिरा खत्री (कार्यपालिका सदस्य)
दलित महिला सदस्य	: गंगा विश्वकर्मा
कार्यालय सहायक	: सन्ध्या छत्कुली
कार्यालय रहेको स्थान	: मसिने

वडा नं. ५

वडा अध्यक्ष	: दीपेन्द्र अधिकारी (फोन नं ९८५५०८८१०५)
वडा सचिव	: शान्ती माया हिम्डुङ (९८५५०१४५०५)
वडा सदस्य	: काजिमान स्याङ्तान
वडा सदस्य	: बुद्धी बहादुर स्याङ्तान
महिला सदस्य	: सरला थापा
दलित महिला सदस्य	: संजिता परियार
कार्यालय सहायक	: ठाकुरराम थिङ्ग
कार्यालय रहेको स्थान	: वसन्तपुर

वडा नं. ६

वडा अध्यक्ष	: युवराज थपलिया (फोन नं ९८५५०८८१०६)
वडा सचिव	: भरत भण्डारी (९८५५०१४५०६)

वडा सदस्य	: कुमार सिं मुक्तान
वडा सदस्य	: बिष्णु बहादुर राई
महिला सदस्य	: राममाया नगरकोटी (कार्यपालिका सदस्य)
दलित महिला सदस्य	: प्रविता विश्वकर्मा
कार्यालय सहायक	: तुलसी थिङ्ग
कार्यालय रहेको स्थान	: सुनाचुरी

वडा नं. ७

वडा अध्यक्ष	: ठाकुर राम तितुड (फोन नं. ९८५५०८८१०७)
वडा सचिव	: अन्जना सुवेदी (९८५५०१४५०७)
वडा सदस्य	: कमल बहादुर बस्नेत
वडा सदस्य	: नवराज सुवेदी
महिला सदस्य	: राधादेवी पाठक
दलित महिला सदस्य	: विमला सुनार
कार्यालय सहायक	: सिर्जना दर्जी
कार्यालय रहेको स्थान	: बिजौना

वडा नं. ८

वडा अध्यक्ष	: नारायण उप्रेती (फोन नं ९८५५०८८१०८)
वडा सचिव	: शिला अधिकारी (९८५५०१४५०८)
वडा सदस्य	: पंचलाल थिङ्ग
वडा सदस्य	: राम प्रसाद सुवेदी
महिला सदस्य	: कृष्ण कुमारी रिमाल
दलित महिला सदस्य	: लक्ष्मी विश्वकर्मा
कार्यालय सहायक	: रिता माया मुक्तान
कार्यालय रहेको स्थान	: सिम्पानी

वडा नं. ९

वडा अध्यक्ष	: राज कुमार श्रेष्ठ (फोन नं ९८५५०८८१०९)
वडा सचिव	: ठाकुर बर्तोला (९८५५०१४५०९)
वडा सदस्य	: पबदेव अधिकारी
वडा सदस्य	: गुप्त बहादुर थापा
महिला सदस्य	: देवी कुमारी अधिकारी
दलित महिला सदस्य	: गंगा सुनार
कार्यालय सहायक	: सविना गोपाली
कार्यालय रहेको स्थान	: ज्यामिरे

१.२ विद्यमान अवस्थाको समिक्षा:

१.२.१ सबल पक्ष:

गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि, लघु व्यवसाय, उद्योग, व्यापार, पोखरीहरूमा माछापालन व्यवसाय, आधुनिक कृषि व्यवसाय जस्ता थप आर्थिक विकासका सम्भाव्यताका क्षेत्रहरू रहेका छन् ।

समग्रमा यस मनहरी गाउँपालिकाको क्षेत्र हेर्दा कृषि पेशा अंगाल्ने घर परिवारको संख्या उच्च रहेको छ । गाउँपालिकामा रहेको खेती योग्य जमिनमा खाद्यान्नको साथै अन्य नगदे तरकारी बाली, फलफुल, उखु, तोरी, तरकारी मसला र पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेको छ । आधुनिक कृषि प्रविधि, मल तथा औजारको अभाव हुनाको साथै सो को अधिकतम लागत मूल्यले गर्दा सो को प्रयोगमा कमी हुन गई कृषि उत्पादनमा आवश्यकताअनुसार वृद्धि हुन सकेको छैन । जनचेतना, सीप तथा व्यवसायीकरणको अभिवृद्धि, प्रविधि हस्तान्तरणको साथै आवश्यक प्रविधि, मल, कर्जा बीउ बिजनको उपलब्धतामा सरलीकरण गरेर कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि ल्याई आर्थिक स्थितिमा सुधार ल्याउन सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेको छ ।

गाउँपालिकामा रहेको उर्वर भूमिमा वस्ती विकास तथा अन्य भौतिक पूर्वाधार निर्माणले गर्दा खेतीयोग्य भूमिको उपलब्धतामा दिन प्रतिदिन कमी हुँदै गएको छ भने अर्को तर्फ माटोको उर्वराशक्ती क्रमशः क्षीण हुँदै उत्पादन र उत्पादकत्वमा हास आएको देखिन्छ । जथाभावी हुने गरेको वस्ती विकासलाई व्यवस्थित गर्नाको साथै पुराना परम्परागत कुलोहरूको मर्मत सुधार गरी माटोको उर्वराशक्ती बढाई वातावरणीय प्रदुषण कम गर्न सकेमा भावी पुस्ताको लागि एउटा बस्न लायक जिवन्त स्थानको जोहो गर्न सकिनेछ ।

गाउँपालिकाको ग्रामीण क्षेत्रमा दुग्ध उत्पादन तथा पशुपञ्छी उत्पादनको प्रशस्त सम्भावना रहेको हुँदा यो व्यवसायलाई विस्तार गर्नुको साथै यातायात सेवालालाई सर्वसुलभ तरिकाले ग्रामीण पहुँच विस्तार गर्न सकेको खण्डमा धेरैवटा स्थानहरूमा दुध चिस्यान केन्द्र, कोल्ड स्टोर, मासुजन्य उद्योग, आदि विकास गर्न सकिनेछ । जसबाट रोजगार श्रृजना गरी समग्र गाउँपालिकाको आयमा वृद्धि गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकामा भएका प्राकृतिक श्रोत र साधनलाई व्यवस्थित तथा वातावरणमैत्री प्रविधि अपनाएर उचित प्रयोग गर्न सकेमा सो क्षेत्रले कतिपय ग्रामीण इलाकाहरूमा स्थानीय स्तरमा आवश्यक रोजगारीको स्थिति श्रृजना गर्नाको साथै स्थानीय श्रोत परिचालनमा समेत दिगोपना ल्याउन सकिने देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकामा प्राकृतिक नदी तथा खोलाहरू भएको र केही अन्य ठाउँहरूमा ताल निर्माण गरी माछापालन व्यवसाय गरेमा सजिलैसँग रोजगारीका अवसरहरू बढ्ने र खासगरी भारतबाट आयात हुने माछा प्रतिस्थापन भई स्वदेशकै माछाको माग पूर्ति गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

मनहरी गाउँपालिका पाश्चिमा, गाउँपालिकामा रहेको अग्निहोत्तर आश्रम, सौराहको रूपमा विकास हुँदै गरेको रमौली पर्तापुर, शाहिद स्मृति पार्क, सिद्धकाली देवस्थान लागयत विभिन्न ऐतिहासिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका स्थलहरू रहेको यो गाउँपालिकाका गहनाको रूपमा विभिन्न किसिमका जातजातिका रहनसहन तथा चाडपर्व रहेका छन् भने धार्मिक, पौराणिक महत्वका स्थलहरू प्रमुख पर्यटकीय आकर्षणको रूपमा रहेका छन् । यी स्थानहरूलाई व्यवस्थित गर्न सकेको खण्डमा निश्चित रूपले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरू बढ्न गई थप आर्थिक अवसरहरू श्रृजना गर्न सकिने देखिन्छ ।

गाउँपालिका तथा देशमै बेरोजगारी बढ्दै गइरहेको र सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रमा रोजगारीको प्रशस्त अवसरहरू नभएकोले बैदेशिक रोजगारीमा आकर्षण बढेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका इच्छुक युवाहरूलाई सिपमुलक तालिम प्रदान गरी गाउँपालिकामा रोजगारी श्रृजना भएमा गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा यस क्षेत्रले ठुलो योगदान पुऱ्याउने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ ।

यसका अतिरिक्त मनहरी गाउँपालिकाको विकासका लागि विभिन्न सम्भावनायुक्त उपायहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पानीका स्रोतहरूबाट आधुनिक कुलो तथा नहर मार्फतपानी सिंचाई गरी व्यवसायिक रूपमा खेती गर्न सके कृषि उत्पादनमा उल्लेखनीय वृद्धि हुन सक्छ ।
- स्थानीय कच्ची सडकको स्तर वृद्धि गरी कालोपत्रे गर्न सके स्थानीय वासिन्दाले भरपुर सुबिधा लिनुका साथै समग्र गाउँपालिकाको सुन्दरतामा वृद्धि हुन सक्छ ।
- तरकारी, पशुपालन तथा अन्य कृषि उत्पादनको बजारको लागि समस्या नभएकोले व्यवसायिक कृषि उत्पादनलाई नै जोड दिनु सहज तथा उचित देखिन्छ ।
- यस गाउँपालिकामा थप औद्योगिक क्षेत्र विस्तार गर्न सके स्थानीय स्तरमा रोजगारी वृद्धि गर्नसक्ने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ ।
- यस क्षेत्रमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक स्थानहरू रहेकाले पर्यटन विकास गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना रहेको छ ।
- सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी संघसंस्थाहरू यस क्षेत्रमा क्रियाशिल रहेकाले गाउँपालिकाको विकासमा साझेदार हुन सक्ने देखिन्छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा उपभोक्ताहरूको वृद्धि भैरहेको सन्दर्भमा उद्योग, व्यापार र वाणिज्यको विकास हुन सक्ने सम्भावना देखिन्छ ।

१.२.२ कमजोर पक्ष:

- ९ वटा वडा मध्ये ५ वटा वडा चुरे क्षेत्रमा परेकोले दिगो विकासका लागि गरिएको लगानी दोहोराइरहनु पर्ने अवस्था ।
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा खहरे क्षेत्रमा अधिकांश बस्ती भएकोले वन्यजन्तु, प्राकृतिक प्रकोप र मानव विच द्वन्द्व सिर्जना भइरहने अवस्था ।
- स्थानिय तह गठनको ३ वर्ष व्यतित हुँदा सम्म संवैधानिक अधिकार पुर्ण कार्यान्वयनका लागि भौतिक तथा मानविय श्रोतको व्यवस्थापन हुन नसकेको अवस्था ।
- ठुला तथा परिवर्तनकारी(न्वमभ अजबलनभच) आयोजनाको लागि बजेट व्यवस्थापन गर्न नसकिएको अवस्था ।
- आर्थिक श्रोत सिमितताका कारण विकासमा जनअपेक्षा अनुरूप यथेष्ट योजना कार्यक्रम विनियोजन गर्न नसकिएको अवस्था ।
- यथेष्ट युवा जनशक्ति परिचालन हुने गरी रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्न केन्द्र तथा प्रदेश सरकारको ध्यानाकर्षण हुन नसकेको अवस्था ।

१.२.३ अवसर:

- उर्वर कृषि जमिन, पोखरी, नदी नालासम्म भौगोलिक अवस्था र जैविक विविधता जस्ता प्राकृतिक सम्पदाको यथेष्ट उपलब्धता देखिन्छ ।
- शिक्षित मानवीय श्रोतमा वृद्धि हुँदै गएको देखिन्छ ।
- युवा जनसमुदायको बाहुल्यता देखिन्छ ।
- राष्ट्रिय राजमार्ग प्रणालीसंग आवद्ध भएको छ ।
- शिक्षा केन्द्रहरूको संचालनमा व्यवस्था ।
- पर्यटन क्षेत्रको विकास ।

१.२.४ चूनौती:

- गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र आवश्यक रोजगारमुलक उद्योगधन्दा, कलकारखाना पर्याप्तता नहुनु ।
- सार्वजनिक निर्माण र विकासमा सम्बन्धित निकायहरूको समन्वयको अभाव ।
- वातावरण संरक्षण र फोहोर व्यवस्थापनको ठोस योजना नहुनु ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानी उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका धेरै सडकहरू कच्ची तथा कम गुणस्तरकोरहुनु ।
- कृषियोग्य भूमी भएतापनि व्यवसायिक खेतीको विकास हुन नसक्नु ।
- आयश्रोतको कमिले गाउँपालिकाको स्तरीय विकास प्रकृत्यामा समस्या उत्पन्न हुनु ।
- योजनाबद्ध बस्ती बिकासको अभाव ।
- आकासे पानीमा निर्भर सिचाई ।
- परम्परागत कृषि प्रणाली ।
- सार्वजनिक निर्माण र विकासमा सम्बन्धित निकायहरूको समन्वयको अभाव ।
- योजनाबद्ध बस्ती बिकासको अभाव ।
- वातावरण संरक्षणको ठोस कार्यक्रमको अभाव ।

१.३ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति:

स्थानिय तहहरूले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा अपनाउनु पर्ने न्युनतम मापदण्डको बारेमा संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको दिग्दर्शनमा भएका प्रावधानहरू अवलम्बन गरिएको छ । यस आ.ब. २०८०/०७१ को अवधिमा सो दिग्दर्शनमा उल्लेखित सबै योजना तर्जुमा चक्रका खुडकिलाहरू पार गर्न कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम संक्षिप्त विधि अपनाई वडागत तथा विषय क्षेत्रगत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको थियो । अवलम्बन गरिएका केहि पद्धति:

१. वजेटको पूर्व तयारी:

१.१ संघ र प्रदेशबाट वजेटको सीमा प्राप्त गर्ने:

संघीय सरकारबाट राजश्व बाँडफाँड र वित्तीय समानीकरण अनुदान वापत स्थानीय तहलाई आगामी आर्थिक वर्षमा उपलब्ध हुने श्रोतको विवरण फागुन मसान्त भित्र तथा प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहको लागि आगामी आ.ब.मा प्राप्त हुने वित्तीय अनुदानको अनुमानित विवरण प्राप्त गरेको ।

१.२ विषयगत क्षेत्र छुट्याउने:

गाउँ वा नगर कार्यपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालन गर्ने विकास क्रियाकलापहरूलाई निम्न अनुसार विषयगत क्षेत्र तोकी कार्यपालिकाका सदस्यहरूलाई विषय क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिइएको ।

(क) **आर्थिक विकास:** यस क्षेत्र अन्तर्गत कृषि, पर्यटन, उद्योग तथा वाणिज्य, सहकारी, वित्तीय जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने काम भएको ।

(ख) **सामाजिक विकास:** शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, थारु, अल्पसंख्यक आदि) जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने काम भएको ।

(ग) **पूर्वाधार विकास:** सडक तथा पुल (झोलङ्गे पुल समेत), सिंचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने काम भएको ।

(घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन: वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विपद् व्यवस्थापन, वारुणयन्त्र सञ्चालन जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने काम भएको ।

(ङ) सुशासन तथा संस्थागत विकास: मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजस्व परिचालन, वित्तीय व्यवस्थापन, वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण, बेरुजु फछ्छुट, सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा बिद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोग, नागरिक सन्तुष्टी सर्वेक्षण र अन्तरनिकाय समन्वय जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने काम भएको ।

२. स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन:

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र अन्य प्रचलित कानूनको अधिनमा रही स्थानीय तहले आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्र परिचालन गर्न सक्ने राजस्वका स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने प्रयोजनको लागि यस गाउँपालिका अन्तर्गतको राजस्व परामर्श समितिबाट प्रतिवेदन प्राप्त गरी आन्तरिक श्रोतको एकिन गर्ने काम गरीएको प्रतिवेदनको आधारमा कुल १७ करोड ११ लाख ४५ हजार आन्तरिक आम्दानी हुने आय अनुमान प्रक्षेपण गरिएको ।

३. वडा तहमा योजनाको छनौट तथा प्राथमिकीकरण:

कोरोना भाइरस महामारीका कारण टोल तथा बस्ती स्तरीय योजना तथा कार्यक्रम छनौटका लागि भेलाहरू आयोजना गर्न नसकिएता पनि कार्यालयबाट प्राप्त बजेट सीमा र मार्गदर्शनको आधारमा सम्बन्धित वडाहरूले बस्ती टोलहरूको आवश्यकता बमोजिमका योजनाहरू मध्येबाट वडाको लागि प्राप्त बजेट सीमाको अधिनमा रही योजनाहरूको छनौट र प्राथमिकता निर्धारण समेत गरी कार्यपालिकामा पेश भएको र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको अन्तिम निर्णय गर्दा त्यसैलाई आधारमानी चालु तथा पुँजीगत कार्यक्रम योजनाहरूमा समावेश गर्ने काम भएको ।

१.४ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू:

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विषयगत शाखा तथा वडाबाट प्राप्त योजनाहरूलाई आफ्नै आवधिक योजना, क्षेत्रगत नीतिहरू तथा स्रोत अनुमान समेतको आधारमा आयोजना प्राथमिकीकरण बमोजिम योजनाहरूलाई विषयगत रूपमा प्राथमिकीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा कार्यक्रममा दोहोरो नपर्ने गरी देहाय बमोजिम योजनाको प्राथमिकीकरण र बजेट तर्जुमा गरीएको छ ।

(क) मनहरी गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति ।

(ख) मनहरी गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना ।

(ग) बजेट तथा कार्यक्रम समितिबाट प्राप्त बजेट सीमा, मार्गदर्शन र योजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू ।

(घ) मनहरी गाउँपालिकाको स्रोत साधनले मात्र योजना सम्पन्न गर्न संभव नभएका तर स्थानीय तहका अत्यावश्यक र तोकिएको मापदण्ड पूरा गरेका योजनाहरूलाई समपुरक अनुदानबाट संचालन गर्नको लागि प्रदेश तथा केन्द्रमा प्रस्ताव गरीएको छ ।

(ङ) गाउँपालिकाको रणनीतिक योजना अन्तर्गत ५ वटा ठुला पुल, ६ वटा वडा कार्यालय भवन तथा ५ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण गर्ने गरी भौतिक पुर्वाधारलाई प्राथमिकीकरण गरीएको छ ।

खण्ड २ - आ.ब. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

उपाध्यक्षज्यू

कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कर्मचारी साथीहरु,

- ❖ नेपालको संविधान जारी भएपछी दोस्रो पटकको स्थानीय तह सदस्य निर्वाचनबाट मनहरी गाउँपालिकाको हामी निर्वाचित जनप्रतिनिधिको एक वर्षे अवधि व्यतित भई हाम्रो कार्यकालको दोश्रो वर्षको यस गाउँसभाको तेहौँ अधिवेशनमा सबैलाई स्वागत गर्न चाहन्छु ।
- ❖ गत वर्ष हामीलाई मनहरी गाउँपालिकाको नेतृत्व गर्ने जिम्मेवारी प्राप्त भए पश्चात हाम्रो कार्यकालको प्रथम नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सफलतासाथ कार्यान्वयनमा सघाउ पुर्याउने हुने जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, आम मनहरीबासी तथा सरोकारलाहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।
- ❖ यस अवसरमा नेपाल राष्ट्रको रक्षा र अग्रगमनका आन्दोलनहरु दश वर्षे जनयुद्ध, १९ दिने जन आन्दोलन तथा विभिन्न आन्दोलनहरुमा शहादत प्राप्त ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु, साथै घाईते बेपत्ता तथा द्वन्दपीडित परिवार प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । सात दशक लामो बलिदानीपूर्ण सङ्घर्षको विभिन्न कालखण्डमा नेपाली जनतालाई नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने श्रद्धेय नेताहरुको योगदान हाम्रा लागि सदैव प्रेरणादायी छ । यी सङ्घर्ष र आन्दोलनमा नागरिकले पुऱ्याएको योगदानले हामीलाई कर्तव्य पथमा डोहोऱ्याई रहनेछ ।
- ❖ जनचाहना अनुरूप नागरिकहरुको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने आधारस्तभको रूपमा रहने स्थानीय तहको गत वर्ष सम्पन्न निर्वाचनले प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको जगलाई अझ मजबुत बनाएको छ । नयाँ जनादेशसहित निर्धारित समयमा नै स्थानीय तहको गठन भएसँगै लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवादप्रति प्रतिबद्ध रही दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको चाहना पूरा गर्ने दिशामा अग्रसर रहन थप सबल आधार प्राप्त भएको छ ।
- ❖ हामीले उठाएका मुद्दालाई मनहरीबासीले जनमत मार्फत् अनुमोदन गरी हिजो भन्दा फरक राजनीतिक परिवेशका साथ हामीले सरकारको नेतृत्व गर्दै नागरिकलाई सेवा गर्ने अवसर प्रदान गर्नु भएको छ हामीले उठाएका सवाललाई पूरा गर्नेमा हामी सबैको प्रयास रहने पुनः प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौँ ।

बिद्यमान परिवेश:

- ❖ गत मंसिरमा भएको आम निर्वाचन पश्चात केन्द्र तथा प्रदेशमा स्थीर सरकारहरु बनिसकेको कारण राजनैतिक रूपले कानून बमोजिम निर्बाध कार्यसम्पादन गर्ने वातावरण बन्दै गएको छ । राजनैतिक रूपले केही फरक/फरक मूल्य मान्यता भएको पार्टीबाट नेतृत्व गरिएको अवस्था भएपनि समृद्ध मनहरी बनाउने सबैको साझा लक्ष भएकोले यस गाउँपालिकामा हामी सबै जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरु भावनात्मक रूपले एक भई समन्वयात्मक ढंगले हातेमालो गर्दै जनसेवामा जुटिरहेका छौँ ।
- ❖ यस वर्ष विविध कारणले संघीय तथा प्रदेश अनुदान प्रभावित हुन पुगेको छ । त्यसै गरी संघ र प्रदेश सरकारका सम्बद्ध निकायसँग उचित सहसम्बन्ध तथा सहकार्यको अभावमा ठेक्का लगाउन नसक्दा गाउँपालिकाले प्रक्षेपण गरेको आन्तरिक राजस्व विशेष गरी दुङ्गा गिटी, बालुवाको विक्री शुल्कबाट प्राप्त हुनुपर्ने राजस्व रकम प्राप्त हुन नसक्दा समग्र गाउँपालिकाका विकास योजना र रोजगारीको क्षेत्र संकुचन हुन गएकोमा सम्बद्ध पक्षसँग सहकार्य अगाडी बढाई ठेक्का लगाउने व्यवस्थाका लागि आवश्यक पहल गरिने र अत्यावश्यक रूपले नगरी नहुने देखिएका निर्माणका योजनाहरुमा आर्थिक श्रोत अभाव हुन नदिनेमा प्रयास गरिनेछ ।
- ❖ "शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार समृद्ध मनहरीको आधार" भन्ने मूल नाराका साथ सामाजिक एकताको भावनासाथ समृद्ध मनहरी बनाउने र आम महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाति, चेपाङ्ग, लोपोन्मुख जाति वनकरीया, अल्पसंख्यक बोटे समुदाय लगायत आर्थिक सामाजिक रूपले पछाडी परेका सबै वर्ग तह र तप्काका जनताको हितमा कार्य गर्ने दायित्वबोध भएको हामी जनप्रतिनिधि सोही भावनाका साथ अहोरात्र तल्लिन भइरहेको

संदर्भमा अझै लगनका साथ मेहनत गर्नसकेमा हामीले सोचेको समृद्ध मनहरीको सपना साकार बनाउन सकिनेमा बिस्वस्त हुन सकिन्छ ।

- ❖ विगत वर्षमा गाउँपालिकाले आवश्यक सेवा प्रवाहको लागि संगठन संरचना तयार गरेको र जनशक्ति प्राप्त गरेको छ । सेवा प्रवाहको लागि वडा कार्यालयहरूको भवनहरूको निर्माण कार्य अगाडी बढाईएकोमा प्राय सबै वडा कार्यालय निर्माण सम्पन्न भइ सञ्चालनमा आइसकेको छ, वडा नं ४ को यस वर्ष निर्माण थालनी हुने छ । संगठन संरचना अनुरूपका प्राविधिक जनशक्तिको पदपूर्ति र भएका जनशक्तिलाई उत्प्रेरित गरी टिकाइराख्ने र खासगरि पालिका स्तरीय सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न आफ्नै केन्द्रिय प्रशासनिक भवन बनाउने प्रकृया समेत यसै वर्ष थालनी गरिने छ ।

विकास र समृद्धिको लक्ष प्राप्तिका लागि गरिएका प्रयास, अबसर तथा चुनौति:

- ❖ प्रदेश राजधानीसँग जोडिएको र गाउँपालिकाका ९ मध्ये ४ वटा वडाहरू राजमार्गसँग जोडिएको अवस्थामा पनि शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा पछाडी परिरहेको यस मनहरीको समग्र शिक्षाको अवस्था सुधार गर्न विशेष जोड दिइएको छ । आर्थिक अभावको कारण विद्यालय जानबाट बञ्चित बालबालिका तथा श्रोत अभावको कारण शिक्षक व्यवस्थापन गर्न नसकेका विद्यालयलाई उल्लेख्य छात्रवृत्ति र अनुदानको व्यवस्था गरेका छौं । प्रत्येक वडामा सामूदायिक स्वास्थ्य केन्द्र, एक स्थानमा नागरिक आरोग्य केन्द्र तथा मनहरी बजारमा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यबाट पक्कै पनि मनहरीबासीले विगत भन्दा सुधारिएको स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । पूर्वाधार तर्फ गाउँपालिकाले गौरवका योजना स्वरूप पाँचवटा पक्की पुलले साविक हाँडीखोलाको भूगोल जोडेपछि यस भेगका समग्र कृषकहरू लाभान्वित हुने र आर्थिक विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको कृषिमा यन्त्र उपकरण/मल्लिङ्ग प्लाष्टिक/टनेल अनुदान, उत्पादित तरकारी तथा फलफूल भण्डारणका लागि शित भण्डार निर्माण, पशुपालन प्रबर्द्धनमा पशुधन बीमामा अनुदान/प्रतिलिटर दुग्ध अनुदान/कृतिम गर्बाधान सेवा तथा पशुजाँच सेवामा लगानी बढाउने कार्यहरू समृद्ध मनहरीको लक्ष प्राप्तिका लागि गरिएको प्रयासको रूपमा लिन सकिन्छ ।
- ❖ यस मनहरी गाउँपालिकाको १९९.५२ बर्गकिलोमिटर भूभाग मध्ये अधिकांस कृषि उर्वर भूमि रहेको छ । साविक हाँडीखोला तर्फ तरकारी, फलफूल, गोडागुडी उत्पादन हुने र मनहरी तर्फ धान लगायतको अन्नबाली र माथिल्लो भेगमा बाखा लगायत पशुपालन गर्न सकिने यहाँ प्रशस्त मात्रामा नदी उकास जमिनहरू अझै बाँझो रहेको र यातायातको समेत सहज पहुँच भएको कारण उद्योग ग्राम सञ्चालनको सम्भावना रहेको छ । प्रदेश राजधानी नजिकै रहेको भूगोलमा बागमती प्रदेश सरकारबाट समेत उद्योग ग्राम बनाउन गरिएको घोषणा मनहरीको लागि समृद्ध बच्चे र आफैमा रोजगारी सृजनाको अबसरको रूपमा लिन सकिन्छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको दक्षिण तथा पश्चिम तर्फ रहेको पर्सा र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको संरक्षित क्षेत्र र मध्यवर्ती भूभाग प्राकृतिक तथा पर्यावरणीय हिसाबले महत्वपूर्ण हुँदाहुँदै पनि विद्यमान द्वैध कानुनी संरचानको कारण जल, जमिन र जंगलमाथिको अधिकारबाट स्थानीय बासिन्दा लाभान्वित हुनबाट बञ्चित रहनु र महत्वपूर्ण स्थानीय आर्थिक श्रोतको रूपमा रहेको नदीजन्य पदार्थको उपयोगमा नियन्त्रण हुनु समृद्ध मनहरी बनाउने विषयको मूख्य चुनौती हो भने अधिकांश मध्यवर्ती बस्तीमा निकुञ्जबाट वस्तिमा भित्रने जंगली जनावरबाट हुने धन जनको क्षति, चुरे पहाडको छेउमा बस्ती तथा खेती योग्य जमिन भएकोले खहरेबाट हुने भू-क्षय तथा जमिनको कटान अर्को चुनौतीको रूपमा रहेको छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधार:

- ❖ नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची-८ मा भएका एकल अधिकार लगायत अन्य धाराहरूमा उल्लेखित दायित्व तथा जिम्मेवारी, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएका प्रावधान, मनहरी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७९, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकता र मार्गदर्शन, पन्ध्रौं योजनाले परिलक्षित गरेका प्राथमिकताहरू तथा दीगो विकासका गरिबि र भोकमरी हटाउने, गुणस्तीय शिक्षा र स्वास्थ्यको व्यवस्था गर्ने, लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण, सफा खानेपानी तथा स्वच्छ उर्जा, आर्थिक समृद्धि, नविनतम खोज, सामाजिक असमानता हटाउने, जलवायु अनुकूलन विकास तथा संतुलित उपभोग, व्यवस्थित बस्ती विकास एवम् शान्ति र न्यायको प्रत्याभूती जस्ता विश्वव्यापी लक्षहरू एवम् स्थानीय सरकार स्थापना तथा सञ्चालनमा भएका ६ वर्ष देखिको अनुभव र सिकाईहरू नै यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका मुख्य आधार रहेको छ ।

चालु आ.ब.०७९/८० का हालसम्मका प्रमुख उपलब्धिहरुको संक्षिप्त विवरण:

पूर्वाधार क्षेत्र:

- स्लाब बाटो निर्माण : ५१९७ मि.
- ग्राभेल बाटो निर्माण : ४२१७ मि.
- नयाँ ट्रयाक निर्माण : ९५४७ मि.
- रिटेनिंग वाल : २९७० मि.
- पक्कि नाला निर्माण : ५४६ मि.
- ग्याविन डचाम निर्माण : ३५० मि.
- खानेपानी पाइपलाईन विस्तार कार्य : ३२०० मि.
- ट्वयल धारा: ५७ वटा
- कालोपत्रे सडक निर्माण : १४५० मि.
- सार्वजनिक भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार : १५ वटा
- कलभर्ट तथा पुल निर्माण: १० वटा
- कम्पाउड तारजालि, काडेतार: ६०० मि.
- घर नक्सा अभिलेखिकरण: १५४ वटा
- नयाँ घर नक्सा पास: ८ वटा
- जग्गा नापी: १५४ वटा कित्ता राजस्व रकम रु.५,०७,९९२५।
- लामिटार चकरी मकरी,रुपाचुरी फरिवाङ्ग,वडा नं २ सडक सडक स्तरउन्नती,
- ६ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण सम्पन्न हुन लागेको, मनहरी अस्पताल भवन निर्माण कार्यले गति लिएको,
- वडा नं १,६,७,९ को प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न भएको, गाउँपालिकाको केन्द्रिय प्रशासनिक भवन निर्माण स्थलको जग्गा भोगाधिकार प्राप्तिको प्रकृत्यामा रहेको/भवन निर्माणको बोलपत्र प्रकाशन तयारी अबस्थामा रहेको,
- वडा नं ३ मा तरकारी फलफुल कृषकलाई लक्षित गरी ४०० मेट्रिक टन क्षमताको कोल्ड स्टोर निर्माणका लागि बोलपत्र खोली मूल्याङ्कनको प्रकृत्यामा रहेको,
- वडा नं ७ प्रतापुरमा कालोपत्रे, वडा नं ८ र ९ सिमा सडक स्तरउन्नती, डिल्लीपुर सडक स्तरउन्नती लगायत ठूला परियोजना सञ्चालनमा रहेको,
- निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल मध्य चार वटाको कार्य प्रगति संतोषजनक रहेको, रजैया-दरदरा पक्की पुल निर्माण कार्य सुरु भएको,
- जोगिताल सुनाचुरी क्षेत्रमा डिप बोरिङ्गबाट खानेपानी लगायत बृहत खानेपानीका योजनाहरु ब्यबस्थापन गरिएको, आदि ।

आर्थिक विकास क्षेत्र:

- कृषि, भेटेनरी, ईन्जिनियरिङ्ग, पोषण सहजकर्ता लगायत कर्मचारीहरु ब्यबस्थापन, गाई बस्तुमा देखिएको लम्फि रोग नियन्त्रणको गर्न जनशक्ति परिचालन गरेको,
- मनहरी बहुमुखी क्याम्पसलाई सञ्चालन अनुदान,
- वडा नं ६ लाई बाखा पकेट क्षेत्र घोषणा गरी साझेदारीमा बाखा पालन प्रवर्धन सुरु गरेको,

- बागमती प्रदेश सरकारद्वारा प्रस्तावित औद्योगिक ग्राम स्थापनाको लागि वडा नं ६ खयरघारीमा जग्गा उपलब्ध गराउन समन्वय गरेको,
- रुपाचुरी पाङ्गथलीमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न सम्बन्धित संस्थासँग समन्वय भएको

सामाजिक विकास क्षेत्र:

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा पायक पर्ने बैंक ब्यबस्था गर्दै वडा तहमै पुगे भत्ता वितरण भइरहेको,
- वडागत रूपले विभिन्न क्लब तथा युवा समूहलाई खेलकुद सामग्री वितरण, स्थानीय खेलकुद प्रतियोगितामा सहयोग,
- गाँउ शिक्षा समितिलाई सकृय बनाइ शिक्षा क्षेत्रमा उल्लेखनिय सुधार, गरिबसँग विशेषर शैक्षिक सहयोग कार्यक्रम मार्फत् विपन्न वर्गका बालबालिकालाई अध्यापनमा सहयोग पुग्ने गरी शैक्षिक सहयोग कार्यक्रम,
- विभिन्न विपन्न नागरिकलाई दीर्घ रोग उपचारमा आर्थिक सहायता प्रदान, राष्ट्रिय निकुञ्जबाट आउने जंगली जनावरको आक्रमणबाट भएको मृतक तथा घाइतेलाई आर्थिक सहायता प्रदान, मनसुन जन्य विपद्बाट प्रभावितलाई पुनरस्थापनाको लागि यथासम्भव सहयोग,
- महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता समन्वय समिति कृयाशिल बनाइएको/जेष्ठ नागरिक समन्वय समिति गठन र सञ्चालनको लागि कार्यविधि तर्जुमा गरेको,
- गर्भवती महिलाको लागि क्याल्सियम चक्री उपलब्ध गराउने गरेको, बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तरगत वडा नं ३,४ र ७ छनौट गरि सुनौला १००० दिनको लागि २५ जना महिलालाई प्रति परिवार रु. २५ हजारका दरले अनुदान दिने ब्यबस्था,
- गरिबसँग विशेषर स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबाट प्रत्येक वडाका २०० विपन्न परिवारको निशुल्क स्वास्थ्य बीमा गरेको,
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण मूल प्रवाहीकरण रणनीती, २०७९ तर्जुमा गरेको,
- विभिन्न विधालयमा घेराबारा, शुद्ध खानेपानी ब्यबस्था तथा बालविकास केन्द्र निर्माण तथा मर्मत भएको,
- बागमती प्रदेश सरकार सामाजिक मन्त्रालयको सहयोगमा निर्माण हुने अपाङ्गता ग्राम निर्माणको लागि वडा नं ९ मा सम्भाव्यता अध्ययन भएको, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको लागि समुदायमा पुनरस्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरेको,
- चेपाङ, वनकरीया, माझि, बोटे जस्ता सिमान्तकृत बर्गको आवास निर्माण कार्यमा सहयोग हुन ४० घरधुरी लाभग्राही सिफारिस गरेको,
- विभिन्न सिमान्तकृत विपन्न बर्ग रहेको बस्तीमा निशुल्क ट्युकल धारा वितरण गरिएको, आगलागी/बाढी जस्ता विपद्बाट क्षति भएको खानेपानी पाइप पुनरस्थापनामा पाईप खरीद गरी समुदायमा वितरण गरेको,
- प्लान/राडो नेपालको सहयोगमा वडा नं ७ मा युवा सूचना केन्द्र स्थापना, जिम तथा फिटनेस केन्द्र सञ्चालन गरिएको,
- किशोर किशोरी तथा युवा महिलाकोलागी परिवर्तनका सम्बाहक नामक सि.ओ.सि.कक्षा वडा नं ३ र ५ थप सञ्चालन भएको,विभिन्न गै.स.स.लाई उनीहरुको वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालनको लागि छनौट भएका वडाका स्थानहरुमा अनुमति दिएको,
- महिलाहरुलाई विभिन्न शिपमुलक तालिम ब्यबस्था गरेको, युवाहरुलाई निशुल्क: लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालनको ब्यबस्था गरेको,

- निशुल्क वितरण गर्ने औषधि खरिद गरी वितरण गरिएको, भिडियो एक्सरे मेशिन खरिद गरी सेवा प्रदान गर्ने तयारी गरिएको, मनहरी अस्पतालमा ओ.पि.डि. सेवा विस्तार गरी विहान ८ बजेबाट नै सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईएको,
- तिलगंगा आँखा अस्पतालसँगको सहकार्यमा सामुदायिक आँखा केन्द्र मनहरीबाट दैनिक आँखा जाँच सेवा प्रदान,
- दुधमा प्रतिलिटर २ रुपैयाँ अनुदान दिँदै आएको र यस वर्ष गाउँपालिकाले रु.३२ लाख रुपैयाँ दुधमा अनुदान उपलब्ध गराइएको,

वातावरण तथा विपद् ब्यबस्थापन क्षेत्र:

- हावाहुरी तथा आगलागी पिडीतलाई राहत उपलब्ध गराउन कार्यविधि संसोधन गरी १० हजार/२० हजार उपलब्ध गराउने गरिएको,
- वनकरीया बस्ती नजिक आम्दानीको श्रोत समेत हुने गरी नरिवलको वृक्षारोपण गर्ने योजना बनाइएको,
- वर्षात तथा बाढीको कारण क्षेत विक्षत भएका सडकहरू तत्कालै मरमत सम्भार तथा सरसफाइ गरी सुचारु गरेको, आवश्यक स्थानहरूमा अस्थायी काठेपुल निर्माण गरी आवागमनलाई सहज बनाइएको,
- प्रदेश सरकार, संघ सरकार समेतबाट थप बजेट ब्यबस्थापन गरी र आफ्नै श्रोतबाट समेत विभिन्न झोरा नियन्त्रण, खोला नियन्त्रण, तटबन्धन तथा वृक्षा रोपण गरी जनधनको सुरक्षा तथा बस्ती एवम् तथा खेतीयोग्य जमिन संरक्षण गरी नदी उकास जमिन खेती योग्य तुल्याएको,

शुसासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र:

- मनहरी ३ लामिटारमा रहेको भवनबाट समेत विभिन्न सेवा प्रवाहको सुरुवात गरि आर्थिक मितव्ययिता अपनाएको,
- योजना प्रकृत्यामा युवा सहभागिता, सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि तर्जुमा गरी लागू गरेको । गाउँपालिका क्षेत्रबाट बैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूको बस्तुगत विवरण समेटिएको बैदेशिक रोजगार प्रोफाइल तयार गरेको,
- २०७९ श्रावण २० गते वार्षिक समिक्षा बैठक तथा २०८० जेष्ठ २१ गते सार्वजनिक सुनुवाई सम्पन्न भएको,
- ७२७ मध्ये ६९३ जना भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीको आवेदन अनलाईन निस्सा वितरण गरी सुकुम्बासी पहिचान र प्रमाणीकरण अन्तिम चरणमा पुगेको, गाउँपालिका भित्रको भूमिलाई कृषि र गैर कृषि क्षेत्रमा वर्गिकरण गरी अबरुद्ध भएको जग्गाको कित्ताकाट सुचारु गरेको,
- न्यायिक ईजलास ब्यबस्थापन तथा वडागत मेलमिलापकर्ताहरूको ब्यबस्था, मेलमिलापकर्ता र जनप्रतिनिधिलाई न्यायिक ब्यबस्थापन तालिम प्रदान गरेको,
- गत बिगतको करीब ५ करोड भन्दा बढी बेरुजु सम्परीक्षण, स्थानीय तह संस्थागत स्वमूल्याङ्कन तथा बित्तिय जोखिम मुल्याङ्कनमा जिल्ला भरका स्थानीय तह मध्ये क्रमश द्वितिय र प्रथम स्थान हासिल भएको नतिजा प्राप्त,
- विधायन, विकास तथा सुशासन, लेखा समिति गठन भई कृयाशिल रहेको,
- स्थानीय सार्वजनिक खरिद नियमावली तर्जुमा गरी लागू गरिएको,
- राजस्व परामर्श समितिको कार्य सञ्चालन कार्यविधि तर्जुमा गरि लागू गरिएको, आन्तरिक आम्दानी सुनिश्चित गर्नको लागि मनहरी/लोथर लगायत खोलाहरूबाट नदीजन्य सामग्री उत्खनन गरी निकासी गर्ने प्रकृत्या सुरु गरिएको,
- जनतासँग अध्यक्ष/उपाध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम अत्यावश्यकिय स्थानमा रकम विनियोजन गरी रु.२ करोडको विभिन्न ४३ वटा योजना कार्यान्वयन गरिएको,

- वडा नं ४ भवन निर्माणको लागि निशुल्क जग्गा प्राप्त गरेको,
- रिक्त प्राविधिक दरबन्दीहरू पदपूर्तिको लागि लोकसेवा आयोगमा माग गरेको,
- घर नक्सा पास कार्यलाई व्यवस्थित बनाइएको/भवन नक्सा अभिलेखिकरण कार्य सञ्चालन गरेको,
- गाउँपालिकाको प्रगति सूचना सम्प्रेषणलाई नियमित, पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन प्रेष सल्लाहकार सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा गरी प्रेष सल्लाहकार व्यवस्था गरेको,
- गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल निर्माण गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि विषय क्षेत्रगत रूपले तर्जुमा गरिएको नीतिहरू पेश गर्न चाहन्छु ।

१. आर्थिक विकास:

१.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास:

- खेती योग्य जग्गा बाँझो राख्न नहुने गरी खाली जग्गाहरूमा सामूहिक कृषिको अवधारणा अनुरूप सामूहिक खेती तथा चक्लाबन्दी कार्यक्रम प्रोत्साहन गर्ने तथा गाउँपालिका भरका बाँझो जमिनलाई मापदण्ड बनाई करार वा सामुदायिक खेती गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- स्वरोजगार मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राविधिक सहयोग गराइनुको साथै ५०% अनुदानका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । कृषि तथा पशुपन्छीको उत्पादनमा आधारित अनुदान वितरण गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी प्राविधिक सेवा दरबन्दी अनुरूपका कर्मचारी पदपूर्तिको लागि लोकसेवा आयोग लगाएत सम्बद्ध निकायमा पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रै गुणस्तरीय वीउ उत्पादन गर्न कृषि क्षेत्रका आधुनिकिकरण र व्यवसायिकरण गर्न पालिका विउ उत्पादन कार्यक्रम अगाडि बढाउनेछ ।
- "खेतवारीमा कृषि प्राविधिक सेवा उत्पादनमा टेवा" भन्ने नारालाई किसानले खेतवारीमा नै प्राविधिक सेवा पाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कृषकलाई निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीबाट क्रमशः व्यावसायिक कृषकको रूपमा रूपान्तरण गर्न नगदे बालीको रूपमा रहेको तरकारी खेती तर्फ आकर्षित गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ । विशेष गरी मल्लिचड प्लाष्टिकमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदान उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्छीमा उपलब्ध गराइने अनुदानलाई थप व्यवस्थित गर्दै तथा साना कृषकलाई आत्म निर्भर बनाउन बाखा पालन तथा बंगुर पालन पैचो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । गोठ सुधार गर्ने कार्यमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशुपालनलाई प्रबर्द्धन गर्ने गरी साविकमा सञ्चालनमा रहेको गाई भैंसीको कृत्रिम गर्भाधानमा सुत्केरी भत्ता वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- माटोको उर्वराशक्ति कमजोर भए उत्पादन कमजोर हुने हुँदा सबै वडाहरूमा माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन गरी माटोमा आवश्यक सुधारका कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- दुग्ध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न दुग्ध संकलन केन्द्र डेरीमा दुग्ध बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति लिटरका दरले उपलब्ध गराउदै आएको नगद प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी निरन्तरता दिइनेछ । साथै कृषि तथा पशुपन्छी बजार व्यवस्थापको लागि प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

- कृषकहरूको उत्पादनलाई लक्षित गरी उत्पादित कृषि उपजलाई सहज रूपमा बजार सम्म लैजान कृषि एम्बुलेन्स सञ्चालनमा ल्याइनेछ । तरकारी बालीको न्युनतम समर्थन मूल्य तोकिनेछ, न्युनतम मूल्यमा ब्यापारीबाट संकलन गर्न अनिच्छा प्रकट भएमा पालिकालेनै खरीद गरीराखे व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- खाद्य सुरक्षा र पोषण प्रबर्द्धन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका कम्तिमा एक हजार लैना पशुहरूको बीमा गर्न आवश्यक बीमा प्रिमियम रकममा ५० % अनुदान दिइनेछ ।
- एक वडा, एक क्षेत्र, एक बालीको नीतिलाई प्राथमिकता दिइने छ । हरेक वडको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न पोषणयुक्त घाँसे बालिको विकास गर्नुपर्ने हुँदा सो को लागि संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा हरियो घाँस विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उन्नत बाखा पकेट क्षेत्र कार्यक्रम लागू गरिनेछ । यस वर्ष प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा वडा नं. ३ मा बाखा प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडा नं ६ को रुपाचुरी फरिवाङ्ग क्षेत्रमा अदुवा खेती प्रबर्द्धनमा सहयोग गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादन प्रबर्द्धनका लागि कृषि बालि विमामा पहुँच पुर्याउन प्रिमियममा लाग्ने शुल्कको २०% रकम पालिकाले व्यहोर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि एवं पशुजन्य व्यवसायमा युवा जनशक्तिलाई आकर्षित गरी स्टार्टअप नवप्रबर्द्धन कार्यक्रमका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादन बढाउन र कृषि उपजलाई व्यवसायिक गर्ने उद्देश्यका साथ कृषि मेलाको आयोजना गरिनेछ ।
- स्थानीय कृषकबाट उत्पादित तरकारीको मूल्यमा कृषकले पाउने उचित मूल्यको सुनिश्चतताको लागि बिचौलिया प्रथालाई नियन्त्रण गरी कृषककै हातमा उचित मूल्य परोस भन्ने उद्देश्यले कोल्ड स्टोरको सुबिधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- स्थानीय उत्पादन स्थानीय रूपमै खरिद बिक्री गर्न सकिने संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
- उन्नत जातका बाखा उत्पादन तथा प्रबर्द्धनको लागि विशेष पकेट क्षेत्र कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- दुग्ध जन्य पदार्थको उत्पादनलाई प्रबर्द्धन गर्न प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा उन्नत जातको भैंसी पालन गर्ने कार्यक्रममा सहयोग गरिनेछ ।

१.२ सहकारी तथा टोल विकास संस्था:

- विपन्न तथा पिछडिएका वर्ग तथा समुदायलाई सहकारीमा संगठित गरी सहकारीलाई सरकार र निजी क्षेत्रको परिपूरकको रूपमा भूमिका खेल्न सक्ने गरी स्थानीय अर्थतन्त्रको सबल स्तम्भको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- महिला सहकारी र टोल विकास संस्था मार्फत् सिपमूलक, स्वरोजगारमूलक तालिम सञ्चालन गर्नुको साथै अवलोकन भ्रमण सञ्चालन गरी स्वरोजगार, स्वावलम्बी र आत्मनिर्भर नागरिक तयार गर्न जोड दिइनेछ । साथै महिला सहकारी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको नेतृत्व विकास गरी सामाजिक व्यवहार सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम, सचेतना र सरसफाइ सम्बन्धी सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । सफा टोलको छनौट गरि वडा/पालिकाले पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।

- उपभोक्ता समिति मार्फत् सञ्चालन गरिँदै आएको सार्वजनिक विकास योजना कार्यान्वयनलाई क्रमश टोल विकास संस्था मार्फत् गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकामा हाल सम्म गठन भएका टोल विकास संस्थाहरूलाई अद्यावधिक गरी आवश्यक पर्ने वडाका टोलमा थप संस्था गठन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्न पदाधिकारीहरूका लागि बैठक व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास र संस्था व्यवस्थापन लगायतका विभिन्न तालिम प्रदान गरिनेछ । टोल विकास संस्थाहरू सहज रूपले सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने न्यूनतम भौतिक श्रोत उपलब्ध गराइनेछ ।
- टोल विकासमा आबद्ध जनसमुदायलाई खानेपानी व्यवस्थापन तथा सरसफाई, सार्वजनिक निर्माण कार्यमा समन्वय, सामाजिक सद्व्यवहार, घरेलु हिंसा विरुद्धका सचेतना, महिला/बालबालिका/दलित/अपाङ्गता भएका व्यक्ति/जेष नागरिक लगायत समुहको हितको प्रबर्द्धनमा सहभागिता तथा स्थानीय विकास निर्माणमा सहभागिता सहित प्रतिफलमा अपनत्व, आय आर्जन तथा जिविकोपार्जनका विविध आयाम आदिमा सहभागी हुने गरी परिचालन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको माग बमोजिम सार्वजनिक स्थलहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१.३ घरेलु तथा साना उद्योग,रोजगार र तालिम:

- स्थानीय सिपलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गर्न स्थानीय सीपमा आधारित र श्रम मुलक घरेलु तथा साना उद्योगहरूको व्यवस्थापन, क्षमता विकास र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग हुने गरी झोला र दुनाटपरी जस्ता सामग्री बनाउने तालिम सञ्चालन गरिनेछ । त्यसरी उत्पादन हुने सामग्रीको बजार प्रवर्द्धनमा पालिकाले सहयोग पुर्याइनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा छुट्टै उद्योग शाखा व्यवस्था गरी व्यवसायिक परामर्श सेवा तथा व्यवसायिक योजना तयारी तालिम दिइनेछ ।
- कोशेली घर निर्माण तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- औद्योगिक मेलाहरूमा स्टल व्यवस्थापनका लागि सहयोग पुर्याइनेछ ।
- श्रम मुलक घरेलु तथा साना उद्योगहरूको विकास गरी रोजगारी सिर्जनामा सहयोगको लागि गाउँपालिकाबाट तालिम र घुम्ती कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- महिला उद्यमीहरूको पहिचान र विकासका लागि विभिन्न सिपमूलक तालिमका साथै बिउपूँजी अनुदान र प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ । साथै उद्यमी समूह दर्ता र परिचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभिन्न रहेको बेरोजगार तर उद्यमी सोच भएका युवाहरूलाई लक्षित गरी गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा लागत साझेदारीमा गारमेन्ट उद्योग सञ्चालनमा ल्याइनेछ । गारमेन्ट,गलैँचा जस्ता रोजगारी सृजना हुने घरेलु उद्यमशिलतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा गाउँपालिकामा औद्योगिक ग्राम स्थापनाको पहल गरिनेछ ।
- बाध्यात्मक बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित र मर्यादित बनाई प्राप्त बिप्रेषणको सही सदुपयोग तथा उत्पादन मूलक कार्यमा लगाउन प्रेरणा पुग्ने गरी सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम मार्फत् रोजगारीमा गएका वा फर्केका व्यक्ति तथा परीवारका सदस्यलाई मनोसामाजिक परामर्श, वित्तीय साक्षरता कक्षा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) कार्यक्रम अन्तरगत वित्तीय साक्षरता कक्षा तथा मनोसामाजिक विमर्शमा सहभागी महिलाहरूलाई आय आर्जन कृयाकलापमा सहयोग गरी स्वदेशमै रोजगारी गर्ने तर्फ उन्मुख गराइनेछ ।

१.४ पर्यटन विकास:

- पर्यटकीय गुरुयोजना तयार भइसकेको क्षेत्रहरूमा क्रमशः प्राथमिकताका आधारमा संरचनाहरू बनाउन शुरु गरिनेछ ।
- रमौली, प्रतापुर, सुनाचुरी, मनहरी पिसपार्क, गोगनपानी भ्युटावर, भिमान सहिदपार्क, चेपाङ्ग कल्चर, वनकरिया होमस्टे, पिकनिक स्पार्ट वडा नं. ०४ मा गोही संरक्षण, वडा नं. ०६ मोरङ्गे ताल/सुनादेवी मंदिर, ऐतिहासिक मनकामना मन्दिर वडा नं ०८ मा रानी पोखरी गढिडाँडा, शिखर बास पिकनिक स्पट वडा नं. ०५, पर्यटकिय क्षेत्र पहिचान र विकासका साथै वडा नं. ०१ मा ट्री हाउस मोडर्न पार्क लगायत पर्यटकीय सम्भावना का क्षेत्रलाई पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै वडा नं ७ को बुद्ध शान्ति पार्क, वडा नं ९ मोतीदेवी पिकनिक पार्क, कालिका झरना, वडा नं ७ देउराली सिमल मन्दिर समेतलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका देउकोट भ्युटावर, गोगनपानी भ्युटावर, भिमान शहिदपार्क, वनकरिया होमस्टे, ट्रीहाउस लागयतका पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- विभिन्न जातजातिहरूको धर्म, संस्कृति, भाषा, लिपि संरक्षण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरी गाउँक्षेत्रको ऐतिहासिक मौलिक परिचयलाई संस्थागत गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- विभिन्न जंगली जीवजन्तु अवलोकन गर्न उपयुक्त हुने वडा नं ०५ मा रहेको शिखरबास पिकनिक स्थललाई पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न आवश्यक लगानीको लागि पहल गरिनेछ ।
- वडा नं ०३ मा रहेको ऐतिहासिक सिद्धकाली मन्दिरको जिर्णोद्धार गरी तयार भएको डि.पि.आर. बमोजिमको संरचना निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रको दीर्घकालिन विकासको लागि कृषि, वन तथा समुदायमा आधारित पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने गरी मनहरी पर्यटन विकास कार्यविधि बनाई लागू गरिनेछ । समस्त पर्यटन गुरुयोजना सहित पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक योजना कार्यान्वयन गर्न रैथाने खाधान्न बालीको उत्पादन, पर्यटन विकास सम्बन्धि विभिन्न प्रकारका अभिमुखिकरण कार्यक्रम, तालिम/कार्यशाला तथा गोष्ठीको आयोजना, स्थानिय पथ प्रदर्शक तालिम, स्थानीय खाध परिकारको खोज तथा प्रवर्द्धन गर्ने गतिविधिहरू संचालन गरिनेछ । गौरलाभको पदमा नियुक्ति गर्ने गरी मनहरी एकीकृत पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धन समिति गठन र परिचालन गरिनेछ ।

२. पूर्वाधार विकास:

२.१ सडक, भवन तथा यातायात:

- गाउँपालिकामा सञ्चालित च्यापल खोला पुल, ठाडो खोला पुल, मसिने खोला पुल, हाँडीखोला पुल, ट्वाङ्ग्रा खोला पुल, गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण, सीमसार क्षेत्रको निर्माण, ४ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण तथा कोल्ड स्टोर निर्माणलाई गाउँपालिका गौरवका आयोजनाका रूपमा सञ्चालन गरी छिटो सम्पन्न गर्न प्राथमिकताकासाथ बजेट विनियोजन गरिनेछ । हालसम्म निर्माण कार्य सन्तोषजनक ढंगले काम नभएको हाँडीखोला पुल निर्माणमा ठेकेदारलाई जिम्मेवार बनाई नियमानुसार निर्माण कार्यमा सिघ्रता ल्याईनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको महत्वपूर्ण सडकलाई कालोपत्रे तथा ढलान र भित्री सडकमा ग्राभेल गर्ने र अन्य नयाँ सडकको सम्भाव्यता अध्ययन गरी डि.पि.आर. तयार गरी निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाका क्रमागत रूपमा सञ्चालन भइरहेका लामिटार-चकरी सडक ८ र ९ सीमा सडक, वडा नं. २, रमौली मानेडाँडा सडक स्तरीकरण लगायत सडक आयोजनाहरूलाई बजेट विनियोजन गर्ने कार्यलाई

निरन्तरता दिईनेछ । पक्की बाटोले नछोएको सबै वडा कार्यालय पुग्ने सडकहरू पक्की रूपमा बनाउन आवश्यक पहल थालनी गरिनेछ ।

- सडक निर्माण गर्दा नाला निर्माणलाई अनिवार्य गरी हरित सडकको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न सडकको दायौं बायौं वृक्षारोपण गर्ने अन्य स्थानीय/ग्रामिण तथा कृषि सडक बाह्रै महिना सञ्चालन हुने गरी मर्मत संभार गरिनेछ ।
- रमौली १० मीटर बाटोमा नाला निर्माणका लागि मर्मत तथा ब्यबस्थापन आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- संघीय सरकारकोसँगको सहकार्यमा पङ्थलि खोला- रूपचुरियाफेदी, गोगनपानी स्कुल डाँडा, झोलुङ्गेपुल निर्माण गरिनेछ । साथै सम्बद्ध निकायसँगको समन्वयमा देउकोट राक्सराड झोलुङ्गेपुलको अध्ययन गरी निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको वडा नं. ९ र ५ जोड्ने पक्की पुल निर्माणको प्रदेश सरकारबाट ठेक्का सम्झौता भइसकेको हुँदा निर्माण कार्यमा तिव्रता दिन आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- जनलागत सहभागिताका निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत नगद सहभागितामा आधारित आयोजनाहरूमा प्राथमिकता दिई बजेट व्यवस्था गरिनेछ । वस्ती स्तरका सडकहरूमा स्ल्याब ढलान र कालोपत्रे गर्ने कार्यको लागी कम्तीमा ४० प्रतिशत नगद जनसहभागितामा जुटेमा प्राथमिकताका आधारमा समपुरक कोषबाट जुनसुकै समयमा लगानीको प्रत्याभूति गरिनेछ ।
- पूर्वी राप्ती किनार तटबन्धन क्रमागत योजनालाई प्रभावकारी बनाउन संघीय सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष पहल गरिनेछ ।
- वडाभित्रका सडक निर्माण भएका तर ती सडकले ओगटेको जग्गा अझै पनि व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको हुँदा सबै सडकरुलाई कित्ताकाट गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । ग्रामिण सडक गुरुयोजनामा तोकिएको पालिका भित्रका सबै सडकको क्षेत्राधिकारको मापदण्ड पुनरावलोकन गरिनेछ ।
- स्थानीय रुटमा सञ्चालन हुने तिनपाङ्गे सवारी तथा शेयर राईडिङ्ग गर्न चाहने निजी मोटरसाइकल वा अन्य वाहनहरूलाई प्रदेश सरकार वा सम्बद्ध निकायसँग अनुमतिको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- अटो/मयुरी जस्ता तिनपाङ्गे सवारीको संचालनलाई ब्यबस्थित बनाइनुका साथै उक्त साधनहरूको सेवाको सुनिश्चितता गर्दै भाडादर निर्धारणमा आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्थायी बस पार्कको अभावमा हुने गरेको जथाभावी पार्किङ रोकन र सवारी साधन निर्धारित स्थानमा मात्र राख्ने गरी वडा नं.८ मा आधुनिक गाउँपालिका स्तरको बसपार्क निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका सडक सञ्जालको अवस्था झल्कने गरि सडक सञ्जाल विवरण अधाबधिक गरिनेछ ।

२.२ सिंचाई:

- कृषि पकेट क्षेत्रहरूको पहिचान गरी जनसहभागितामा आधारित सिंचाई कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ । खास गरी तरकारी बालि उत्पादन हुने क्षेत्रमा भौगोलीक बनावट हेरेर सिंचाई कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको सहलगानीमा सञ्चालन हुने बृहत सिंचाई आयोजनाका साथै गाउँपालिका स्तरबाट सञ्चालन हुने साना सिंचाई कार्यक्रमलाई समेत प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- निर्माणाधिन सिंचाई आयोजनालाई प्राथमिकता दिईनुका साथै पूरा भईसकेका योजनाहरूको मर्मत सम्भार कार्य गर्दै पारदर्शी बनाउनको लागि उपभोक्ता समितिलाई तालिमद्वारा सक्षम बनाईनेछ ।

- रमौली सिंचाइमा आयोजनामा शाखा कुलो बिस्तारमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- डिप बोरिङ्ग समेत गर्न नसकिने सुख्खा क्षेत्रमा प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गरी लघु सिंचाइको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- आगामी दिनमा पालिकाका सबै कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई उपलब्ध गराउन सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

२.३ विद्युतिकरण एवम् वैकल्पिक उर्जा:

- नेपाल बिधुत प्राधिकरणद्वारा गाउँपालिका क्षेत्रमा वितरित बिधुत सेवाको गुणस्तर सुधारको लागि प्राधिकरणसँगको सहकार्यमा तार ट्रान्सफर्मर बिधुत पोल लगायत सामग्रीको ब्यवस्थापनबाट बिधुत आपूर्ति नियमित बनाइनेछ । लिफ्ट प्रविधिका खानेपानी सिञ्चाइ जस्ता आयोजनालाई सोलार बिधुत जडानमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा राजमार्ग क्षेत्रमा बिधुतिय सवारी साधनहरूको चार्जिङ स्टेशन निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- गाउँपालिकाका मुख्य मुख्य पार्क तथा सार्वजनिक स्थलहरू तथा मानिस आवत जावत गर्ने सडकमा संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा सौर्य सडक बत्ति जडान गरिने छ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको माग बमोजिम उनीहरूकै समन्वयमा सञ्चालन हुनेगरी क्रमश सडकहरूमा बत्ति जडान गरिदै लगिने छ ।
- बिधुत सेवा नपुगेका टोल वस्तीहरूमा बिधुत सेवाको पहुँच बृद्धि गर्नुका साथै सौर्य बत्ती वितरण मार्फत् जनताको कर जनताको घर, उज्यालो मनहरी शहर अभियान लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- बिधुत प्राधिकरण लगायतका सम्बद्ध निकायसँगको समन्वय र साझेदारीमा गाउँपालिकाभरि रहेको काठेपोलहरूको बिस्थापन गरिने छ ।
- घरभित्र खाना पकाउने ईन्धनको रूपमा प्रयोग भएको दाउराको खपत तथा धुवाँ घटाउन सुधारिएको चुलो वितरणमा सहलियत प्रदान गरिनेछ ।

२.४ युवा , खेलकुद तथा अन्य खेलकुद पुर्वाधार:

- किशोर किशोरीको लागि संचालित परिवर्तनका सम्बाहक (COC) अभियानलाई निरन्तरता दिई थप विद्यालयमा बिस्तार गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई गाउँपालिकाको योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयन तहसम्म अर्थपूर्ण सहभागिताको सुनिश्चितता हुने संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
- युवा मैत्री गाउँपालिका बनाउने प्रयोजनको लागि योजना प्रकृत्यामा युवा सहभागिता सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ मा व्यवस्था भए बमोजिम युवा लक्षित कृयाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवाहरूमा रहेको ज्ञान, सीप र सिर्जनशिलतालाई अधिकतम उपयोग गर्न उद्यमशीलतामा नविनतम सौच कार्यान्वयन गर्न ईनकुवेशन सेन्टर सञ्चालन गर्ने र नवप्रवर्तन साझेदारी कोष खडा गरी सहलियतपूर्ण लगानीको माध्ययमबाट स्वरोजगार बन्ने तर्फ उन्मुख गराइनेछ ।
- खेलकुद विकास कार्यविधि, २०७९ मा व्यवस्था भए बमोजिम गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई गठन गरी खेलकुदमा युवा सहभागिता तथा जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरका बिभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरूमा समावेश गरिने छ । गाउँपालिका स्तर लगायत अन्य जिल्ला, प्रदेश, राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय प्रतियोगितामा उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्ने खेलाडीहरूलाई उचित सम्मान र पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । खेलकुदका लागि विनियोजित बजेटबाट व्यायाम तथा खेल सामग्रीहरूको ब्यवस्थापन र बिभिन्न खेलका स्थानीय प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- अध्यक्ष कप फुटबल प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ साथै उपाध्यक्ष कप भलिबल प्रतियोगिता आयोजना गरीनेछ । मानविय शारीरिक स्वास्थ्यलाई बिचार गरी खुला ब्यायामशालाको अभ्यास शुरु गरिनेछ ।
- नमुना युवा सांसदको अभ्यास लगायत नमुना छात्रा सांसदको अभ्यास जस्ता कार्यक्रम गरी युवा मैत्री गाउँपालिका बनाउने तर्फका कृयाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ । युवा जागरणका लागि युवा दिवस मनाउने लगायतका कृयाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।

२.५ बस्ती तथा सहरी विकास:

- भवन निर्माण ईजाजत सम्बन्धी नीति कानून तथा मापदण्ड कडाइका साथ लागू गरिनुको साथै निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड लागूहुनु पूर्व निर्माण भएका भवनहरुको अभिलेखिकरणलाई प्राथमिकता दिइनेछ । भवन संहिता पालना गर्दै व्यवस्थित र जोखिम रहित वस्ती विकासमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिकाको श्रोतबाट निर्माण हुने सार्वजनिक सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्दा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्डलाई पालना गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका प्राचिन स्मारक ऐतिहासिक पूरातात्विक महत्वका भवन साँस्कृतिक, धार्मिक, संग्रहालय भवन तथा अन्य सार्वजनिक सभागृह सामुदायिक भवनको संरक्षणको व्यवस्था गरिनेछ । विद्यालय भवन तथा संरचनाको निर्माणको लागि साझेदारसँगको सहलगानीलाई प्राथमिकता दिइनेछ र मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक विभिन्न तत्वमध्ये कार्यालय भवनको अत्यन्त महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ । गाउँपालिकाको आफ्नै प्रशासकीय भवन संघीय सरकारसमेतको लागत साझेदारीमा निर्माण गरिनेछ भने निर्माण हुन बाँकी ४ नं. वडा कार्यालय भवन यसै आर्थिक वर्षमा निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- जीर्ण अवस्थामा रहेको वडा ३ नं. वडा कार्यालय भवन समेतको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- राष्ट्रिय भूमि आयोगको समन्वय र सहजीकरणमा यसै वर्ष पालिका भरका ६९३ भूमिहीन दलित र भूमिहीन सुकुम्बासीलाई कानून बमोजिम निशुल्क जग्गा उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ । भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा वितरण गर्दा सकेसम्म सम्बन्धित वडाको आबादी लाएक जग्गालाई प्राथमिकीकरण गरिनेछ । जग्गा नापजाँचको लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट समेत प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अब्यवस्थित बसोबासीको ७७२४ आवेदनहरुलाई यसै वर्ष अनलाईन प्रविष्टि गरी आयोगले तोके बमोजिमको निस्सा वितरण गरिनेछ । व्यक्तिले आमोद कमोद गर्दै आएको जग्गा समेत नापजाँच गरी सो को जग्गा धनी पूर्जा उपलब्ध गराउन सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ । यसै वर्षबाट नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र गाउँपालिकामा समेत बिस्तार भएकोले नगर विकास कोषको प्राविधिक आर्थिक सहयोगमा गाउँपालिकाको सम्भाव्य स्थानमा एकिकृत बस्ती विकास तथा सिमसार क्षेत्र निर्माण तथा गाउँपालिकाको आय आर्जन बढाई दिगो रूपमा गाउँपालिकाको राजस्व बढ्ने क्षेत्रमा लगानीको लागि आवश्यक सहकार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संघीय भू उपयोग ऐन, भूउपयोग नियमावली भू-उपयोग नीति तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले तोकेको सीमाभित्र रही भू उपयोग नीति योजना कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
- नेपालको संविधान प्रदत्त नागरिकको मौलिक हक अन्तर्गत आवासको अधिकार सम्बन्धी हकलाई र गरिवीको रेखामुनी रहेका, पराल वा खरको छाना भएका नागरिकसम्म पुर्याउन संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा कम्तीमा ३५० वटा घरमा रहेका खरका छानो विस्थापन जस्ताको छानो हाल्ने गरी सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक, पर्ती तथा सरकारी जग्गाहरुमा रहेको अतिक्रमणलाई निरुत्साहित गर्न तथा त्यस्ता जग्गाहरु गाउँपालिकाको मातहतमा ल्याउने प्रक्रिया अघि बढाउन तथा सार्वजनिक, पर्ती र सरकारी जग्गाको संरक्षण गर्ने व्यवस्थाका लागि उक्त कार्यको कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । सार्वजनिक संस्थाहरु बनेको पर्ती जग्गालाई नापजाँच गरी सोही संस्थाको अपनत्व हुने अवस्था सिर्जनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- गाउँपालिकामा रहेका आदिवासी, जनजाति, अल्पसंख्यक जातजातिहरूको पहिचान, संस्कृति र मूल्य मान्यता संरक्षण गर्न नमुना घर सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गरी नमुना सांस्कृतिक घर कार्यक्रम सञ्चालनको पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका हाइटेन्सन लाईन मुनि रहेका प्रयोग विहिन जग्गाहरूको उचित प्रयोगको लागि व्यवसायीक जडिबुटी, कागती खेती, अदुवा, बेसार खेती गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बाढी पहिरो तथा भारी वर्षाका कारण बढ्ने नदी तथा खहरे खोला, खोल्सीबाट तथा नजिकमा रहेका बस्ती बचाउन र नियन्त्रण गर्नको लागि तटबन्धन गर्नको संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक सहकार्य गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा रहेका सार्वजनिक संस्था क्लब, मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च, ढुंगेधारा, सामुदायिक वन, विद्यालय तथा सिँचाई आयोजनाहरूलाई अनिवार्य रूपमा सुचिकृत गर्ने गरिनेछ ।

२.६ अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण, उपभोक्ता समिति र तथ्याङ्क व्यवस्थापन:

- उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन हुने सम्पूर्ण योजनाको अधिकार उपभोक्ता समितिलाई उत्तरदायीत्व बोध हुन गरी योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा उपभोक्ताको सकृय सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ठूला उपभोक्ता समितिलाई कामको मध्यावधि मुल्याङ्कन गरी किस्ता रकम भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- योजना शाखा मार्फत् उपभोक्ता समिति परिचालन गरी कार्यान्वयन गरिने र पूर्वाधार शाखाबाट ठेक्का मार्फत् कार्यान्वयन गरिने योजनाहरू कार्ययोजना बनाई समय तालिका अनुसार समयमानै सम्पन्न हुने सुनिश्चितता सहित योजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिमा योजना सञ्चालन सम्बन्धमा रहेको द्विधालाई हटाउन, आवश्यक कागजात एवम् प्रकृया पूरा गर्ने लगायतका योजना सञ्चालनका सन्दर्भमा आइपने समस्या समाधान हुने गरी उपभोक्ता समितिका पदाधिकारहरूको लागि योजना सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण गरेर मात्र योजना कार्यान्वयनको कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- उपभोक्ता समितिबाट गरिने श्रम मूलक सार्वजनिक निर्माणमा उपभोक्ता समितिको श्रमदान लगायत योगदानलाई बस्तुपरक र यथार्थ बनाउने प्रयास गरिनेछ ।
- उपभोक्ता तथा ठेक्का मार्फत् संचालित आयोजनाहरूको प्रगति तथा प्रतिफलको समिक्षा गरिने र आगामी दिनमा गर्नु पर्ने सुधारात्मक कार्यको लागि पृष्टपोषण लिन कार्यपालिका सदस्यहरू माझ अन्तरकृया कार्यक्रम गरिनेछ ।
- अनुगमन प्रणालीलाई छिटो छरितो तथा वस्तुनिष्ठ बनाउन अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिलाई साधन स्रोतको कमि हुन दिईने छैन ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणाली (Result Based Monitoring System) को मर्म अनुसार अनुगमन र मुल्याङ्कन कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट संचालित सबै योजनाहरूको सम्बद्ध अनुगमन समितिबाट अनुगमन पश्चात मात्र भुक्तानी दिईने व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै गाउँपालिकामा हुने प्रवृद्धनात्मक कार्यक्रमहरूको अनुगमन समितीले अनुगमन गरेपछि मात्र भुक्तानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अन्य निकायहरूबाट संचालित आयोजना तथा कार्यक्रमको पनि अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिबाट गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा सञ्चालित विभिन्न परियोजनालाई पारदर्शी दिगो र व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२.७ तथ्याङ्क व्यवस्थापन:

- गाउँपालिकाको समग्र प्रगति समेटिएको विधुतिय बस्तुगत विवरण(Digital Profile) तयार गरी सार्वजनिक गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आधारभूत तथ्याङ्कहरूलाई राष्ट्रिय योजना आयोगको National Data Profile मा प्रविष्टि गर्ने व्यवस्था गरी अधाबधिक गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय आधारभुत तथ्याङ्क संकलन,जनस्वास्थ्य सम्बन्धी सूचना प्रणाली (HMIS),पंजिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सूचना प्रणाली (MIS),शिक्षा सम्बन्धी सूचना प्रणाली (EMIS), बेरोजगार व्यक्तिहरूको सूचना प्रणाली(PMEP) लगायत अन्य तथ्याङ्कीय गतिविधिबाट प्राप्त हुने तथ्याङ्कहरू प्रयोगकर्तालाई आवश्यक पर्दा एकीकृत रूपले प्राप्त हुने व्यवस्था गर्न गाउँपालिका स्तरीय तथ्याङ्क ईकाइको व्यवस्थित गरिनेछ ।

३. वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

३.१ वन, वनस्पति, भू संरक्षण र वातावरण:

- जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक असरलाई न्यूनीकरण गर्न सम्बन्धित निकायहरूको सहकार्यमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन समितिलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज र स्थानीय सरकारबीच समन्वय गर्ने संयन्त्रको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
- वन, वातावरण र जैविक विविधतालाई संरक्षण तथा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न चिराईतो, अमृसो, कुरिलो जस्ता गुणकारी वनस्पतीको नर्सरी स्थापना गरी किसानहरूलाई प्रोत्साहित गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन तथा डिभिजन वनको सहयोगमा नदी उकास पर्ती जमिनमा आयआर्जन गर्ने गरी नरिवलको विरुवा रोप्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूसँगको सहकार्यमा वृक्षारोपण र वन संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । ईच्छुक सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति र कबुलियती वनलाई बोटबिरुवाको नर्सरी स्थापना गर्न प्रेरित गरिनेछ । नर्सरी गर्न चाहने सामुदायिक वनहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्युनिकरण समेत गर्नको लागि नदी किनारको जग्गामा Riverine forest विकास गर्ने नीति अनुरूप यस वर्ष करिब १० बिगाह जग्गामा नरिवलको विरुवा रोपी नरिवल बगैचा विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न वातावरण शाखा ब्यवस्था जिम्मेवार कर्मचारी तोकिने छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा प्लाष्टिक झोला प्रयोगमा निषेध गर्न कार्यविधि बनाई प्रतिबन्ध गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन समुहहरूबाट स्थापना गरिएको वडा नं ९ ज्यामिरेमा रहेको वन पैदावरमा आधारित काष्ठ उधोग सञ्चालनको लागि सहजिकरण गर्न नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ ।
- नदीजन्य लगायत प्राकृतिक श्रोतमा आधारित साधारण निर्माणमुखि पदार्थको उत्खनन् प्रशोधन तथा निकासी कार्यलाई वातावरणमैत्री बनाईने छ । यस्तो कच्चा पदार्थ ढुवानीको लागि बैकल्पिक सडक निर्माण गरी ढुवानीको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- वातावरण संरक्षणका लागि टोल विकास संस्था वा सामुदायिक संस्था, नागरिक वा निजी क्षेत्रको सहभागितालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आवासको हक नागरिकको मौलिक अधिकार भएको हुँदा मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापनाको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका नदिनाला, खोल्चा र पहिरो नियन्त्रणको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- धार्मिक तथा कबुलियती वनलाई आयआर्जन हुने गरी प्रबर्द्धन गर्दै त्यस्ता वन क्षेत्रमा पर्यटक आकर्षण गर्न पूर्वाधार निर्माणमा प्रोत्साहन तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- मनहरी बजार लगायत तिन्र सहरीकरण भएका क्षेत्रमा सडकको दाँया बाँया अशोक धुपी जस्ता सौंदर्यबर्द्धक बिरुवा रोपण कार्य शुरु गरिनेछ ।

३.२ विपद् व्यवस्थापन, जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

- एम्बुलेन्स, अग्नी नियन्त्रण जस्ता आकस्मिक सेवाहरूमा जनताको पहुँचलाई सुनिश्चित गरिनेछ । विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रमा जोखिम कम गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कानून बमोजिम अनिवार्य गर्नुपर्ने भनिएका आयोजनाहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरेर मात्र आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक असरलाई न्यूनीकरण गर्न टोल विकास संस्थाहरू मार्फत् चेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरका हरेक भौतिक संरचनागत आयोजना सञ्चालन गर्दा वातावरण मैत्री बनाई गाउँपालिकामा वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन तहमा उतार्ने प्रयास गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा लघु सिँचाईको रूपमा उपयोग गर्न मिल्ने पानीको साना श्रोत: कुवा तथा मुहान संरक्षण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । ऐतिहासिक ढुङ्गेधारा तथा ईनारहरूको संरक्षण र मर्मत गरिनेछ ।
- माथिल्लो भेगका खोल्सीहरूमा रहेको जलाधार दीगो बनाउन बृक्षारोपण लगायत प्रदुषण रहित बनाइनेछ ।
- सुन्दर र सफा मनहरीको परिकल्पना साकार पार्न हाल केही वडाका क्षेत्रमा मात्र सञ्चालन भएको फोहोर सङ्कलन कार्य सबै वडाहरूमा विस्तार गर्ने, फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न ल्याण्ड फिल्ड साइट निर्माण गर्ने तथा फोहोर मैला व्यवस्थापनको कार्यलाई अझ व्यवस्थित बनाउन गठित समितिको प्रतिवेदन बमोजिमका कार्य अगाडी बढाइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रबाट निस्कने फोहोरहरूलाई विविधिकरण गरी व्यवस्थापन गर्ने प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- राजमार्गका आवश्यक स्थानमा प्रदेश सरकारको सहयोगमा थप सार्वजनिक शौचालय एवम् रिफ्रेस सेन्टर बनाउने तथा त्यस्ता सार्वजनिक शौचालयको सञ्चालन सार्वजनिक निजी अवधारणामा गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँगको समन्वयमा प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापनको लागि कार्ययोजना बनाई लागू गरिनेछ । सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गरी चुरे संरक्षणमा ध्यान दिईनेछ ।
- जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका एवम् जंगल सिमाना जोडिएका संकटापन्न क्षेत्रमा बसोबास गर्ने तथा बाढी, पहिरो पीडित तथा विस्थापित परिवारलाई स्थानान्तरण वा पुनरस्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम विपद्बाट प्रभावित परिवारलाई राहत तथा उद्धार कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन कोषमा रहने रकम यस आ.ब.को सुरु मौज्जातबाट वर्षभरीनै ३० प्रतिशत भन्दा नघट्ने गरि निरन्तर सोधभर्ना हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- चालू आर्थिक वर्षमा चट्याङको कारण जोखिम युक्त स्थानको रूपमा रहेका मसिने, ट्वाङ्ग्रा लगायतको स्थानमा अर्थिङ्ग जडान सम्पन्न भएको र यसको प्रभावकारितालाई मध्येनजर गरी थप जोखिम क्षेत्रमा विस्तार गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने एम्बुलेन्स लगायतका सवारी साधनहरू परिचालनको लागि निर्देशिका बमोजिम पालिकाको विपद् व्यवस्थापन शाखा मातहतमा रहनेगरी सञ्चालनको प्रबन्ध मिलाईनेछ, साथै यस्ता सवारी साधनहरूको सम्पर्क नम्बर सार्वजनिक स्थानमा सबैले देख्ने गरी टाँस्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

- गाउँपालिका भरका जनतालाई स्वच्छ पिउनेपानीको व्यवस्थापनको लागि मनसुन जन्य समय र आवश्यक परेको समयमा पिउने पानीका निशुल्क गुणस्तर जाँचको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश, स्थानीय समुदाय, रेडक्रस जस्ता संघसस्था र निजी क्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य गरी विपद्न्युनिकरण, जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तिको पहिचान र स्थान्तरण गर्ने प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- विपद् पुर्व तयारी तथा व्यवस्थापनको लागि खोज तथा उद्धार राहत सामग्रीहरूको पूर्व भण्डारण वितरणको लागि जोखिममा पर्नसक्ने १०० परिवारको अस्थायी आवास सहितको राहात सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने व्यावस्था गरिनेछ । विपद्मा परेकाहरूको खोज तथा उद्धार कार्यलाई सहज बनाउन नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले तयार गर्न लागेको प्रशिक्षित जनशक्ति सहितको सञ्चाललाई उचित सहयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका अधिकांश भू-भाग पर्सा तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जसँग जोडिएको र सो क्षेत्रमा रहेका जंगली जनावर जगलबाट बाहिर निस्केर मानव तथा मानव वस्तीमा आक्रमण गर्ने गरेको, कृषकको बालीनाली, पालिएका गाइवस्तु लगायतलाई नोकसान पुर्याउने गरेको हुँदा सो को न्यूनीकरण तथा भएको क्षतिको क्षतिपूर्तिको लागि सम्बद्ध निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- विधालयमा गठन हुने जुनियर रेडक्रसमा आवद्ध विधार्थीलाई तालिम दिन सहयोग गरिनेछ ।
- बन्य जन्तु तथा बाढी जन्य विपद् जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धमा पूर्व सूचना प्रणाली जडान तथा सञ्चालनको सम्भावना अध्ययन गरिनेछ ।
- वन डढेलो नियन्त्रणकोलागी अग्नी रेखा तथा नियन्त्रण दस्ता निर्माण गरी तालिम दिइने छ ।
- वडा नं ३ को लामिटारमा स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन गरिने छ ।
- विपद् पश्चात तत्कालिन सुरक्षित व्यवस्थापनको लागि साविक हाँडीखोला क्षेत्रको २ स्थानमा र मनहरी क्षेत्रको २ स्थान छनौट गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

४. सामाजिक विकास:

४.१ शिक्षा तर्फ:

- शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको पेशागत र व्यक्तिगत क्षमता अभिवृद्धि, पुरस्कार साथै प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयको शैक्षिक, व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा परिवर्तन तथा गुणात्मक सुधार गर्न शिक्षा समितिले तोकेको मापदण्डको आधारमा प्रतिस्पर्धात्मक विधिद्वारा प्रधानाध्यापकहरू छनौट तथा नियुक्ति गरी कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरिनेछ । साथै शिक्षकहरूलाई समेत प्रधानाध्यापकसँग करार सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । यसरी करार सम्झौता गरिएका शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकलाई तोकिएको दरमा प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।
- विद्यालयमा शिक्षकको नियमित उपस्थिति, र पूरा समय कक्षामा पठन पाठन भएको सुनिश्चित गर्न सबै सामुदायिक विद्यालयमा इ-हाजिरी र सि.सि. क्यमेरा जडान गर्दै लगिनेछ ।
- अनिवार्य आधारभूत शिक्षामा पहुँच विस्तार गरि गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न गाउँपालिकाभित्र बसोबास गर्ने गरिवीको रेखामुनि रहेका परिवारका बालबालिकाहरूको छनौट गरी विपन्न बालबालिका गरिवसँग विश्वेश्वर शैक्षिक सहायता कार्यक्रमसँग आवद्ध गराइनेछ । सहीद, बेपत्ता, घाइते, अपाङ्ग परिवारका विधार्थीलाई समेत यस कार्यक्रममा आवद्ध गराइ यस कार्यक्रमबाट सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।

- गुणस्तरिय शिक्षक मार्फत् गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराउन योग्य शिक्षकलाई मात्र शिक्षण पेशामा प्रवेश गर्ने अवसर प्रदान गर्न सबै प्रकारका शिक्षकहरूलाई प्रचलित शिक्षा नियमावली अनुसार शिक्षक छनौट गरी शिक्षण पेशामा प्रवेश गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक तथा सिपमूलक शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालयहरूलाई विशेष प्रोत्साहन अनुदान तथा विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ ।
- विद्यार्थीको संख्या अनुसार शिक्षक अपुग भएका विद्यालयहरूलाई शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक नतिजा तथा व्यवस्थापकिय सक्षमताको आधारमा विशेष प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रमको सुरुवात गरिनेछ साथै सामुदायिक विद्यालयहरूमा सूचना तथा प्रविधिको पहुँच विस्तार गर्दै लगिनेछ । शिक्षण विधिलाई समयानुकूल आधुनिकीकरण गर्न स्मार्ट बोर्डबाट पठन पाठन गराउने कार्यमा विद्यालयहरूलाई यथासम्भव सहयोग गरीनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा अभिभावकहरूको लागि क्षमता अभिवृद्धि/सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालय उमेर समूहका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय ल्याउने, सिकाउने र टिकाउने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न पढ्दै कमाउदै, कार्यक्रमलाई सम्भाव्यता अध्ययन र विद्यालयको प्रस्ताव सहितको मागको आधारमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको क्षमता मापन तथा गुणस्तरिय शिकाईको सुनिश्चितताको लागि कक्षा ८ र ५ मा बाह्य मूल्याङ्कन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयहरूको कार्यसम्पादन क्षमताको आधारमा भौतिक साथै शैक्षिक पुर्वाधार सुदृढीकरण गर्न अनुदान प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षिकाहरू प्रसुति विदामा वसेको समयमा पठन पाठनलाई निरन्तरता दिई शैक्षिक क्षतिलाई न्युनिकरण गर्न विद्यालयहरूलाई प्रदान गरिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सेवा अवधि २० वर्ष र उमेर ५५ वर्ष भन्दा माथी भएका स्थायी शिक्षकहरू तथा विद्यालय कर्मचारीहरू सेवाबाट निवृत्त हुन चाहने शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन रकम सहित विदाइ गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा दरबन्दी अभावलाई कम गर्न नजिकका विद्यालय मर्ज गर्ने तथा कक्षा कटाउने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नेपाल स्काउटको गतिविधिलाई प्रोत्साहन गर्दै युवा तथा विद्यार्थीहरूमा आचरण, अनुशासन, देश प्रेम, स्वावलम्बन र सहयोगको भावना विकास गर्दै लगिनेछ ।
- सबै सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूको परिचय पत्रमा एकरूपता ल्याउन सबै शिक्षकलाई गाउँपालिकाद्वारा नै परिचयपत्र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- भ्रमणले मानिसमा रहेको ज्ञानको दायरा अभिवृद्धि गर्ने हुँदा शिक्षकहरूलाई अध्ययन अबलोकन भ्रमणको अबसर प्रदान गरिने छ ।
- गाउँपालिकाभरका शिक्षकहरूको मापदण्ड बनाइ आवश्यकता बमोजिम एक अर्को विद्यालयमा सरुवा गर्ने ब्यवस्था कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित पाठ्यपुस्तकलाई निरन्तरता दिइ लागू गरिनेछ ।

४.२ स्वास्थ्य तर्फः

- जेष्ठ नागरिक तथा असहाय बर्गको स्वास्थ्य अवस्था जाँच तथा उपचारको लागी घर दैलो स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूको मनोबल बढाउन हाल कार्यान्वयनमा रहेको अवकाश पश्चात दिईने सुबिधा निरन्तर गरिनेछ । साथै सेवारत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई संचार खर्च उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्था तथा ईकाइहरूको भौतिक सुबिधा व्यवस्थित बनाई, स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई सुदृढ बनाउने तथा निःशुल्क वितरण गरिने औषधी र औजार उपकरणको उपलब्धता नियमित गरिनेछ ।
- शत प्रतिशत आमाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी (Zero home Delivery) गराइ पुर्ण संस्थागत सुत्केरी भएको गाउँपालिका निर्माण गर्न कार्यक्रम ल्याइनेछ । गाउँपालिका भित्रकै स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन जाँदा निःशुल्क एम्बुलेन्सको सुबिधा उपलब्ध गराइनेछ । गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाबाट अन्यत्र रेफर भएकोमा समेत सो सुबिधा निःशुल्कः प्रदान गरिनेछ ।
- आमा समुहलाई सुदृढिकरण गरी जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन गर्न स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका दुबै परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरूले गर्नुपर्ने अनिवार्य जाँच गराउन स्वास्थ्य संस्थामा आउँदा र सुत्केरी सेवा लिँदा पोषण कार्यक्रम तथा क्याल्सियमबाट प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरूको आधारभूत जाँच तथा भिडियो एक्सरे सेवा निःशुल्क गरिनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिकाको अति बिकट वडा नं ६ को रुपाचुरी बालभञ्ज्याङ क्षेत्रका गर्भवती महिलालाई स्वास्थ्य संस्थामा संस्थागत सुत्केरी हुन आउँदा थप प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- उत्तर प्रसुति घर भेट सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तर गरिनेछ । सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रम अन्तरगत पोषण सामग्री सहित घरभेट कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- विवाहित महिलाहरूमा हुन सक्ने पाठेघरको मुखको क्यान्सर तथा यौन जन्य रोगहरूको समयमै पहिचान गरी उपचारमा ल्याउन स्क्रिनिङ क्याम्प तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पुर्ण खोपयुक्त गाउँपालिका सुनिश्चितता तथा दिगोपना कायम राख्न २ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई खोपको पहुंचमा ल्याउन गाउँघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिकलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- विगतमा झैं गरिबसँग विश्वेश्वर स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम मार्फत् बिपन्न घर परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा सेवा प्रदान गर्न प्रिमियम गाउँपालिकाको तर्फबाट भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । सहीद, घाइते तथा वेपत्ता परिवारलाई समेत यस कार्यक्रमबाट लाभ प्राप्त गर्ने अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- १५ शैयाको मनहरी अस्पताल निर्माणको काम सम्पन्न नहुँदा सम्म अस्थायी अस्पतालबाट सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै मनहरी अस्पतालमा अन्तरङ्ग सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ, जसको लागी आवश्यक भौतिक पूर्वाधार तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ । मनहरी अस्पतालमा फिजियोथेरापी सेवा समेत संचालनमा ल्याईनेछ ।
- मनहरी अस्पतालमा ओ.पि.डि.सेवा विस्तारलाई निरन्तरता दिई सुबिधामा बढोत्तरी गरिनेछ ।
- हाँडिखोला स्वास्थ्य चौकीबाट सञ्चालनमा रहेको गर्भवती महिलाहरूको लागि निःशुल्क भिडियो एक्सरे सेवा निरन्तर गरी मनहरी अस्पतालबाट पनि उक्त सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

- प्रदेश सरकारको पहलमा स्थापना भएको मनहरी ९ मा स्थापित नागरिक आरोग्य केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा मानविय स्वास्थ्यलाई हानी पुर्याउने गुट्टुखा, पानपराग जस्ता पदार्थको बिक्री बितरणमा प्रतिबन्ध लगाइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र मोतिया बिन्दु भएका नागरिक फेला परेमा निजहरुको मोतिबिन्दुको निःशुल्क शल्यकृया हुने व्यवस्था मिलाईने छ । मनहरी ७ मा स्थापित आँखा अस्पताललाई भौतिक पूर्वाधार सहित थप सुदृढ बनाई विपेशज्ञ सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । आँखा अस्पतालको सेवालालाई साबिक हाँडीखोला क्षेत्रमा समेत मासिक २ पटकसम्म सञ्चालन हुने गरी बिस्तार गरिने छ ।
- रेडक्रससँगको सहकार्यमा ब्लड बैंक सञ्चालनमा सहयोग र रगत आवश्यक पर्ने नागरिकहरुलाई निःशुल्क रगत उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । आवश्यकता अनुसार रक्तदान शिविर सञ्चालन गरिनेछ । मनहरी अस्पताल र रेडक्रससँगको सहकार्यमा एक रक्त संचार केन्द्रको स्थापना गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- आवश्यक देखिएको वडाका टोलमा विभिन्न रोगका (सर्ने/नसर्ने) निदान तथा परामर्श स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट स्वास्थ्य सेवा पाउने नागरिक र सेवाका सूचनाहरु अद्यावधिक गरिनेछ ।
- मानविय स्वास्थ्य तर्फ भैपरी आउने विपद् व्यवस्थापन र महामारीजन्य रोग रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न द्रुत प्रतिकार्य टोली गठन गरिनेछ ।
- कडा रोग लागेका गरिव तथा अतिविपन्न तथा पूर्ण अशक्त असहाय परिवारको विरामीलाई विशेषज्ञ अस्पतालसम्म पुर्याउनको लागि एम्बुलेन्स सेवामा ५० प्रतिशत छुट गरिनेछ ।
- हाँडिखोला स्वास्थ्य चौकी लगाएत आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- बालअधिकार सुनिश्चित गर्न, गर्भवती महिलाको स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार गर्न र मातृशिशु पोषण अभिवृद्धि तथा घरेलु शान्ती स्थापना गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४.३ महिला तर्फ:

- महिला जनप्रतिनिधि तथा विषय समितिका महिला पदाधिकारी अन्य नेतृत्व विकास तथा क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमको माध्यमबाट सशक्तिकरण गरिनेछ ।
- दिगो विकासका लक्ष्य १५ औँ आवधिक योजनाका तथा बेइजिड घोषणाका धाराहरु सम्बन्धी मनहरी गाउँपालिकाका प्रत्येक जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारीहरु तथा विषयगत समितिका पदाधिकारीहरुलाई अभिमुखिकरण प्रदान गरिनेछ ।
- घरेलु हिंसा पीडित महिलाहरुलाई न्यायमा पहुँच दिलाई आवश्यकता बमोजिम पालिका भित्रकै सेफ हाउसमा आश्रय दिई सकेसम्म मेलमिलापको माध्यमबाट परिवारमा पुर्नःस्थापना गरिनेछ । यसका लागि मनहरी गाउँपालिकामा सञ्चालन भएका सेफ हाउसहरुलाई अनुदान रकम व्यवस्था गरिनेछ । साथै हिंसा पीडित महिलाहरुको लागी मागमा आधारित विभिन्न खाले सीपमुलक तालिम प्रदान गरी आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिनेछ ।
- महिलाहरुलाई उद्यमशीलता तालिम प्रदान गरी व्यवसायी बन्न प्रेरित गरिनेछ । बेचबिखनमा परेका, बहुबिवाहका कारण हेलत्वमा परेका, विभिन्न खाले हिंसाको सिकार भई संरक्षणको आवश्यकता परेका महिलाहरुको लागि जिविकोपार्जन तथा आय आर्जन हुने कृयाकलापमा संलग्न गरिनेछ ।
- सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम अन्तरगत वित्तिय साक्षरता कक्षा र मनोसामाजिक परामर्श कक्षामा सहभागी महिलालाई लक्षित गरि स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

- योजना कार्यक्रमहरूमा महिलाको कार्यबोझ घट्ने योजना कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- हिन्दू महिलाहरूको महान पर्व हरितालिका तिजलाई महिला अधिकारको सचेतना जगाउने अवसरको रूपमा उपयोग गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाको अधिकार सुनिश्चित गर्न स्थापित विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय दिवसहरूको अवसरमा वडा तथा गाउँपालिकास्तरमा विभिन्न दिवसिय कार्यक्रम सन्चालन गरी मनाइनेछ ।
- महिलाका सवालका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका स्तरीय महिला समन्वय समितिको समन्वयमा गरिनेछ ।
- गत आ.व. मा सन्चालित आधारभुत तालिमहरूलाई एडभान्स तालिम दिइ दक्ष सीप प्रदान गरी महिला शसक्तिकरणका लागि पुँजि प्रविधि हस्तान्तरण मार्फत् महिलाहरूलाई व्यवसायी बनाउने कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- महिला हिंसा घरेलु हिंसा लैङ्गिक हिंसा लगायत बालिका माथि हुने यौन जन्य हिंसा विरुद्धका विभिन्न सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि पर्चा पम्प्लेट तथा स्टीकर समेत छपाइ गरी प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- महिलाको क्षेत्रमा कृयाशिल अगुवा महिलाहरूलाई नेतृत्व विकास तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धी तालिम र अध्ययन अबलोकन भ्रमणको अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- स्वच्छ महिनाबारी व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाको पहलमा उधमी महिला समूह गठन गरी स्यानिटरी प्याड उत्पादन गर्ने मेशीन तथा तालिम प्रदान आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

४.४ बालबालिका:

- नेपालकै पहिलो बालमैत्री घोषणा भएको गाउँपालिका भएको प्रतिष्ठालाई जोगाई राख्न बालबालिकाहरूलाई घोषणाका सुचक बमोजिमका न्युनतम सेवा, सुबिधा र संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिकाका सवाल कार्यान्वयन गर्न आ व २०७९।०८० मा गठन तथा पुनर्गठन भएका गाउँपालिका स्तरीय बाल सञ्जाल तथा वडा वडामा रहेका बाल क्लब र बालसञ्जालहरूलाई प्रोत्साहित गरि बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणालाई जिवन्त बनाई दिगो बनाउन र टिकाउन आवश्यकता अनुसार बालमैत्री सहजकर्ताहरूको व्यवस्थापन र परिचालन गरिने छ साथै बालक्लव तथा बालक्लव सञ्जालहरूको क्षमताका विकास, एक्यवद्धता, दर्ता नविकरण तथा बालबालिकाको नेतृत्वमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट जारी भएका बाल संरक्षण(अनुगमन, उद्धार, आपतकालीन सहयोग तथा पुनरस्थापना)कार्यविधि, २०७८ र बाल श्रम निवारण सम्बन्धी कार्ययोजना, २०७८, बालकोष सञ्चालन कार्यविधि लगायत बालबालिका सम्बन्धी कानूनहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँ बाल संरक्षण समिति, वडा बाल संरक्षण समिति लगायत बाल अधिकारकालागी गठीत समितिहरू, बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरू सबैको सकृयता बढाउने वातावरण सिर्जना गरिनेछ । बालबालिका सम्बन्धी ऐन बमोजिम बाल कल्याण अधिकारीको भूमिका व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- बालसञ्जाल तथा बाल क्लबमा आवद्ध बालबालिकालाई बालबालिका विरुद्धको हिंसा, बाल दुर्व्यबहार, विद्युतिय माध्यमबाट हुने यौन शोषण, बाल मनोविज्ञान र मनोविमर्श जस्ता बिषयमा सचेतनामुलक तालिम तथा अबलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम राखिनेछ । कम्तिमा एक वडामा बालमैत्री उद्यान बनाउन सुरु गर्ने गरि बजेटमा सम्बोधन गरिनेछ ।
- बालसञ्जाल तथा बाल क्लबमा आवद्ध बालबालिकालाई क्षमता विकासका कार्यक्रम सचालन गरी उत्कृष्ट कार्य गर्ने बालक्लवलाई सम्मान गरिनेछ ।

- राष्ट्रिय बाल दिवस भाद्र २९ अन्तराष्ट्रिय बाल दिवस नोभेम्बर २० अन्तराष्ट्रिय बालिका दिवस ११ अक्टोबर सामाजिक सुरक्षा सप्ताह २५ देखि २८ नोभेम्बरमा विविध कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नेपालको कानून बमोजिम विद्यालय तथा सार्वजनिक कार्यालयको १०० मि वरपर जाँडरकसी, चुरोट, सुर्ती, खैनी बेचबिखनमा प्रतिबन्ध लगाउने तथा १८ वर्ष भन्दा मुनिकालाई विक्री वितरण नगर्न परिपत्र तथा जनचेतनात्मक कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिका, युवा, किशोर किशोरीको लागी लागुपदार्थ दुर्व्यसनी, अनलाईन सरक्षा, बालविवाह, हिसामुक्त गाउँपालिका बनाउन विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिका क्षेत्रमा कार्यान्वयन गरिने भौतिक सामाजिक क्रियाकलापमा बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई प्राथमिकता दिइ संस्थागत रूपले बालबालिकाबाट उठाइएका सवाललाई कार्यान्वयन गर्न ध्यान दिइनेछ ।
- हिंसा, दुर्व्यवहार तथा विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको लागी परामर्श, उद्धार, संरक्षण, कानूनी सहायता जस्ता कार्यका लागी बाल हेल्पलाईन सेवा (१०९८) र बालबालिका खोजतलास केन्द्र (१०४) मा समन्वय गर्ने र अस्थायी संरक्षण तथा पुनःस्थापना केन्द्र सञ्चालनको सुनिश्चितता गर्ने व्यवस्था मिलाउनका लागी गाउँपालिकामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संस्थासँग समन्वय र सहाकार्य गरिनेछ ।
- अभिभावक बिहीन टुहुरा बालबालिकालाई विशेष संरक्षणको व्यवस्था गर्न निशुल्कःस्वास्थ्य र शिक्षाको सेवा उपलब्ध गाराइनेछ ।
- घटना दर्ता प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाई कानूनमा उल्लेखित अवधि भित्रै घटना दर्ता गर्न अभिप्रेरित गरिने गरी अभियानहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

४.५ अपाङ्गता भएका नागरिकः

- अपाङ्गता परिचय पत्र जारी गर्ने कार्यलाई सरल र निरन्तर रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिका स्तरीय अपाङ्गता समन्वय समिति मार्फत् सहायता सामग्री आवश्यक पर्ने व्यक्तिलाई निशुल्क सहायता सामग्री उपलब्ध गराइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण हुने सरकारी भवन लगायत संरचनाहरुलाई अपाङ्ग मैत्री बनाउन प्राथमिकता दिइनेछ ।
- पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिको दैनिक जीवनका विविध पक्षमा सहयोग पुर्याउन अपाङ्ग सहयोगी परिचारक व्यवस्था गरिने छ । अपाङ्गता भएको व्यक्तिको लागी सहयोग गर्न नियुक्त व्यक्तिगत सहयोगी सम्बन्धी कार्यविधीको कार्यान्वयनबाट निजहरुलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने सेवालालाई थप बिस्तार तथा व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको जीवन सहज बनाउन सीपमुलक तालिम, सचेतना गोष्ठी, क्षमता विकास लगायत निजहरुको आवाज सुन्न जनप्रतिनिधीसँग अन्तरकृया जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । निजहरुको आत्म सम्मान उँचो राख्न आयमुलक कार्यक्रममा जोड्ने प्रयत्न गरिनेछ ।
- पहेंलो कार्ड पाउने अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आन्तरिक श्रोतबाट यथासक्य निर्वाह भत्ताको व्यवस्था गर्ने पहल गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्धित दिवसमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरि मनाइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्धित दिवसमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरि मनाइनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सही पहिचान सहितको परिचयपत्र सहज रूपमा उपलब्ध गराउन घुम्ति शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

- पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य तथा हेरचाहलाई विचार गरी पेपणयुक्त खानेकुरा सहित घरभेट कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

४.६ जेष्ठ नागरीकः

- जेष्ठ नागरिकहरूको आत्म सम्मानलाई उच्च बनाउन उचित सम्मानका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक सहायता कोषको स्थापना गरी निजहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण, नियमित खाने औषधीको निःशुल्क वितरणको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- संघीय सरकारबाट कार्यान्वयन गरिने जेष्ठ नागरिक भत्ताको वितरणलाई सहज बनाउन वडा कार्यालय र बैंकहरूसँगको सहकार्यमा सकेसम्म अति अशक्त जेष्ठ नागरिकलाई घर दैलोमै भत्ता उपलब्ध गराउने प्रयास गरिनेछ ।
- सन्तान बिहिन तथा संरक्षक बिहिन आमा बुवाहरूलाई आवश्यकता अनुसार आश्रय घरमा सुरक्षित रूपमा राख्ने व्यवस्था मिलाईने छ । जेष्ठ नागरिकलाई हुने विभिन्न दुर्व्यवहार बिरुद्धका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र बनाउने कार्यमा सरलता कायम गरिनेछ । वडा तथा गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा लिन आउने सेवान्नाही मध्ये जेष्ठ नागरिकलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दिवसहरू विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरि मनाईनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका सामाजिक क्षेत्रमा कृयाशिल ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गरिनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिकहरूको उचित स्याहार तथा हेरचाह गर्ने सन्तानलाई प्रोत्साहन स्वरुप पुस्कृत गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधीसँग जेष्ठ नागरिकको सम्बन्ध स्थापित गर्न जेष्ठ नागरिकहरूलाई पोषण प्याकेज सहित घरभेटमा जाने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक समन्वय समिति गठन गरी परिचालन गरीनेछ । ज्येष्ठ नागरिकक अनुभव उपयोग गर्ने तथा जेष्ठ नागरिक सम्मानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४.७ दलित समुदायः

- दलित समुदायसँग रहेको परम्परागत सीपलाई व्यवसायीकरण गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न दलित समन्वय समितिसँगको सहकार्यमा आरन सुधार लगायतका योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आर्थिक रूपले बिपन्न दलित समुदायका बालबालिकालाई छात्रवृत्ति तथा शैक्षिक सामग्रीको सहयोगबाट पठन-पाठनमा प्रोत्साहित गरि कक्षा छाड्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- समाजमा अझै सम्म बिद्यमान रहेको छुवाछुत तथा जातिय विभेद जस्ता कुरीति र अन्धबिश्वासलाई हटाउन धार्मिक संजाल सहितको सहभागितामा वडा स्तरमा सहभोज जस्ता कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- दलित समन्वय समितिको सकृयतामा सो समुदायको समुत्थानकोलागी सुझाव संकलन गरी योजनाबद्ध कार्यान्वयन गर्न जनप्रतिनिधीसँग अन्तरकृया सञ्चालन गरिनेछ ।
- अति बिपन्न अबस्थामा जीवन यापन गरिरहेका दलित परिवारको विवरण संकलन गरी आय आर्जनको कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।
- भूमिहीन दलितलाई राष्ट्रिय भूमि आयोगको समन्वयमा जग्गाधनी पुर्जा वितरणको प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

४.८ आदिवासी जनजातीः

- आदिवासी जनजातिहरूलाई सम्मान पुग्ने कार्यक्रम व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न गाउँपालिका स्तरीय आदिवासी जनजाति समन्वय समितिलाई सकृय बनाईनेछ ।
- आदिवासी जनजातिहरूको विशिष्ट पहिचान झल्काउने सांस्कृतिक बस्तु, परम्परागत कला तथा पुराना प्रयोगका सामग्रीहरू रहने गरि एक संग्रहालय स्थापनाको सुरुवात गरि बृहत बनाउन प्रदेश तथा संघ सरकारमा पहल गरिनेछ ।
- अति विपन्न बर्गका आदिवासी जनजाति परिवार पहिचान गरी उनीहरूका बालबालिकालाई विद्यालय तथा उच्च शिक्षा र परिवारलाई स्वास्थ्य बीमामा सहयोग गरिनेछ । साथै आय आर्जनको कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।
- आदिवासी जनजातिको परम्परा तथा पहिचान झल्कने सांस्कृतिक कार्यक्रम तथा महोत्सवको अवसरमा उचित सहयोग प्रदान गरीने छ ।

४.९ अल्पसंख्यक समुदाय/मुस्लिम:

- गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने चेपाङ्ग, बोटे, वनकरीया जस्ता अल्पसंख्यक समुदायलाई मुलप्रवाहिकरण गर्ने योजनाहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वनकरीया बस्तिमा रहेको होम स्टेलाई थप व्यवस्थित बनाई सञ्चालनको लागि प्रचार प्रसारमा सहयोग गरिनेछ ।
- बोटे समुदायको नमुना बस्तीलाई पर्यटकीय रूपमा विकास गर्ने र कृषि तथा माछा पालन कार्यमा सहयोग गरी आय आर्जन बढाउने कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।
- चेपाङ्ग समुदायलाई सहयोग पुग्ने उपयुक्त सुझावहरू संकलनको लागि सो समुदायका अगुवा नागरिकहरू सहभागी बनाई जनप्रतिनिधी सँग अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय भूमि आयोगको समन्वयमा भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गाधनी पूर्जा वितरणमा अल्पसंख्यक समुदायलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका थोरै संख्याका मुस्लिम/ इसाई समुदायलाई सम्मान पुग्ने योजनाहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- मुस्लिम समुदायले प्रार्थना गर्ने मस्जिद तथा अन्तिम संस्कार गर्ने कब्रस्थानको उचित व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याइनेछ । मुस्लिम समुदायको धार्मिक तिर्थयात्रामा सहयोग गरिनेछ ।
- मुस्लिम समुदायका बालबालिकाको शिक्षामा सहयोग, परिवारलाई स्वास्थ्य बीमा, मदरसा सञ्चालन, पहिचान कायम राख्ने तथा अन्य आवश्यक विषयमा समुदायका अगुवाहरूको सुझाव बमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- मुस्लिम महिलालाई लक्षित गरी आधारभूत तथा एडभान्स लेभलको सीपमुलक तालिम सञ्चालन तथा आय आर्जनको कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।
- अल्पसंख्यक समुदायले गर्ने व्यवसाय संरक्षणको लागी आवश्यक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।

४.१० संस्कृति प्रबर्द्धन:

- समाजमा रहेको सांस्कृतिक विविधतालाई जिवन्त राख्दै धार्मिक सदभाव बढाउन समाजमा एक आपसको धर्म र संस्कृतिलाई सम्मान गर्ने भावना जागृत गर्न सचेतना कायम गरिनेछ ।
- हिन्दु, बौद्ध, क्रिश्चियन र मुस्लिम धर्मका धर्मगुरुहरू सहभागी गराई समाजमा विद्यमान धार्मिक सहिष्णुता दीगो बनाउने कृयाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।

- धार्मिक समुदाय तथा जातिगत समुदायबाट मनाईने बडा दशैं, लोहसार, बुद्ध पूर्णिमा, क्रिस्मस, इदउल फित्र, न्वागी आ-आफ्नो सांस्कृतिक चाड, पर्व र धार्मिक दिवसहरूमा शुभकाना आदान प्रदान तथा पर्व प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- मठ मंदीर, गुम्बा, चर्च, गिर्जाघर, मस्जिद मदरसा, मरणघाट, विश्राम पाटी, धार्मिक स्मारक, जातिगत गुठी, संग्रहालय जस्ता संरचनालाई भौतिक निर्माण तथा मर्मत कार्यमा यथासक्य सहयोग गरिनेछ ।
- सबै समुदायको भाषा, कला, साहित्य, सांस्कृतिक आचरणको संरक्षणमा जोड दिइनेछ । प्राथमिक तह सम्म स्थानीय भाषामा अध्ययन अध्यापनमा सहयोग गरिनेछ । धार्मिक पर्यटन, परम्परा देखि चलेको धार्मिक जान्ना, पुरातात्विक महत्वको सम्पदा आदिको संरक्षण गरिनेछ ।

४.११ खानेपानी तथा सरसफाई:

- शुद्ध खानेपानी पाउने नागरिक अधिकारको सम्मान गर्दै वडागत रुपमा योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा सबै घरमा शुद्ध खानेपानी पुर्याउने कार्यालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिनेछ । खानेपानी आयोजनाहरूबाट वितरण हुने प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन खानेपानी तथा सरसफाई समिति गठन तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
- विशेष गरी पिउने पानीबाट फैलने पानी जन्य रोगको संक्रमण हटाउन पानीको गुणस्तर परीक्षण तथा शुद्धिकरण गरी पिउने चेतना अभिवृद्धी सम्बन्धी कार्यक्रम गरिनेछ ।
- खुल्ला दिसामुक्त गाउँपालिका भएकोले अझै सम्म पनि शौचालयको व्यवस्था नगरेका घरमा शौचालय व्यवस्था गर्न दण्डात्मक तथा प्रोत्साहनको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउन सञ्चालन गर्नुपर्ने न्युनतम भौतिक तथा सामाजिक गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ । हाल सञ्चालनमा रहेको ट्याक्टरबाट फोहर संकलन गर्ने कार्यलाई थप बिस्तार गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत सरसफाईको महत्व बारेमा समाजमा चेतना बढाई विद्यालयमा कक्षागत तथा व्यक्तिगत सरसफाई प्रतियोगिता अभ्यास सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बृहत खानेपानी आयोजनाबाट सार्वजनिक स्थलमा वितरण हुने धारा जडान गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री हुने गरी गरिनेछ ।
- एक घर एक धारा व्यवस्थापन गरी खेर जाने पानीको सदुपयोगबाट करेसाबारी प्रबर्द्धन हुने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

४.१२ सामाजिक समावेशीकरणका अन्य आयाम

- गाउँ पालिका स्तरको लैंगिक अल्पसंख्यकहरूको विवरण संकलन गरी आवश्यक सेवा सहयोगको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बागमती प्रदेश सुशासन केन्द्रको समन्वयमा तयार गरिने लैंगिक समानता तथा सामाजिक सामाजिकीकरण (GESI/लै.स.सा.स.)को पाँच बर्षिय रणनितिक योजना स्वीकृत गरी उक्त रणनितिक योजनामा उल्लेखित विधि तथा प्रावधानको आधारमा लैंगिक मैत्री गाउँपालिका बनाउने कृयाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराईएको स्थानीय तहकालागी सामाजिक समावेशीकरण नमुना नीति, २०७८ लाई आवश्यक परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- पालिकामा रहेका द्वन्द पीडित नागरिकलाई राज्यबाट नियमानुसार उपलब्ध सेवा सुबिधाको पहुंचमा सहयोग र समन्वय गरिनेछ । सहीद परिवार,घाईते,अपाङ्ग तथा द्वन्द पीडित परिवारलाई उचित सम्मानको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । उनीहरूको परिवारका सदस्यलाई सीपमूलक तालिम मार्फत् आय आर्जनमा सहयोग पुर्याइनेछ ।
- संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट मनाइदै आएको जनयुद्ध दिवसलाई गाउँपालिकामा समेत विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइनेछ ।
- संविधान दिवसको दिनमा पूर्व जनप्रतिनिधि सम्मान लगायत विभिन्न कृत्याकलाप सञ्चालन गरी मनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाभरका एक निश्चित आम्दानी भएका जीवन गुजारामा समस्या परेका परिवारलाई लक्षित गरि बिपन्न बर्ग परिवारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने कार्य गरिने र अद्यावधिक विवरणमा समावेश भएका परिवारलाई स्वास्थ्य बीमा, शिक्षण कृत्याकलाप, जिविको पार्जनकालागी रोजगारी सिर्जना लगायतका कल्याणकारी कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- शहिद परिवार तथा द्वन्द पीडित परिवारको सम्बर्द्धन कार्यक्रममा सञ्चालन गरिनेछ ।
- राज्यबाट विभिन्न लक्षित बर्गलाई प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण प्रकृत्या सरल बनाउन एकीकृत सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम समन्वय समितिको गठन गरी सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सबै कार्यहरूमा सहजीकरण गरिनेछ ।
- रेडक्रस लगायत गैर नाफामूलक संस्थाहरूको कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास:

५.१ मानव संसाधन विकास कार्यक्रम:

- गाउँपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन, बजार अनुगमन तथा स्थानीय सुरक्षा समेतका आधारमा विण्लेषण गरी यसै आर्थिक वर्ष नगर प्रहरीको सँगठन संरचना अनुसारको दरवन्दी अनुसार करार सेवामा पदपूर्ति गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई आवश्यकता तथा आफ्नो विषयसँग सम्बन्धित विषयका क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्न मौद्रिक तथा गैर-मौद्रिक प्रोत्साहनलाई निरन्तरताका साथै उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत समेत गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशु सेवालाई प्राथमिकतामा राखी प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्न मनहरी गाउँपालिका भित्र कम्तिमा २ वटा कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

५.२ सूचना प्रविधि, आमसञ्चार तथा अभिलेख व्यवस्थापन:

- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट विद्युतिय सुशासन कायम गर्न गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयहरूमा सूचना प्रविधिको उपयोग बढाईनेछ ।
- अनलाईन कर प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट गरिने सेवा प्रवाहमा एकरूपता ल्याउन एकिकृत व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोगमा ल्याईनेछ ।
- अभिलेख व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी चाहिँएको बखत पाइने गरी व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवाको सन्दर्भमा सेवाग्राहीहरूमा उत्पन्न हुने द्विविधाको अन्त्य गर्न डिजिटल नागरिक वडापत्र जडान गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तथा पञ्जिकरण कार्यलाई व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आबद्ध गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूको सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै सबै वडाहरूमा सि.सि. क्यामेरा जडान गरिनेछ ।

- गाउँपालिकाका नीति कार्यक्रम लगायत महत्वपूर्ण सूचना तथा निर्णयहरूलाई सूचना प्रविधिको माध्यम प्रकाशन तथा प्रसारण गरी गाउँपालिकाको नीति तथा निर्णय भएको विषय वस्तुमा सर्वसाधारणको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- मुख्य बजार क्षेत्रमा सूचनापाटी स्थापना प्राथमिकता दिइनेछ । स्थापित सूचनापाटीको सुरक्षा व्यवस्था गर्न बत्ती सहित सि.सि. क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
- जिल्ला तथा गाउँपालिकामा प्रकाशित/प्रसारण हुने एफ.एम., पत्रिका, अनलाईन खबर लगायत माध्यमबाट गाउँपालिकाका गतिविधि सार्वजनिक गरि पारदर्शी बनाइनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा रही कृयाशिल पत्रकारहरूको क्षमता विकास र व्यवसायीकरणमा सहयोग पुर्याइनेछ ।
- सूचना प्रविधि र आमसंचारको पहुँचबाट टाढा रहेका अति विपन्न, असहाय तथा सर्वहारा वर्गका समुदायबीच आमसंचारको पहुँच पुर्याउन विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- साबिक हाँडीखोला क्षेत्रमा एफ.एम. रेडीयो सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिको रक्त संचारको रूपमा रहेको राजश्व, योजनालाई व्यवस्थित गर्न प्रयोग भएको सफ्टवेयरहरूलाई परिमार्जित गर्दै कार्य सम्पादन छिटो, छरितो र प्रभावकारी गराइनेछ । उक्त कार्यक्रम सबै वडाहरूमा पनि सञ्चालन गरिनेछ ।

५.३ गैर सरकारी संस्था तर्फ:

- गैर सरकारी संस्थाहरूको परिचालन र समन्वयमा गर्न सकिने सामाजिक परिचालन, तालिम, क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरू दुवै पक्षको सह लगानीमा गर्न सकिने गरी नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- पालिकाका लागू पदार्थ दुर्व्यसनमा फसेका युवा तथा त्यस्तो दुर्व्यसनमा जाने सम्भावना भएका नागरिकलाई लक्षित गरी गै.स.स.मार्फत् लागू पदार्थ दुर्व्यसन नियन्त्रण जस्ता सचेतना तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- मानव अधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशिल गै.स.स.मार्फत् मानव अधिकार संरक्षणका गतिविधिहरू र दिवसिय क्रियाकलापमा साझेदारी गरिनेछ ।
- मानव बेचबिखन बिरुद्धको गाउँपालिका स्तरीय समितिलाई कृयाशिल बनाई सरोकारवालाहरूलाई सहभागी बनाई मानव बेचबिखन बिरुद्ध गोष्ठी सञ्चालन गर्ने, बेच बिखनमा परेकालाई उद्धार, उपचार, मनोसामाजिक परामर्श लगायत अस्थायी आश्रय तथा पुर्नःस्थापना लगायत सेवा प्रदान गर्न आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ ।
- पालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई स्वास्थ्य, शिक्षा, सीप निर्माण, प्रविधि/पूँजी हस्तान्तरण, जिविको पार्जन, खाद्य सम्प्रभुता, मानव अधिकार, मानव बेचबिखन, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका, जेष्ठ नागरिक, सिमान्तकृत, आदिवासी जनजाति, लोपोन्मुख/अल्पसंख्यक, दलित आदि समुदायलाई प्रत्यक्ष सहयोग गर्ने, कृषि/पशुपालन आदीमा सहयोग गर्ने लगायत आफ्ना सामाजिक कृयाकलाप, सचेतना मूलक तथा प्रत्यक्ष जनजिविकाका सवालमा आफ्नै श्रोतबाट कार्यन्वयन गर्ने स्थानीय सामुदायिक तथा राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूसँग कार्यक्रममा दोहोरोपना नहुने गरी समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- गैर सरकारी संस्थाका कृयाकलापलाई कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व स्वीकृति लिने, सामयिक कार्यक्रमको समीक्षा तथा अनुगमन गर्ने र सम्पन्न पश्चात प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने गरी पारदर्शिता कायम आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- गैर सरकारी संस्थाहरूको परिचालन र समन्वयमा गर्न सकिने सामाजिक परिचालन, तालिम, क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरू दुवै पक्षको सह लगानीमा गर्न सकिने गरी नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई लामो समयका सामाजिक विकास कार्यको परियोजना सहित परिचालन भएका गै.स.स.लाई विशेष प्राथमिकता दिई सहकार्य गरीने छ ।

- सामाजिक/आर्थिक विकासको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने गैरसरकारी संस्थालाई सम्मान सहित पुरस्कृत गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कार्यरत बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, लघुवित्त संस्था, सहकारी जस्ता बित्तिय संस्थाहरूको विशेष अनुगमन गरी निजहरूबाट प्रवाह हुने सेवा गुणस्तरीयताको लागि आपसी अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५.४ सार्वजनिक निजी साझेदारी:

- गाउँपालिकाबाट निर्माणाधिन शीत भण्डारको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, आन्तरिक राजस्व परिचालन, लगायतका क्षेत्रमा सार्वजनिक निजी साझेदारीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै विगतमा झैं यस वर्ष पनि जन लागत सहभागिताका क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- निर्वाहमुखी कृषिलाई रूपान्तरण गर्न व्यावसायिक रूपमा तरकारी खेती, कुखुरापालन, माछापालन, पशुपालनका क्षेत्रमा आवश्यक तालिम तथा प्रविधि सहयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गलैचा,दुना टपरी, स्वेटर, तयारी पोशाक जस्ता आय आर्जन हुने र रोजगारी श्रृजना हुने उद्योग स्थापना र सञ्चालनमा निजी क्षेत्रले साझेदारी गर्न चाहेमा निश्चित कार्यविधि र मापदण्ड बनाइ साझेदारी गरिनेछ ।
- जनतासँग प्रत्यक्ष जोडिएर विकास निर्माणको काममा संलग्न हुन पर्ने अध्यक्ष/उपाध्यक्ष हरूले कतिपय बजेट नीति कार्यक्रममा नसमेटिएका योजनाहरूलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै जनता सँग अध्यक्ष/उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विगतमा गाउँपालिकाले खरीद गरी प्रयोगविहीन अबस्थामा रहेको स्वेटर बुन्ने मेशीनको सञ्चालन गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणा बमोजिम स्थानीय युवा समूह वा सहकारीसँगको सहकार्यमा सदुपयोग गरिनेछ ।

५.५ आन्तरिक स्रोत परिचालन तर्फ:

- राजस्व परामर्श समिति र राजस्व शाखालाई सुदृढ, सक्षम र प्रविधि मैत्री बनाउँदै सम्पत्ती कर, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, घर बहाल करलाई व्यवस्थित रूपमा संकलन गर्न वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास गरिनेछ । करको दायरा फराकिलो पार्न यसै वर्षभित्र करदाताको लगत संकलन गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ ।
- करको दर परिमार्जन नगरी करका दायराहरू फराकिलो पार्न नयाँ स्रोतहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवाको बिक्री शुल्क संकलनलाई अनलाईन तथा अफ लाईन सफ्टवेयर मार्फत् रसिद काट्ने र राजस्व नाकामा सि.सि. क्यामरा मार्फत् अनुगमनलाई कडाई गरिनेछ ।
- बेलावखतमा कर शिविर आयोजना गरी समयमा कर तथा शुल्क तिर्ने गाउँवासीलाई थप हौसलास्वरूप निश्चित प्रतिशत छुट दिने तथा समयमा कर तथा शुल्क नतिर्ने गाउँवासीलाई जरिवाना गर्ने तथा वार्षिक रूपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

५.६ न्यायिक सेवा,संगठन तथा सुशासन तर्फ

- स्थानीय न्यायिक समिति मार्फत् शान्ति, सद्भाव र न्यायको अनुभूति गर्न सक्ने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्रलाई सक्रिय बनाई वडाबाट नै न्यायिक कार्य सम्पादन गरिनेछ ।
- मेलमिलापकर्ता तालिम प्राप्त व्यक्तिहरूको सुचीकृत गर्दै जन प्रतिनिधि तथा मेलमिलाप कर्ताहरूलाई न्यायिक प्रकृया तथा कानुनी विषयहरूमा तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- न्यायिक सेवाबाट टाडा रहने सम्भावना भएका लक्षित समुदाय तथा आम नागरिकहरूमा नागरिकहरूमा न्यायिक समितिसँगको सम्बन्धबारे सचेतनामुलक कार्यक्रम गरिनेछ ।

- वडा स्तरमा न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताबाट निरूपण हुन सक्ने विवादहरूको सूचि उल्लेख गरी होर्डिङ्गबोर्ड स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सम्पादन भइरहेको न्यायिक कृयाकलापको प्रभावकारीता बारे राजनैतिक दल, सुरक्षाकर्मी, अगुवा महिला, बाल सञ्जाल, मानवअधिकार कर्मी, जनप्रतिनिधि सहित कानूनविदको सहभागितामा अन्तरकृया कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- स्थानीय न्यायिक निरूपणमा महिला, दलित, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, द्वन्द पीडित तथा जेष्ठ नागरिकलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति पदाधिकारी, मेलमिलापकर्ता तथा न्यायिक सहजकर्ताहरूलाई नमूना न्यायिक कार्यसम्पादन भएका पालिकाहरूमा अनुभव आदान प्रदान भ्रमण कार्यमा सहभागी गराइने छ ।
- मनहरी ३ लामिटारमा हाल सञ्चालन भइरहेको न्यायिक इजलासको भौतिक सुधार गर्दै आवश्यक साधन श्रोतले व्यवस्थित बनाइने छ ।
- स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा कार्यप्रति उत्प्रेरित गर्न आवश्यकता अनुसार तालिम, गोष्ठी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानीय तहमा सञ्चालित विभिन्न परियोजनालाई पारदर्शी, दिगो र व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण र नागरिक वडापत्र गाउँपालिकाको सबै वडामा अनिवार्य व्यवस्था गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उच्च स्तरको कार्यसम्पादनमा रहेका कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइदै आएकोमा, प्रोत्साहन भत्ता रकम र नगद पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कार्यसम्पादन संतोषजनक रहेका करार सेवाका कर्मचारीहरूको सेवालालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाद्वारा तयार भएको व्यवस्थापन तथा सर्वेक्षणलाई स्वीकृत गरी सो अनुसारको दरवन्दी पदपुर्ती प्रकृत्यालाई अगाडी वढाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको हालसम्मको महालेखा परीक्षकबाट औल्याईएका बेरुजुलाई लेखा समिति मार्फत् गाउँसभामा लगी नियमित गर्ने कार्य निरन्तर गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको लागि आवश्यक जग्गा प्राप्ति लगायतका कार्य सम्पन्न गरी दुई वर्षभित्र भवन निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहका विषयमा गुनासो पेटिकाको व्यवस्था गरिनेछ । कार्यालयका विषयगत शाखा फाँटबाट तालिम, गोष्ठी, अभिमुखीकरण लगायत छलफल अन्तरकृया कार्यक्रममा उपलब्ध गराइने डटपेन स्पाइरल लगायतका सामग्रीहरूमा मितव्ययिता ल्याउने गरी कार्यालयको एउटै शाखाबाट खरिद गरी कार्यालयको लोगो अंकित गाउँपालिकाको चिनारी दिने किसिमको सामग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
- कार्यालय सञ्चालनको लागि आर्थिक स्रोतको अभाव नहुने गरी वडा कार्यालयलाई स्रोत सम्पन्न गरिनेछ ।
- विगतमा जस्तै जिन्सी व्यवस्थापनमा संघीय सरकारको सफ्टवेयर PAMS लाई अनिवार्य प्रयोग गरी गाउँपालिका मातहतमा रहेका जिन्सी सामग्री र सम्पत्ती एकीन गरी अधाबधिक गरिनेछ ।
- कार्यालयलाई कम बोझिलो बनाइ चुस्त रूपमा कार्य सम्पादनको लागि स्वीकृत दरवन्दीभन्दा बाहेक अनावश्यक कर्मचारी भर्ना तथा सरुवा भई आउने परिपाटी निरुत्साहित गरिनेछ ।

अन्त्यमा आ.ब.०८०-०८१ को लागि यस नीति तर्जुमामा प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा सहभागी हुनुहुने विषयगत समिति लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल लगायत सरोकारवालाहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यसको कार्यान्वयनमा समेत सक्रियतापूर्वक सहभागी भइदिनुहुनेमा पूर्णतः विश्वस्त रहेको छु ।

रञ्जन कालाखेती
गाउँपालिका अध्यक्ष

खण्ड ३ - मनहरी गाउँपालिकाको

विनियोजन ऐन, २०८०

मकवानपुरको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को सेवा र कार्यहरूको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

सभामा पेश भएको मिति : २०८०/०३/२२

मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुर को आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को सेवा र कार्यहरूको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुर २०८०/०८१ को सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुरको गाउँ सभाले तेहो अधिकवेशनको दोस्रो बैठकले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम "मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुरको विनियोजन ऐन, रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार : (१) आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को निमित्त गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लिखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. ९०,२९,७९,८७३.६६ (अक्षेरूपी: नब्बे करोड एक्काइस लाख एकहत्तर हजार आठ सय त्रिहत्तर रूपैयाँ पैसा छैसठ्ठी मात्र ।) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।
३. विनियोजन : (१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को निमित्त मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुरको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकास र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन । तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

आय विवरण

शिर्षक	२०८०।०८१ को अनुमान	कैफियत
कूल आय	रु. ९०,२१,७१,८७३।६६ (अक्षेरुपी: नब्बे करोड एक्काइस लाख एकहत्तर हजार आठ सय त्रिहत्तर रुपैयाँ पैसा छैसठ्ठी मात्र ।)	
१. आन्तरिक राजस्व तर्फ		
• दहत्तर बहत्तर विक्री शुल्कबाट र विज्ञापन कर बाँडफाँडबाट समेत प्राप्त हुने	१३,००,५०,०००।०० (अक्षेरुपी: तेह करोड पचास हजार रुपैयाँ)	
• शुल्क दस्तुर जरिवाना आन्तरिक राजस्व	१,७६,४५,०००।०० (अक्षेरुपी: एक करोड छयत्तर लाख पैतालिस हजार रुपैयाँ)	
• अधिल्लो बर्षको बैक मौज्दात अ.ल्या.	१३,३३,१२,०००।०० (अक्षेरुपी: तेह करोड तेत्तिस लाख बाह्र हजार रुपैयाँ)	
• अधिल्लो आ.व.को योजना अ.ल्या.	४,००,००,०००।०० (अक्षेरुपी: चार करोड रुपैयाँ)	
२. संघीय अनुदान तर्फ		
• समानिकरण अनुदान	१२,०४,००,०००।०० (अक्षेरुपी: बाह्र करोड चार लाख रुपैयाँ)	
• सशर्त अनुदान चालू	२०,५५,००,०००।०० (अक्षेरुपी:बिस करोड पचपन्न लाख रुपैयाँ)	
• सशर्त अनुदान पूँजिगत	४४,००,०००।०० (अक्षेरुपी: चौवालिस लाख रुपैयाँ)	
• समपुरक अनुदान	५०,००,०००।०० (अक्षेरुपी: पचास लाख रुपैयाँ)	
• विशेष अनुदान चालू	०।००	
• विशेष अनुदान पूँजिगत	७०,००,०००।०० (अक्षेरुपी:सत्तरी लाख रुपैयाँ)	
जम्मा संघीय अनुदान तर्फ कुल जम्मा	३४,२३,००,०००।०० (अक्षेरुपी:चौत्तिस करोड तेईस लाख)	
३. प्रदेश अनुदान तर्फ		
• समानिकरण अनुदान	१,२४,४४,०००।०० (अक्षेरुपी: एक करोड चौबिस लाख चौवालिस हजार रुपैयाँ)	
• सशर्त अनुदान	२,१६,६२,०००।०० (अक्षेरुपी: दुई करोड सोह लाख बैसठ्ठी हजार रुपैयाँ)	
• समपुरक अनुदान	१,९०,००,०००।००	

शिर्षक	२०८०।०८१ को अनुमान	कैफियत
	(अक्षरूपी: एक करोड नब्बे लाख रुपैयाँ)	
• विशेष अनुदान	१,००,००,०००।०० (अक्षरूपी: एक करोड रुपैयाँ)	
जम्मा प्रदेश अनुदान तर्फ कुल जम्मा	६,३१,०६,०००।०० (अक्षरूपी: छ करोड एकतिस लाख छ हजार रुपैयाँ)	
४. राजस्व बाँडफाँड		
• संघीय सरकारबाट प्राप्त राजस्व बाँडफाँड	१३,४२,६०,०००।०० (अक्षरूपी: तेह करोड बयालिस लाख साठी हजार रुपैयाँ)	वन रोयल्टि र घरजग्गा रजिष्ट्रेसन समेत
• प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सवारी कर राजस्व बाँडफाँड	२,९९,९८,८७३।६६ (अक्षरूपी: दुई करोड उनानसय लाख अन्ठानब्वे हजार आठ सय त्रिहत्तर रुपैया पैसा छैसठी मात्र)	
५. जि.स.स.मौज्दात कोषबाट प्राप्त हुने आय	१५,००,०००।०० (अक्षरूपी: पन्ध्र लाख रुपैयाँ)	
६. सडकबोर्डबाट प्राप्त हुने अनुदान	१०,००,०००।०० (अक्षरूपी: दश लाख रुपैयाँ)	
७. उपभोक्ता नगद लागत सहभागिता र कृषि औजार समेत	९०,००,०००।०० (अक्षरूपी: नब्बे लाख रुपैयाँ)	

अनुसूचि-१
(दफा २ संग सम्बन्धित)
नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम
सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
१	आर्थिक विकास	४,३०,००,०००.०० (अक्षेरूपी: चार करोड तिस लाख रुपैयाँ)	
१.१	कृषि	१,५९,९८,०००.०० (अक्षेरूपी: एक करोड उनान्साठी लाख अन्ठानब्बे हजार रुपैयाँ)	
१.२	उद्योग	१२,००,०००.०० (अक्षेरूपी: बाह्र लाख रुपैयाँ)	
१.३	पर्यटन	०.००	
१.४	सहकारी	४,००,०००.०० (अक्षेरूपी: चार लाख रुपैयाँ)	
१.५	जलश्रोत तथा सिंचाई	१,०३,००,०००.०० (अक्षेरूपी: एक करोड तिन लाख रुपैयाँ)	
१.६	पशुपन्छी विकास	१,२६,०२,०००.०० (अक्षेरूपी: एक करोड छब्बसीस लाख दुई हजार रुपैयाँ)	
१.७	भूमि व्यवस्था	२५,००,०००.०० (अक्षेरूपी: पच्चिस लाख रुपैयाँ)	
२	सामाजिक विकास	३०,३६,२१,०००.०० (अक्षेरूपी: तिस करोड छत्तिस लाख एक्काईस हजार रुपैयाँ)	
२.१	शिक्षा	२०,७६,००,०००.०० (अक्षेरूपी: बिस करोड छयत्तर लाख रुपैयाँ)	
२.२	स्वास्थ्य	६,४९,८०,०००.०० (अक्षेरूपी: छ करोड उन्नचास लाख अस्सि हजार रुपैयाँ)	
२.३	खानेपानी तथा सरसफाई	७३,४०,०००.०० (अक्षेरूपी: त्रिहत्तर लाख चालिस हजार रुपैयाँ)	
२.४	भाषा तथा संस्कृति	३,००,०००.०० (अक्षेरूपी: तिन लाख रुपैयाँ)	
२.५	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	१,५४,७९,०००.०० (अक्षेरूपी: एक करोड चौबन्न लाख उनानअसी हजार रुपैयाँ)	
२.६	युवा तथा खेलकुद	२४,००,०००.०० (अक्षेरूपी: चौबिस लाख रुपैयाँ)	

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
२.७	जनसंख्या तथा बसाईसराई	०.००	
२.८	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	३२,६०,०००.०० (अक्षेरुपी: बत्तिस लाख छब्बिस हजार रुपैयाँ)	
२.९	न्यायिक	२२,६२,०००.०० (अक्षेरुपी: बाइस लाख बैसठी हजार रुपैयाँ)	
३	पूर्वाधार विकास	४०,९४,००,०००.०० (अक्षेरुपी: चालिस करोड चौध लाख रुपैयाँ)	
३.१	यातयात पूर्वाधार	३१,३६,००,०००.०० (अक्षेरुपी: एकत्तिस करोड छत्तिस लाख रुपैयाँ)	
३.२	भवन, आवास तथा सहरी विकास	१४,००,०००.०० (अक्षेरुपी: चौध लाख रुपैयाँ)	
३.३	उर्जा तथा सिंचाई	१८,००,०००.०० (अक्षेरुपी: अठार लाख रुपैयाँ)	
३.४	सम्पदा पूर्वाधार	३९,००,०००.०० (अक्षेरुपी: उननचालिस लाख रुपैयाँ)	
३.५	वडागत पुर्वाधार	७,०७,००,०००.०० (अक्षेरुपी: सात करोड सात लाख रुपैयाँ)	
३.६	खानेपानी पुर्वाधार	१,००,००,०००.०० (अक्षेरुपी: एक करोड रुपैयाँ)	
४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	२,९१,५०,८७३.६६ (अक्षेरुपी: दुई करोड एकानब्बे लाख पचास हजार आठ सय त्रिहत्तर रुपैयाँ पैसा छैसठी मात्र ।)	
४.१	वातावरण तथा जलवायु	६०,००,०००.०० (अक्षेरुपी: साठी लाख रुपैयाँ)	
४.२	विपद व्यवस्थापन	६५,००,०००.०० (अक्षेरुपी: पैसठी लाख रुपैयाँ)	
४.३	मानव संशाधन विकास	१०,००,०००.०० (अक्षेरुपी: दश लाख रुपैयाँ)	
४.४	शान्ति तथा सुव्यवस्था	१०,००,०००.०० (अक्षेरुपी: दश लाख रुपैयाँ)	
४.५	शासन प्रणाली	२७,१०,८७३.६६ (अक्षेरुपी: सत्ताईस लाख दश हजार आठ सय त्रिहत्तर रुपैयाँ पैसा छैसठी मात्र)	
४.६	श्रम तथा रोजगारी	६९,४०,०००.०० (अक्षेरुपी: उन्नसत्तरी लाख चालिस हजार रुपैयाँ)	
४.७	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	०.००	

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
४.८	प्रशासकीय सुशासन	५०,००,०००.०० (अक्षरूपी: पचास लाख रुपैयाँ)	
५	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१२,५०,००,०००.०० (अक्षरूपी: बाह्र करोड पचास लाख रुपैयाँ)	
५.१	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१२,५०,००,०००.०० (अक्षरूपी: बाह्र करोड पचास लाख रुपैयाँ)	
	कुल जम्मा	९०,२१,७१,८७३.६६ (अक्षरूपी: नब्बे करोड एक्काइस लाख एकहत्तर हजार आठ सय त्रिहत्तर रुपैयाँ पैसा छैसठ्ठी मात्र ।)	

खण्ड ४ - मनहरी गाउँपालिकाको

आर्थिक ऐन, २०८०

मनहरी गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम मनहरी गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०८०” रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०८० साल श्रावण १ गतेदेखि मनहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।
२. **सम्पत्ति कर र भूमिकर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम घर/संरचना र सो ले चर्चेको जग्गा (भवनले ओगटेको क्षेत्रफल बराबरको जग्गा वा पाँच हजार चार सय छयहत्तर वर्गफिट । डेढ कठ्ठा) मा सम्पत्ति कर असूल उपर गरिनेछ । उपदफा (१) बमोजिम सम्पत्ति कर लगाउने भनि तोकेको घर जग्गा बाहेकका अन्य जग्गा भएमा अनुसूची (२) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाईनेछ ।
३. **घर वहाल कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।
४. **व्यवसाय कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
५. **सवारी साधन व्यवस्थापन शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सन्चालन हुने सवारी साधनमा अनुसूचि (५) बमोजिम सवारी साधन व्यवस्थापन शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
६. **विज्ञापन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (६) बमोजिम प्रदेश सरकारले तोकिएको क्षेत्रमा विज्ञापन कर लगाईनेछ ।
७. **मनोरन्जन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा प्रदेश सरकारले तोकिए बमोजिम अनुसूचि (७) अनुरूप मनोरन्जन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
८. **बहाल बिटौरी शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सार्वजनिक सम्पतिको उपयोग तथा आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (८) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
९. **पार्किङ शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (९) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
१०. **सेवा शुल्क, दस्तुर:** गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (१०) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
११. **बातावरण शुल्क :** गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विभिन्न उद्योग व्यवसाय नदिजन्य पदार्थ उत्खनन रुख कटान लगायतमा अनुसूचि (११) बमोजिम बातावरण शुल्क लिईने छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका प्राकृतिक श्रोत र गाउँपालिकाले संरक्षण, रेखदेख गर्न सक्ने वा गर्नु पर्ने चिज बस्तुको र उपभोक्ता संरक्षित प्राकृतिक चिज बस्तुमा गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रबाट निकासी भैजानेमा अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइ असूल उपर गर्न सक्नेछ ।
१२. **दहत्तर, बहत्तर तथा निकासी शुल्क:** आ.व. २०८०/०८१ को ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, बहत्तर, दहत्तरको संकलन, बिक्री, निकासीमा बागमती प्रदेश आर्थिक ऐन, २०८० को अधिनमा रही अनुसूचि (१२) बमोजिम दहत्तर, बहत्तर तथा निकासी शुल्क लिईनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रको कृषिजन्य पदार्थ निकासीमा अनुसूची (१३) बमोजिम निकासी दस्तुर लगाईनेछ । त्यसैगरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रबाट संकलन भई निकासी हुने कवाडी सामानमा अनुसूची (१४) बमोजिम कवाडी शुल्क लगाईने छ ।
१३. **कर छुट:** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१४. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि: यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची-१

सम्पत्ति कर

मनहरी गाउँपालिका आर्थिक ऐन, २०८० मा स्वीकृत गरिएको सम्पत्ति करको दर

क्र.सं.	सम्पत्ति कर मुल्याङ्कन	दररेट		कैफियत
		करको दर प्रति लाख	कर रकम	
१	पाँच लाखसम्मको लागि	एकमुष्ट	रु. १००	सफ्टवेयरको प्रयोग गरी संकलन गर्नुपर्ने
२	पाँच लाख एक देखि पचास लाखसम्म प्रति लाख	रु १०	रु ५५०	
३	पचास लाख एक देखि एक करोड रुपैयासम्मको प्रति लाख	रु १५	रु १३००	
४	एक करोड एक देखि एक करोड पचास लाख रुपैयासम्मको प्रति लाख	रु १७	रु २२००	
५	एक करोड पचास लाख एक देखि दुइ करोड रुपैयासम्म प्रति लाख	रु २२	रु ३३००	
६	दुइ करोड एक देखि दूइ करोड पचास लाखसम्म प्रति लाख	रु २५	रु ४५५०	
७	दूइ करोड पचास लाख एक देखि तीन करोडसम्म प्रति लाख	रु ३०	रु ६०५०	
८	तीन करोड एक देखि तीन करोड पचास लाखसम्म प्रति लाख	रु ३५	रु ७८००	
९	तीन करोड पचास लाख एक देखि चार करोडसम्म प्रति लाख	रु ४०	रु ९८००	
१०	चार करोड एक देखि चार करोड पचास लाखसम्म	रु ४५	रु १२०५०	
११	चार करोड पचास लाख एक देखि पाच करोडसम्म	रु ५०	रु १४५५०	
१२	पाँच करोड एक देखि जति सुकै भएता पनि प्रति लाख	रु ५५		

क) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. १ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कन:

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मुल्याङ्कन	कैफियत
१	चकरी घाटगढी देखि शान्ती स्वाबलम्बन सहकारी सम्मको मूल सडक दाँया बायाँ	आवासिय	५०००००	
२	शान्ती स्वाबलम्बनदेखि मकरीखोला मूलबाटो दाँया बायाँ	आवासिय	२०००००	
३	चूरे स्थानदेखि पर्तासम्म मूलबाटो दाँया बायाँ	आवासिय	४०००००	
४	तल्लो मकरी मूख्य बाटो दाँया बायाँ	आवासिय	३०००००	
५	गोगन पानी मूल सडक महादेवस्थान (फुर्लुङ टोल, माझ टोल, रसाईली टोल, गूम्बा टोल)	आवासिय	२०००००	

क) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. १ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम मूल्याङ्कन:

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
६	चकरी झूल्यान/चकरी भोर्ले टाँडी/मकरी घैया डाँडा/भैरव डाँडा/तल्लो मकरी मूल बाटो बाहेक ल्बोन टोल, मकरी झूल्यान मूल सडक बाहेक गोगन पानी मूल सडक बाहेक	कृषि	२०००००	
७	गोगनपानी मूल सडक बाहेक (महादेब स्थान, फुर्लुङ डाँडा, रसाईली, माझ, गूम्बा टोल क्षेत्र) मकरी झूल्यान क्षेत्र र पर्ता झूल्यान गोगनपानी झूल्यान	कृषि	१०००००	
८	चकरी मकरी खोला बगर क्षेत्र	बगर	४००००	
९	तल्लो मकरी झूल्यान बगर क्षेत्र	बगर	४००००	

ख) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. २ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम मूल्याङ्कन:

सि क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	च्यापल टोल देखि गणेश टोल सम्म मूल सडक दाँया बायाँ	आवासिय	४०००००	
२	भून्द्रूङ टाँडी सडक दायाँ बायाँ क्षेत्र	आवासिय	४०००००	
३	तिनतले झूल्यान पालदमार सडक दाँया बायाँ क्षेत्र/भून्द्रूङ खोला पानीघाट मिलटोल सडक दाँया बायाँ	आवासिय	४०००००	
४	च्यापल टोल देखि गणेश टोल सम्म मूल सडक दायाँ बायाँ भून्द्रूङ टाँडी सडकले छोएको कित्ता बाहेक क्षेत्र	कृषि	४०००००	
५	घट्टे पाखा क्षेत्र	कृषि	३०००००	
६	भून्द्रूङ खोला पानीघाट मिलटोल सडक दाँया बायाँ भन्दा बाहेक सडकले नछोएको	कृषि	२०००००	
७	स्याङ्वाटोल घयावा डाँडा क्षेत्र	कृषि	४०००००	
८	गोगनघारी सर्सिधाप क्षेत्र	बगर	१५००००	
९	तिनतले झूल्यान पालदमार सडक दाँया क्षेत्र	बगर	१०००००	
१०	पानीघाट भिमान लगायतका ऐलानी जग्गा क्षेत्र	बगर	१०००००	

ग) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ३ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम मूल्याङ्कन:

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	लामिटार पक्की पुलदेखि लामिटार ड्याम	आवासिय	८०००००	
२	ढेडूवाखोला प्रजा टोल/मकरी हूँदै सिद्धकाली, डोठे, घट्टेदमार मूल सडक दाँया बायाँ	आवासिय	४०००००	
३	पालदमार पूल्चोक हूँदै झो.पू. सम्म मूलबाटो दाँया बायाँ	आवासिय	६०००००	
४	भून्द्रूङ भट्ट खोला क्षेत्र	आवासिय	५०००००	
५	मकरी हूँदै सिद्धकाली डोठे, घट्टे दमार मूल सडक, दाँया बायाँ	कृषि	३०००००	
६	पालदमार पूल्चोक हूँदै झो.पू. सम्म मूलबाटो बाहेक	कृषि	४०००००	
७	डोठे सूकौरा, च्यान डाँडा, प्रजा टोल, प्रजा नि.मा.वि. क्षेत्र बाटो बाहेक	कृषि	३५००००	

ग) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ३ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
८	भुन्द्रूङ, बिक्रम पर्ता, गैरी धारा मिलडाँडा बगौडा क्षेत्र	कृषि	४०००००	
९	भुन्द्रूङदेखि ढेडूवाखोला मूलबाटो भन्दा बाहेक क्षेत्र	कृषि	५०००००	
१०	हाँडीखोला रातमाटे क्षेत्र	कृषि	३०००००	
११	हाँडीखोला कौगेडी, लामिटार कृषि सडक क्षेत्र	कृषि	५०००००	
१२	डोठे सूकौरा, च्यान डाँडा, प्रजा टोल, प्रजा नि.मा.वि.क्षेत्र	बगर	१२५०००	
१३	भुन्द्रूङ राप्ती कटान हाँडीखोला राप्ती खहरे क्रसर	बगर	१२५०००	
१४	राप्ती किनार लामिटार	बगर	२०००००	

घ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको वडा नं. ४ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	टवाङ्ग्रा दोभन, गोलघर हूदै स्कूल चौर ड्यामसम्म मूलबाटो दाँया बायाँ	आवासिय	५०००००	
२	स्कूल चौरसम्म दिपावली टोल ऋषेश्वर मन्दिर नर्सिङ टाँडी, बर्ग टाँडी सडक दाँया बायाँ	आवासिय	२०००००	
३	डोलबारी क्षेत्र सडक, हात्ती व्याउने स्याउली बजार बाटो दाँया बायाँ	आवासिय	१५००००	
४	ट्रवाङरा पालूडेटोल मूक्तान टोल सडक दाँया बायाँ	आवासिय	२०००००	
५	ट्रवाङरा दोभान गोलघर हूदै स्कूल चौर ड्यामसम्म मूल बाटो दाँया बायाँ	कृषि	४०००००	
६	स्कूल चौर ड्याम दिपावली टोल ऋषेश्वर मन्दिरनर्सिङ टाँडी, बर्ग टाँडी सडक बाहेक	कृषि	१५००००	
७	डोलबारी क्षेत्र सडक बाहेक,टवाङ्ग्रा पालूडेटोल, मूक्तान टोल, हात्ती व्याउने, स्याउली बजार ठाडो खोला तारु बांस, बैदार टोल, खोर्सानी बारी, चकरी ताल, च्वार पाखा	कृषि	१०००००	
८	मूलखोला ज्यामिरे	कृषि	७५०००	
९	टवाङ्ग्रा बगर, अजिङगरे, चिसापानी ज्यामिरे, मूलखोला ठाडो खोला च्वार पाखा वन क्षेत्र	बगर	१०००००	
१०	मसिनेखोला बगर	बगर	५००००	
११	सालघारी लामपाखा, कालीखोला, डोलबारी बनकरिया वन क्षेत्र	बगर	१५००००	

ङ) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ५ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	बांधखोला, डाँडामिजार टोल मूलबाटो, बशन्तपूर गूम्बाटोल, माथिल्लो फायरलाईन सडक, सिलवालचोक मिश्र चोक, सापकोटा माझटोल, डण्डीवारी रातमाटे, चिसापानी, दूमिसघडा, शिखरबास बांसघारी, सडक दाँया बायाँ	आवासिय	५०००००	
२	बशन्तपूर डिल्लिपूर मिश्र चोक मूलबाटो	आवासिय	७०००००	
३	मिश्र चोक दले चोक मूलबाटो	आवासिय	६०००००	

ड) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ५ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
४	बशन्तपूर डिल्लिपूर मिश्र चोक शाखाबाटो, बशन्तपूर विष्टटोल माथिल्लो मिजार टोल, दर्दरा झो.पू.तल्लो सडक, नयाँ गाँउ, डिल्लिपूर सडक दायँ बायाँ	आवासिय	४०००००	
५	बाधखोला डाँडा मिजारटोल, शाखा बाटो, रुन्चेडाँडा शाखा सडक दाँया बायाँ थिड टोलसम्म, बशन्तपूर सिरानचोक मूल सडक दायँ बायाँ, बसपार्क जनचेतना प्रा.बि. क्षेत्र सडक दायँ बायाँ, गोपीलाल टोल चेपाड टोल सडक दायँ बायाँ	आवासिय	३०००००	
६	मिश्र चोक दले चोक शाखाबाटो	आवासिय	३५००००	
७	बशन्तपूर सिरानचोक शाखा सडक, डिल्लीपूर तल्लो दमार सडक दायँ बायाँ	आवासिय	२०००००	
८	बाधखोला डाँडा मिजारटोल, वसन्तपूर विष्ट टोल माथिल्लो मिजार टोल, वसन्तपूर गूम्बाटोल, दर्दरा झो.पू. नयाँ गाउँ डिल्लीपूर, बसपार्क जनचेतना प्रा.बि. गैरीगाउँ ऋषेश्वर तल्लो चिसापानी क्षेत्र गापीलाल टोल चेपाड टोल	कृषि	२०००००	
९	माथिल्लो फायर लाईन, बशन्तपूर, डिल्लिपूर, मिश्र चोक, सापकोटा टोल, डण्डीबारी रातोमाटे चिसापानी समेत, दले चोक सिलवाल चोक, दूमिसघडा, शिखरबास, बासघारी क्षेत्र,	कृषि	३०००००	
१०	रुन्चेडाँडा कृषि क्षेत्र, थिडटोल समेत	कृषि	१५००००	
११	बांधखोला, दर्दरा चौराहा रासीखोला बगर क्षेत्र	बगर	४०००००	
१२	डिल्लीपूर तल्लो दमार बस्ती कृषि क्षेत्र(नम्बरी आबादी)	बगर	१०००००	
१३	सिरुदमार बशन्तपूर शिखरबास सिरानटोल डिल्लिपूर तल्लो दमार चिसापानी डण्डीसम्म	बगर	१५००००	

च) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ६ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्कासम्म म.रा.मा.ले जोडिएको	आवासिय	२००००००	
२	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्का र जनजाती बिधालय सिमासम्म शाखा बाटोले छोएको,	आवासिय	१५०००००	
३	भूचोकदेखि चौकीटोल सम्म म.रा.मा. सँग जोडिएको	आवासिय	५००००००	
४	भूचोकदेखि चौकीटोल सम्म म.रा.मा. बाहेक भित्री १० मि. बाटो सँग जोडिएको	आवासिय	३००००००	
५	भूचोकदेखि चौकीटोल सम्म ६ मि. शाखा बाटोले छोएको	आवासिय	१५०००००	
६	प्रगती प्रा.बि. लोथर देखि आँपदमार सडक सँग जोडिएको	आवासिय	१००००००	
७	रमौली ब्रम्हकाली बिद्यालयदेखि बमदिवी लामिदमार सामूदायीक वनको सिर सम्म १० मि. बाटो भित्रको, प्रतापूर कबूलियती वन देखि बमदिवी लामिदमार सिर म.रा.मा. नजीक ६ मि.बाटो	आवासिय	१००००००	
८	रुपाचूरी फरिवाड पोलाघारी ग्रामिण सडक सँग जोडिएको	आवासिय	२०००००	

च) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ६ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
९	लोथर पूलदेखि आर्मि व्यारेक म.रा.मा. सँग जोडिएको	आवासिय	५००००००	
१०	प्रतापूर कबूलियती वन देखि बमदिवी लामिदमार सिर ६ मि. बाटो कृषि क्षेत्र	कृषि	१००००००	
११	रुपाचूरी फरिवाड पोलाघारी ग्रामिण सडक सँग जोडिएको बाहेक, कृषि क्षेत्र जोगीताल, बगर क्षेत्र	कृषि	१०००००	
१२	लोथर आर्मि व्यारेक प्रगती प्रा.बि. आँपदमारसम्म कृषि क्षेत्र	कृषि	५०००००	
१३	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्का र जनजाती बिधालय क्षेत्र, बाटो नभएको कृषि योग्य/भूचोक देखि चौकी टोलसम्म बिना बाटो कृषि क्षेत्र	कृषि	१००००००	
१४	जोगीताल खयरघारी वन क्षेत्र	बगर	३०००००	

छ) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ७ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	मनहरी पूलदेखि रोटरि बिद्यालय सम्म म.रा.म. दाँया बाँया, म.रा.म.देखि चैनपूर रोड विच भाग आँखा अस्पताल जाने बाटोसम्म	आवासिय	१०००००००	
२	आँखा अस्पताल जाने बाटोदेखि गूम्बा जाने बाटो तल्लो पुरानो बाटो दायाँ बायाँ	आवासिय	५००००००	
३	अस्पताल रोड	आवासिय	६००००००	
४	रिभर साईड रोड	आवासिय	८००००००	
५	निर्मल बस्ती, लामा बस्ती, बिजौना, रमनटार मनकामना मन्दिर आसपास म.रा.म. दाँया बाँया	आवासिय	५००००००	
६	निर्मल बस्ती, लामा बस्ती, बिजौना, रमनटार मनकामना मन्दिरआसपास भित्री सडक दाँया बाँया	आवासिय	४००००००	
७	रमनटार ८ मि. बाटो	आवासिय	५००००००	
८	रमनटार ६ मि. बाटो	आवासिय	४००००००	
९	रमनटार ५ मि. बाटो	आवासिय	३००००००	
१०	मनहरी बजार तल्लो भाग ड्यामदेखि गूम्बा,पश्चिम रमौली ६ नं. सिमानासम्म	आवासिय	६०००००	
११	मनहरी बजार तल्लो भाग ड्यामदेखि गूम्बा,पश्चिम रमौली ६ नं. सिमाना सम्म कृषि क्षेत्र, निर्मल बस्ति, लामा बस्ति बिजौना मनकामना मन्दिर आसपास रोटरि बिद्यालय पश्चिम सडक नभएको कृषि	कृषि	३०००००	

ज) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ८ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	सूकौरा खोल्सीदेखि दाडसिड खोल्सी म.रा.म. दाँया बाँया ७५ मिटरसम्म	आवासिय	५००००००	

ज) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ८ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
२	सूकौरा खोल्सी देखि दाडसडि खोल्सी म.रा.म. दाँया बाँया ७५ मिटर देखि बाँकी भित्री क्षेत्र	आवासिय	१००००००	
३	दाडसडि खोल्सी देखि मनहरी खोला पूल्चोक म.रा.म. दाँया बाँया ७५ मिटर सम्म	आवासिय	६००००००	
४	दाडसडि खोल्सी देखि मनहरी खोला पूल्चोक म.रा.म. दाँया बाँया ७५ मिटर देखि बाँकी भित्री क्षेत्र	आवासिय	१००००००	
५	गूरुडटोल ढकाल टोल लामा टोल थाहा मार्ग वरपारको शाखा रोडले छोएको	आवासिय	२५०००००	
६	पिस पार्क टोल अक्कल ध्वज मार्ग चिन्तामणी मार्ग भित्र शाखा सडक	आवासिय	२००००००	
७	थाकल डाँडा गूम्बाटोल स्कूल लाईन सिम्पानी सरिखेत दाँया बाँया, हरी डाँडा टोल सूदिप कार्की मेमोरियल प्लटिड बाटो दाँया बाँया, बानियां खोल्सीदेखि पूल्चोक म.रा.मा. माथिल्लो टोल बेलूवा लगायत क्षेत्र शाखा बाटो,	आवासिय	३००००००	
८	सिम्पानी सरिखेत सडक देबकोट खण्ड श्री प्रा.बि. देखि सरिखेत सिमाना सडक दाँया बाँया	आवासिय	५००००००	
९	सूकौरा खोल्सीदेखि दाडसडि खोल्सी हूदै सिम्पानी मनहरी खोला पूलसम्म कृषि योग्य	कृषि	१००००००	
१०	गूरुडटोल ढकाल टोल लामा टोल थाहा मार्ग वरपरको कृषि रोडले छोएको	कृषि	१५००००००	
११	देबकोट श्री प्रा.बि. देखि सरिखेत सिमाना कृषि क्षेत्र	कृषि	३००००००	
१२	स्कूल क्षेत्रदेखि पूर्व ढकाल खोल्सी सम्म राप्ती किनार बगर क्षेत्र सूकौरा खोल्सीको सिदा	बगर	१५०००००	

झ) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ९ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम् मुल्याङ्कनः

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
१	हाईवेदेखि राप्ती जाने बलौटे टोल कृषि सडक चोकसम्म दायौं	आवासिय	१०००००००	
२	बलौटो टोल कृषि सडक चोकदेखि बगरसम्म	आवासिय	५००००००	
३	सूकौरा खोल्सी देखि ज्यामिरे सिरान सम्म म.रा.म. सडकको माथिल्लो भाग १००मि. क्षेत्र	आवासिय	२५००००००	
४	सूकौरा खोल्सी देखि ज्यामिर सिरान ल्बक उद्योग म.रा.म.सम्म सडकको तल्लो भाग	आवासिय	२०००००००	
५	ज्यामिरे सिरान ब्लक उद्योग बाट ऋषेश्वर बाल जागृति बिद्यालयसम्म म.रा.म. तल्लो भाग १०० मि. सम्म	आवासिय	२५००००००	
६	हाईवे १०० मि. देखि प्रणामी टोल र मानब धर्म मन्दिर जोड्ने सडक दायौं बाँया	आवासिय	१०००००००	
७	मानबधर्म जोड्ने बाटोदेखि जंगल जोड्ने सडक दायौं बाँया	आवासिय	१०००००००	

झ) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं. ९ अन्तर्गत सम्पत्ति करको न्युनतम मूल्याङ्कन:

क्र.सं.	टोलको नाम	क्षेत्र	मूल्याङ्कन	कैफियत
८	ढकाल डाँडा सडक दायौं बाँया	आवासिय	५०००००	
९	ज्यामिरे कृषि सडकको दायौं बाँया	आवासिय	७०००००	
१०	सूकौरा टोल प्रगती टोल चनौटा टोल घडेरी टोल भट्ट टोल बिनाकालीका बिद्यालय क्षेत्र, राधाकृष्ण मन्दिरटोल, ज्यामिरे सिरान खयरघारी, ढकाल खोल्सी टोल सडक दायौं बाँया	आवासिय	१५०००००	
११	मगरगूठी टोल सूबेदी टोल धनेश्वर जाने बाटो, खरडा क्षेत्र शाखा बाटो दायौं बाँया	आवासिय	१००००००	
१२	खरडा क्षेत्र म.रा.म. दायौं बाँया	आवासिय	१५०००००	
१३	हाईवेदेखि बलौटे टोल जाने कृषि क्षेत्र, बलौटे टोल कृषि सडक चोक क्षेत्र, प्रणामी टोलदेखि मानवधर्म मन्दिर क्षेत्र, ज्यामिरे कृषि सडकले नछोएको कृषि क्षेत्र, सूकौरा, प्रगती, चनौटा, घडेरी, भट्ट, बिनाकालिका, राधाकृष्ण मंदीर, ज्यामिरे सिरान, खयरघारी, ढकाल खोल्सी, मगर गूठी, सूबेदी, धनेश्वर जाने खरडा, ढकाल डाँडा सडक दायौं बाँया	कृषि	३०००००	
१४	खरडा कृषि क्षेत्र	कृषि	२०००००	
१५	रजैया राजमार्ग दायौं बाँया	आवासिय	२५०००००	
१६	रजैया चोकदेखि आश्रमसम्म सडक दायौं बाँया	आवासिय	२००००००	
१७	रजैयाको बांकी कृषि क्षेत्र	कृषि	१५०००००	

मनहरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागु हुने सम्पत्ति करको संदर्भको लागि घर संरचनाको न्युनतम मुल्याङ्कन प्रति वर्गफुट

क्षेत्र	संरचना प्रति बर्गफुट रु.				
	आर.सि. सि.फ्रेम स्टक्चर	सिमेन्ट जोडाईमा इट्टा वा ढूडाको गारो आर.सी.सी. छाना	माटोको जोडाइमा ईट्टा वा ढूडाको गारो आर.सी.सी. वा सिमेण्ट जोडाईमा इट्टा वा ढूडाको गारो जस्ता/टायलको छाना	माटोको जोडाइमा इट्टा वा ढूडाको गारो जस्ता/टायलको छाना	सेड वा कच्ची घर
भवन तथा संरचना को प्रकृती	२०००	१५००	८००	५००	४००

अनुसूची-२

मालपोत कर

क. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं . १ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	चकरी घाटगढीदेखि शान्ती स्वाबलम्बन सहकारीसम्मको मूल सडक दायाँ बाँया	५०१००	
२	शान्ती स्वाबलम्बनदेखि मकरीखोला मूलबाटो दायाँ बाँया	५०१००	
३	चूरे स्थानदेखि पर्तासम्म मूलबाटो दायाँ बाँया	६०१००	
४	तल्लो मकरी मुख्य बाटो दायाँ बाँया	५०१००	
५	गोगन पानी मूल सडक महादेबस्थान (फुर्लुङ टोल, माझ टोल, रसाईली टोल, गूम्बा टोल)	३५१००	
६	चकरी झूल्यान/चकरी भोर्ले टाँडी/मकरी घैया डाँडा/भैरब डाँडा/तल्लो मकरी मूल बाटो बाहेक ल्बोन टोल, मकरी झूल्यान मूल सडक बाहेक गोगन पानी मूल सडक बाहेक	३५१००	
७	गोगनपानी मूल सडक बाहेक (महादेब स्थान, फुर्लुङ डाँडा, रसाईली, माझ, गूम्बा टोल क्षेत्र) मकरी झूल्यान क्षेत्र र पर्ता झूल्यान गोगनपानी झूल्यान	२५१००	
८	चकरी मकरी खोला बगर क्षेत्र	२०१००	
९	तल्लो मकरी झूल्यान बगर क्षेत्र	२०१००	

ख. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .२ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	च्यापल टोल देखि गणेश टोलसम्म मूल सडक दायाँ बाँया	५०१००	
२	भून्द्रूङ टाँडी सडक दायाँ बाँया क्षेत्र	५०१००	
३	तिनतले झूल्यान पालदमार सडक दायाँ बाँया क्षेत्र/भून्द्रूङ खोला पानीघाट मिलटोल सडक दायाँ बाँया	४०१००	
४	च्यापल टोल देखि गणेश टोल सम्म मूल सडक दायाँ बाँया भून्द्रूङ टाँडी सडकले छोएको कित्ता बाहेक क्षेत्र	४०१००	
५	घट्टे पाखा क्षेत्र	३०१००	
६	भून्द्रूङ खोला पानीघाट मिलटोल सडक दायाँ बाँया भन्दा बाहेक सडकले नछोएको र गोगनघारी सर्सिधाप क्षेत्र	३०१००	
७	स्याङवाटोल घयावा डाँडा क्षेत्र	४०१००	
८	तिनतले झूल्यान पालदमार सडक दाँयाँ क्षेत्र	४०१००	
९	गोगनघारी सर्सिधाप क्षेत्र	२५१००	
१०	पानीघाट भिमान लगायतका सबै बगर क्षेत्र क्षेत्र	२०१००	

ग. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .३ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	लामिटार पक्की पुलदेखि लामिटार ड्याम	७५१००	
२	ढेडूवाखोला प्रजा टोल/मकरी हूदै सिद्धकाली, घट्टेदमार मूल सडक दायाँ बाँया	५०१००	
३	डोठे सुकौरा क्षेत्र	४०१००	

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
४	पालदमार पूल्चोक हूँदै झो.पू. सम्म मूलबाटो दायाँ बाँया	७५१००	
५	भून्द्रूड भट्ट खोला क्षेत्र	७५१००	
६	मकरी हूँदै सिद्धकाली डोठे,घट्टे दमार मूल सडक दायाँ बाँया	५०१००	
७	पालदमार पूल्चोक हूँदै झो.पू. सम्म मूलबाटो बाहेक	५०१००	
८	डोठे सूकौरा, च्यान डाँडा, प्रजा टोल,प्रजा नि.मा.बि.क्षेत्र बाटो बाहेक	३५१००	
९	भून्द्रूड, बिक्रम पर्ता, गैरी धारा मिलडाँडा बगौडा क्षेत्र	४०१००	
१०	भून्द्रूडदेखि ढेडूवाखोला मूलबाटो भन्दा बाहेक क्षेत्र	६०१००	
११	हाँडीखोला रातमाटे क्षेत्र	३०१००	
१२	हाँडीखोला कौगेडी, लामिटार कृषि सडक क्षेत्र	७५१००	
१३	डोठे सूकौरा, च्यान डाँडा, प्रजा टोल, प्रजा नि.मा.बि.क्षेत्र	२०१००	
१४	भून्द्रूड राप्ती कटान/हाँडीखोला राप्ती खहरे क्रसर	२०१००	
१५	राप्ती किनार लामिटार	२०१००	

घ. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .४ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	टवाङ्ग्रा दोभान, गालघर हूँदै स्कूल चौर ड्यामसम्म मूलबाटो दायाँ बाँया	६०१००	
२	स्कूल चौर सम्म दिपावली टोल ऋषेश्वर मन्दिरनर्सिङ टाँडी,बर्ना टाँडी सडक दायाँ बाँया	४०१००	
३	डोलबारी क्षेत्र सडक, हात्ती व्याउने स्याउली बजार बाटो दायाँ बाँया	३५१००	
४	टवाङ्ग्रा पालूडेटोल मूक्तान टोल सडक दायाँ बाँया	३५१००	
५	डोलबारी क्षेत्र सडक बाहेक, टवाङ्ग्रा पालूडेटोल, मूक्तान टोल, हात्ती व्याउने, स्याउली बजार ठाडो खोला तारु बांस, बैदार टोल, खोर्सानी बारी चकरी ताल च्वार पाखा	३०१००	
६	मूलखोला ज्यामिरे	२५१००	
७	टवाङ्ग्रा बगर, अजिङगरे, चिसापानी ज्यामिरे, मूलखोला ठाडो खोला च्वार पाखा बगर क्षेत्र	२०१००	
८	मसिनेखोला बगर	२०१००	
९	सालघारी लामपाखा, कालीखोला ,डोलबारी बनकरिया वन क्षेत्र	२०१००	

ङ. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .५ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	दर्दरा बसन्तपुर डिल्लीपुर मूलबाटो दायाँ बायाँ	७०१००	
२	शाखा बाटो गोरेटो समेत सबै क्षेत्र	४०१००	
३	सडक नभएको	३०१००	
४	वगर क्षेत्र	२०१००	

च. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .६ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्का सम्म म.रा.मा.ले जोडिएको	२००१००	

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
२	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्का र जनजाती विद्यालय सिमासम्म शाखा बाटोले छोएको,	१५०।००	
३	भूलचोक देखि चौकीटोल सम्म म.रा.मा. सँग जोडिएको	२००।००	
४	भूलचोक देखि चौकीटोल सम्म म.रा.मा. बाहेक भित्री १० मि. बाटोसँग जोडिएको	१००।००	
५	भूलचोकदेखि चौकीटोल सम्म ६ मि. शाखा बाटोले छोएको	६०।००	
६	प्रगती प्रा.वि. लोथर देखि आँपदमार सडक सँग जोडिएको	१००।००	
७	रमौली ब्रम्हकाली विद्यालयदेखि बमदिवी लामिदमार सामूदायीक वनको सिर सम्म १० मि. बाटो भित्रको,	७५।००	
८	प्रतापूर कबूलियती वनदेखि बमदिवी लामिदमार सिर म.रा.मा. नजीक ६ मि.बाटो	६०।००	
९	रुपाचूरी फरिवाड पोलाघारी ग्रामिण सडकसँग जोडिएको	३५।००	
१०	लोथर पूल देखि आर्मि व्यारेक म.रा.मा. सँग जोडिएको	२५०।००	
११	प्रतापूर कबूलियती वन देखि बमदिवी लामिदमार सिर ६ मि. बाटो कृषि क्षेत्र	६०।००	
१२	रुपाचूरी फरिवाड पोलाघारी ग्रामिण सडकसँग जोडिएको बाहेक, कृषि क्षेत्र जोगीताल, बगर क्षेत्र	२०।००	
१३	लोथर आर्मि व्यारेक प्रगती प्रा.वि. आँपदमारसम्म कृषि क्षेत्र	४०।००	
१४	गंगटे खोल्सीदेखि सशस्त्र क्याम्प लच्का र जनजाती विद्यालय क्षेत्र,बाटो नभएको कृषि योग्य/भूलचोक देखि चौकी टोलसम्म बिना बाटो कृषि क्षेत्र	३०।००	
१५	जोगीताल खयरघारी वन क्षेत्र	२०।००	

छ. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .७ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	मनहरी पूलदेखि रोटरी विद्यालय सम्म म.रा.म. दायाँ बाँया, म.रा.म.देखि चैनपूर रोड बिच भाग आँखा अस्पताल जोने बाटोसम्म	५००।००	
२	आँखा अस्पताल जाने बाटोदेखि गूम्बा जाने बाटो तल्लो पूरानो बाटो दायाँ बाँया	४००।००	
३	अस्पताल रोड	४००।००	
४	रिभरसाईड रोड	४५०।००	
५	निर्मल बस्ती, लामा बस्ती, बिजौना, रमनटार मनकामना मन्दिर आसपास म.रा.म. दायाँ बाँया	३००।००	
६	निर्मल बस्ती, लामा बस्ती, बिजौना, रमनटार मनकामना मन्दिर आसपास भित्री सडक दायाँ बाँया	२००।००	
७	रमनटार ८ मि. बाटो	२५०।००	
८	रमनटार ६ मि. बाटो	२००।००	
९	रमनटार ५ मि. बाटो	१५०।००	
१०	रमौली १० मि. बाटो	७५।००	
११	रमौली ८ मि. बाटो	७०।००	

१२	रमौली ६ मि. बाटो	५०।००	
१३	रमौली ४ मि. बाटो	४०।००	
१४	मनहरी बजार तल्लो भाग ड्यामदेखि गूम्बा, पश्चिम रमौली ६ नं. सिमानासम्म	७५।००	
१५	मनहरी बजार तल्लो भाग ड्यामदेखि गूम्बा, पश्चिम रमौली ६ नं. सिमानासम्म कृषि क्षेत्र, निर्मल बस्ति, लामा बस्ति बिजौना मनकामना मन्दिर आसपास रोटरी बिद्यालय पश्चिम सडक नभएको कृषि	३५।००	

ज. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .८ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	सूकौरा खोल्सीदेखि दाडसिङ खोल्सी म.रा.म. दायाँ बाँया ७५ मिटरसम्म	३००।००	
२	सूकौरा खोल्सीदेखि दा दाडसिङ खोल्सी म.रा.म. दायाँ बाँया ७५ मिटरदेखि बाँकी भित्री क्षेत्र	७५।००	
३	दाडसिङ खोल्सीदेखि मनहरी खोला पूल्चोक म.रा.म. दायाँ बाँया ७५ मिटरसम्म	४००।००	
४	दाडसिङ खोल्सीदेखि मनहरी खोला पूल्चोक म.रा.म. दायाँ बाँया ७५ मिटरदेखि बाँकी भित्री क्षेत्र	७५।००	
५	गूरुडटोल ढकाल टोल लामा टोल थाहा मार्ग वरपारको शाखा रोडले छोएको	२००।००	
६	पिस पार्क टोल अक्कलध्वज मार्ग चिन्तामणी मार्ग भित्रि शाखा सडक	१५०।००	
७	थाकल डाँडा गूम्बाटोल स्कूल लाईन सिम्पानी सरिखेत दायाँ बाया,हरी डाँडा टोल सूदिप कार्की मेमोरियल प्लटिङ बाटो दायाँ बाँया, बानियां खोल्सी देखि पूल्चोक म.रा.मा. माथिल्लो टोल बेलुवा लगायत क्षेत्र शाखा बाटो,	२५०।००	
८	सिम्पानी सरिखेत सडक देबकोट खण्ड श्री प्रा.वि. देखि सरिखेत सिमाना सडक दायाँ बाँया	३५।००	
९	सूकौरा खोल्सी देखि दाडसिङ खोल्सी हूदै सिम्पानी मनहरी खोला पूल सम्म कृषि योग्य	७५।००	
१०	गूरुडटोल ढकाल टोल लामा टोल थाहा मार्ग वरपरको कृषि रोडले छोएको	१३०।००	
११	देबकोट श्री प्रा.वि. देखि सरिखेत सिमाना कृषि क्षेत्र	३०।००	
१२	स्कूल क्षेत्र देखि पूर्व ढकाल खोल्सीसम्म रासी किनार बगर क्षेत्र सूकौरा खोल्सीको सिदा	२०।००	

झ. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वडा नं .९ अन्तर्गत जग्गाको मालपोत दररेट प्रतिकट्टा:

क्र.सं.	टोलको नाम	मालपोत रु.	कैफियत
१	हाईवेदेखि रासी जाने बलौटे टोल कृषि सडक चोकसम्म दायाँ	१००।००	
२	बलौटो टोल कृषि सडक चोकदेखि बगरसम्म	६०।००	
३	सूकौरा खोल्सी देखि ज्यामिरे सिरान सम्म म.रा.म. सडकको माथिल्लो भाग १०० मि. क्षेत्र	२५०।००	
४	सूकौरा खोल्सीदेखि ज्यामिर सिरान ब्लक उद्योग म.रा.म.सम्म सडकको तल्लो भाग	२००।००	
५	ज्यामिरे सिरान ब्लक उद्योगबाट ऋषेश्वर बालजाग्रिती बिद्यालयसम्म म.रा.म. तल्लो भाग १०० मि. सम्म	२५०।००	

६	हाईवे १०० मि. देखि प्रणामी टोल र मानव धर्म मन्दिर जोड्ने सडक दायौँ बाँया	१००।००	
७	मानवधर्म जोड्ने बाटो देखि जंगल जोड्ने सडक दायौँ बाँया	१००।००	
८	शिवहरी ढकाल डाँडा सडक दायौँ बाँया	६०।००	
९	ज्यामिरे कृषि सडकको दायौँ बाँया	१००।००	
१०	सूकौरा टोल प्रगती टोल चनौटा टोल घडेरी टोल भट्ट टोल बिना कालिका बिद्यालय क्षेत्र, राधाकृष्ण मन्दि रटोल, ज्यामिरे सिरान खयरघारी, ढकाल खोल्सी टोल सडक दायौँ बाँया	१००।००	
११	मगरगूठी टोल सूबेदी टोल धनेश्वर जाने बाटो, खरडा क्षेत्र शाखा बाटो दायौँ बाँया	१००।००	
१२	खरडा क्षेत्र म.रा.म. दायौँ बाँया	१५०।००	
१३	हाईवेदेखि बलौटे टोल जाने कृषि क्षेत्र, बलौटो टोल कृषि सडक चोक क्षेत्र, प्रणामी टोल देखि मानवधर्म मन्दिर क्षेत्र, ज्यामिरे कृषि सडकले नछोएको कृषि क्षेत्र, सूकौरा, प्रगती, चनौटा, घडेरी, भट्ट, बिनाकालिका, राधाकृष्ण मंदीर, ज्यामिरे सिरान, खयरघारी, ढकाल खोल्सी, मगरगूठी, सूबेदी, धनेश्वर जाने खरडा, ढकाल डाँडा सडक दायौँ बाँया	३५।००	
१४	खरडा कृषि क्षेत्र	३०।००	
१५	रजैया राजमार्ग दायौँ बाँया	२००।००	
१६	रजैया चोक देखि आश्रम सम्म सडक दायौँ बाँया	२५०।००	
१७	रजैया बांकी कृषि क्षेत्र	१५०।००	
<ul style="list-style-type: none"> मथिको दररेटमा बक्यौता बाकीको एक वर्ष सम्म २० प्रतिशत र त्यसपछि क्रमश प्रतिवर्ष ५ प्रतिशतका दरले (८० प्रतिशत भन्दा नबढ्ने गरी) थप लाग्नेछ । 			

अनुसूची-३

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको घर जग्गा बहाल कर

क्र.सं.	घर बहाल तथा सम्पत्ति बहाल शुल्क	दर	कैफियत
१	गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा	बहाल रकमको १० प्रतिशत	
<ul style="list-style-type: none"> पुनश्च: यो कर असुलीको लागि व्यवसाय नविकरण गर्न आउदाको बखत अनिवार्य असुली गर्ने र कच्ची संरचनाको व्यवसायीक बहाल रकम न्युनतम १५००(१०००) प्रति कोठा र पक्की संरचनाको व्यवसायीक बहाल ३५००(२५००) प्रति कोठा रहेको आधारमा संकलन हुने । 			

अनुसूची-४

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको व्यवसाय कर

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
१	खाद्य किराना		
१.१	सुपर मार्केट स्टोर	१५००।००	
१.२	बजार क्षेत्रका थोक तथा खुद्रा दुबै बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१.३	साना किराना तथा घुम्ती पसल	५००।००	
२	मासु बिक्रेता		
२.१	धेरै थरिका मासु बिक्रेताको लागि	१०००।००	
२.२	एकथरिका मात्र मासु बिक्रेताको लागि	५००।००	
३	सुनचाँदी तथा गरगहना		
३.१	सुनचाँदी तथा गहनाहरूको खरिद बिक्री गर्ने (सोरुम सजावट भएकालाई) बिक्रेताको लागि	२०००।००	
३.२	सुनचाँदी तथा गहनाहरूको खरिद बिक्री गर्ने (सोरुम सजावट नभएकालाई) बिक्रेताको लागि	१५००।००	
३.३	ज्याला मात्र लिई सुनचाँदी तथा गहनाहरूको सम्बन्धी काम गर्ने (ज्यासल) को लागि	१०००।००	
३.४	नक्कली सुन जस्तो देखिने	७००।००	
४	श्रृंगारका, खेलौना तथा उपहार (गिफ्ट) सामानहरू		
४.१	थोक सहित खुद्रा बिक्रेताको लागि	१०००।००	
४.२	खुद्रा बिक्रेताको लागि	५००।००	
४.३	खेलौना तथा गिफ्ट बिक्रेता	५००।००	
५	निर्माण सामग्री, हार्डवेयर (स्यानिटरी, सिसा, प्लाई, ग्रील, गीटी, ढुंगा, बालुवा, ईटा ईत्यादी)		
५.१	थोक बिक्रेताको लागि	१५००।००	
५.२	खुद्रा बिक्रेताको लागि	१०००।००	
५.३	थप एक प्रति गोदाम	३००।००	
६	मेशिनरी तथा सवारी साधन र सो सम्बन्धी पार्टस		
६.१	मेशिनरी तथा सवारी साधन दुबै सो सम्बन्धी पार्टस बिक्रेता तथा सर्भिसिड सेन्टर	१५००।००	
६.२	लेथ मेशीन र सवारी साधन सर्भिस	१०००।००	
७	पाठ्यपुस्तक तथा स्टेशनरी तथा खेलकुद सामग्री		
७.१	ठूलो स्टोर(थोक सहित खुद्रा)	१०००।००	
७.२	सानो स्टोर(खुद्रा मात्र)	५००।००	
८	फार्मेसी, औषधी तथा आयुर्वेदिक पसल		
८.१	थोक तथा खुद्रा बिक्री सहित क्लीनिक भएकाहरूको लागि	१०००।००	
८.२	खुद्रा बिक्री क्लीनिक नभएकाहरूको लागि(ग्रामिण आयुर्वेद समेत)	५००।००	
८.३	चस्मा (अप्टीकल सेवा) मर्मत तथा बिक्री गर्ने बिक्रेताहरूको लागि	५००।००	
९	कृषिजन्य औषधि, बिउ बिजन तथा मलखाद		

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
९.१	कृषि तथा भेटनरी औषधि सहित मलखाद र बिउ विजन समेत बिक्रेताको लागि	१०००।००	
९.२	कृषि तथा भेटनरी औषधि तथा बिउ विजन बिक्रेताको लागि	५००।००	
९.३	कृषि तथा भेटनरी औषधि तथा मलखाद बिक्रेताको लागि	५००।००	
९.४	कृषि तथा भेटनरी औषधि मात्र बिक्रेताको लागि	५००।००	
९.५	मलखाद तथा बिउविजन बिक्रेताको लागि	५०।०००	
१०	कपडा तथा फेन्सी सम्बन्धी		
१०.१	तयारी तथा थान कपडा बिक्रेताहरूको लागि	१०००।००	
१०.२	सिलाई सम्बन्धी सामाग्री (टांक, धागो लगाएत अन्य) सामान बिक्रेताहरूको लागि	७००।००	
११	जुता तथा चप्पल सम्बन्धी		
११.१	जुता चप्पल बिक्रेताहरूको लागि	१०००।००	
१२	भाँडा पसलहरू		
१२.१	तामा, पित्तल, स्टिल तथा अल्मुनियमका भाँडा बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१२.२	प्लास्टिक जन्य भाँडा बिक्रेताको लागि	५००।००	
१२.३	माटोका भाँडा बिक्रेताको लागि	१००।००	
१३	ईलेक्ट्रिक एण्ड ईलेक्ट्रनिक्स सामान बिक्रेताको लागि		
१३.१	ईलेक्ट्रिक एण्ड ईलेक्ट्रनिक्स सम्बन्धी दुबै सम्बन्धी सामान बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१३.२	ईलेक्ट्रनिक्स सम्बन्धी सामान बिक्रेताहरूको लागि	७००।००	
१३.३	कम्प्युटर एवं पार्टस सम्बन्धी बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१३.४	घडि, रेडियो तथा भिडियो सि.डि. बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१३.५	मोबाईल एवं पार्टस बिक्रेताहरूको लागि (टि.भि. मोबाईल मर्मत समेत)	१०००।००	
१४	फर्निचर सम्बन्धीत		
१४.१	काठ, स्टिल, प्लास्टिक सामान सहित कार्पेट समेत बिक्री गर्ने बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१५	मदिरा तथा सुर्तिजन्य समान बिक्रेताको लागि		
१५.१	मदिराको थोक बिक्रेताको लागि	२०००	
१५.२	मदिराको खुद्रा बिक्रेताको लागि	१०००।००	
१५.३	चुरोटका डिलरहरूलाई	१५००।००	
१५.४	सुर्ति प्याकेजिङ गर्नेहरूको लागि	१५००।००	
१६	तरकारी तथा फलफूल		
१६.१	तरकारीका थोक बिक्रेताका लागि	१५००।००	
१६.२	तरकारीका खुद्रा बिक्रेताको लागि	५००।००	
१६.३	फलफूलको थोक बिक्रेताको लागि	१५००।००	
१६.४	फलफूलका खुद्रा बिक्रेताको लागि	५००।००	
१६.५	तरकारी तथा फलफूल ठेला	३००।००	
१६.६	तरकारी तथा फलफूल ठेला सानो	१००।००	

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
१७	हस्तकलाका सामानहरु बिक्री गर्नेलाई		
१७.१	स्थानीय कच्चा पदार्थबाट उत्पादन गरि सामानहरु बिक्री गर्नेलाई	१००।००	
१७.२	सामान आयात गरि बिक्री गर्नेहरुलाई	५००।००	
१७.३	आर्टस तथा पेन्ट कार्य	५००।००	
१८	पेट्रोलिय पदार्थ तथा ग्याँस बिक्रेता		
१८.१	पेट्रोल वा डिजेल बिक्रेताको लागि	५०००।००	
१८.२	ग्यास डिलरहरुको लागि	१०००।००	
१९	विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य ब्यसायिक सेवा		
१९.१	व्यवसायीक रुपमा चिकित्सक सेवा प्रदान गर्नेहरुका लागि(दन्त सेवा समेत)	१०००।००	
१९.२	व्यवसायीक रुपमा कबिराज सेवा प्रदान गर्नेहरुका लागि	५००।००	
२०	इन्जिनियर		
२०.१	ईन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेण्ट दर्ता गरी सेवा प्रदान गर्नेहरुका लागि	३०००।००	
२१	कानुन ब्यवसायी		
२१.१	अभिवक्ताहरुलाई	५००।००	
२१.२	अधिवक्ताहरुलाई	१०००।००	
२२	लेखा परिक्षक		
२२.१	क बर्गको लागि	१५००।००	
२२.२	ख बर्गको लागि	१०००।००	
२२.३	ग बर्गको लागि	५००।००	
२२.४	घ बर्गको लागि	३००।००	
२३	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता		
२३.१	बैदेशिक रोजगार परामर्शदाता	१५००।००	
२३.२	बैदेशिक अध्ययन परामर्शदाता	१५००।००	
२३.३	तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्रहरु	१५००।००	
२४	कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर		
२४.१	कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	१५००।००	
२५	विमा कम्पनी		
२५.१	विमा कम्पनी	१५००।००	
२५.२	विमा सभ्यर	१५००।००	
२६	पशु चिकित्सक		
२६.१	पशु चिकित्सक तथा सहायक(निजी व्यवसायी)	१५००।००	
२७	निर्माण व्यवसाय: गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसाय, गाउँपालिकामा दर्ता हुन आउने रु.५००००० सम्म पूंजी भएको घरेलु उद्योग व्यवसाय, जलश्रोत सिंचाई समिति वा यस्तै अन्य समिति दर्ता तथा नविकरण		
२७.१	“क” बर्गको लागि	३०००।००	
२७.२	“ख” बर्गको लागि	२५००।००	
२७.३	“ग” बर्गको लागि	२०००।००	

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
२७.४	“घ” बर्गका निर्माण व्यवसायी		
क	दर्ता शुल्क	१५०००।००	
ख	नविकरण शुल्क	३०००।००	
ग	म्याद नाघेकोमा नविकरण जरिवाना थप	२०००।०००	
घ	प्रतिलिपि प्रमाण पत्र लिन	३०००।००	
२८	जलश्रोत/सिंचाई वा अन्य समिति दर्ता तथा नविकरण	५००।००	
२९	महिला प्रोपाईटर भएकोमा	१०००।००	
३०	खाद्य तथा पेय सम्बन्धी		
३०.१	दुग्ध तथा दुग्धजन्य सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगहरू	१०००।००	
३०.२	चामल, चिउरा, तेल तथा दाल मिल तथा उद्योगहरू	१०००।००	
३०.३	अन्यत्रबाट आएका धान काट्ने थेसर(प्रति सिजन)	१०००।००	
३१	साना तथा घरेलु उद्योगहरू		
३१.१	धुप, अबिर, मैनबत्ती घरलु उद्योगहरू	५००।००	
३१.२	मसला उद्योगहरू	५००।००	
३१.३	हस्तकला उद्योगहरू	२००।००	
३२	निर्माण सामग्री उद्योगहरू		
३२.१	गिट्टी, बालुवा लगायतका क्रसरजन्य उद्योगहरूको व्यवसाय दर्ता	३०००००।० ०	
३२.२	गिट्टी, बालुवा लगाएतका क्रसर उद्योगहरू नविकरण	१०००००।० ०	
३२.३	बालुवा प्लान्ट व्यवसाय दर्ता	१५००००।० ०	
३२.४	बालुवा प्लान्ट नविकरण	४००००।००	
३२.५	ब्रिकेट उत्पादन उद्योगहरू	०।००	
३२.६	गिट्टी बालुवाजन्य सप्लायर्स	२५०००।००	
३२.७	गिट्टी बालुवाजनय सप्लायर्स नविकरण	१००००।००	
३२.८	ब्लक ईन्टरलक गमला जस्ता सिमेंट सामग्री उत्पादन उद्योगहरू	३०००।००	
३२.९	फलामे औजार उत्पादन गर्ने उद्योगहरू(ग्रील समेत)	२०००।००	
३२.१०	अन्य माथी उल्लेख नभएकोहरूका लागि	१०००।००	
३२.११	अन्य ईन्जिनियरिङ्ग वा औधोगिक प्रयोजनको लागि ठुला प्रकृतिका मेशीनरी/औजार उत्पादन गर्ने ठुला उद्योगहरू दर्ताको लागि	५००००।००	
३२.१२	अन्य ईन्जिनियरिङ्ग वा औधोगिक प्रयोजनकोलागि ठुला प्रकृतिका मेशीनरी औजार उत्पादन गर्ने ठुला उद्योगहरू नविकरणका लागी	१००००।००	
३३	ब्यवसायीक कृषि फर्महरू		
३३.१	ग्रामिण कुखुरा पालन गर्नेहरूको लागि(५०० सम्म)	५००।००	
३३.२	२००० सम्म कुखुरा पालन गर्नेहरूको लागि	१०००।००	
३३.३	२००० भन्दा बढी कुखुरा पालन गर्नेहरूको लागि	२०००।००	
३३.४	माछा पालन	५००।००	

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
३३.५	बंगुर तथा रांगो पालन गर्ने व्यवसायीहरूलाई	५००।००	
३३.६	गाई, भैसी तथा बाख्रा पालन गर्ने व्यवसायीहरूलाई	५००।००	
३३.७	कृषि फर्महरू कम्पनी दर्ता गरि संचालन गर्नेहरूलाई	५००।००	
३४	व्यवसायीक नर्सरी		
३४.१	व्यवसायीक नर्सरी गर्नेहरूलाई	५००।००	
३४.२	फुल तथा बिरुवा सम्बन्धी	५००।००	
३५	पर्यटन उद्योग		
३२.१	होटल सहित लज सेवा भएकाहरूको लागि	३०००।००	
३६	खाना तथा खाजा होटलहरू		
३६.१	मदीरा सहितका नास्ता होटलहरू	१५००।००	
३६.२	चिया, नास्ता तथा खाना होटलहरू	१०००।००	
३६.३	पार्टी प्यालेस तथा क्याटरीड.	१०००।००	
३७	निजी संचार सेवा प्रदायक संस्थाहरू		
३७.१	निजी क्षेत्रका ईन्टरनेट प्रदायक संस्थाहरू	२०००।००	
३७.२	एफ.एम. रेडीयो	१०००।००	
३७.३	पत्र पत्रिका	१००।००	
३७.४	निजी टेलिफोन प्रदायक संस्थाहरू	१०००।००	
३८	वित्तिय सेवा		
३८.१	क बर्गको वित्तिय संस्था	१००००।००	
३८.२	ख बर्गको वित्तिय संस्था	८०००।००	
३८.३	ग बर्गको वित्तिय संस्था	६०००।००	
३८.४	घ बर्गको वित्तिय संस्था (प्रति शाखा)	५०००।००	
३८.५	बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरू	१०००।००	
३९	स्वास्थ्य सेवा:		
३९.१	निजी क्षेत्रको अस्पतालहरू (सामुदायिक, सहकारी तथा नसिडहोमहरू)को लागि	२०००।००	
३९.२	ल्याब तथा एक्सरे संचालन गर्नेहरूको लागि	५००।००	
४०	कम्पनी तथा गुठी क्षेत्रका शिक्षालयहरू प्रति तह अपग्रेडिङमा समेत		
४०.१	आधारभूत तह	३०००।००	
४०.२	माध्यामिक तह	५०००।००	
४०.३	प्राविधिक शिक्षालय	५०००।००	
४०.४	टयुसन तथा कोचिङ सेन्टरहरू	१५००।००	
४०.५	मण्टेश्वरी	३०००।००	
४१	ब्युटी पार्लर तथा हजाम सेवा		
४१.१	श्रंगारको सामान सहित ब्युटी पार्लर गर्नेहरूलाई	१०००।००	
४१.२	ब्युटी पार्लर मात्र गर्ने व्यवसायीहरूलाई	५००।००	
४१.३	सैलुनहरूलाई	७००।००	
४२	फोटो स्टुडियो		

क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु	दररेट	कैफियत
४२.१	डिजिटल कलर ल्याब भएकाहरुलाई	५००।००	
४३	सिलाई बुनाई तथा अन्य		
४३.१	सिलाई बुनाई तथा कटाई समेत गर्नेहरुलाई	५००।००	
४३.२	टेण्ट सेवा	५००।००	
४३.३	केबल नेटवर्किङ्ग ब्यवसाय	५००।००	
४३.४	कवाडी सामान ब्यवसाय(संकलन)	३०००।००	
४३.५	साउण्ड सिस्टम, ईलेक्ट्रिक वा ईलेक्ट्रनिक्स सामान भाडामा दिने ब्यवसायलाई	५००।००	
४३.६	सः मिल समेतको फर्निचर उधोग	२५००।००	
४३.७	चिरानी मात्र गर्ने	१०००।००	
४३.८	पार्टी प्यालेस	३०००।००	
४३.९	टायर रिसोलिड	५०००।००	
४३.१०	कुरियर सेवा	१०००।००	
४३.११	सुधार केन्द्र(व्यवसायिक)	२०००।००	
४३.१२	अनलाईन ई व्यापार गर्नेहरुको लागि	२०००।००	
<ul style="list-style-type: none"> नविकरण शुल्क तोकिएको हकमा तोकिए बमोजिम लाग्नेछ र बाँकीको हकमा दर्ता शुल्कको २० प्रतिशत लाग्नेछ । 			

अनुसूची-५

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको सवारी साधन कर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
क	बस, टक दर्ता तथा वार्षिक नविकरण	१०००।००	
ख	जिप, कार दर्ता तथा वार्षिक नविकरण	८००।००	
ग	मिनि बस, माईक्रोबस दर्ता तथा वार्षिक नविकरण	६००।००	
घ	व्याकहो लोडर दर्ता तथा वार्षिक नविकरण	२०००।००	
ङ	मोटर साइकल दर्ता तथा नविकरण	१००।००	
च	मयुरी, अटो, टयाक्सी	५००।००	
छ	टयाक्टर	५५०।००	
ज	म्याजीक फोर्स आदि	५००।००	
<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन कर प्रदेश सरकार मार्फत संकलन हुने हुँदा अटो, मयुरी बाहेक अन्य सवारी साधनको कर दोहोरो पनेगरी संकलन गरिने छैन । 			

अनुसूची-६

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको विज्ञापन कर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दररेट	कैफियत
१	प्रचार तथा विज्ञापन कर व्यवसायीक दृष्टिकोणबाट प्रचार गर्न टाँसिने वा राखिने प्रत्येक ग्लूबोर्ड, साइनबोर्ड, होडिड बोर्ड आदिमा निम्न बमोजिम कर लाग्नेछः		
क	होर्डिड. बोर्ड सार्वजनिक स्थानहरूमा बार्षिक प्रतिवर्गफुट	७०।००	
ख	होर्डिड. बोर्ड लफेक्स बोर्ड निजी स्थानहरूमा बार्षिक प्रति वर्गफुट	५०।००	
ग	वाल पेन्टिड गरी प्रचार प्रसारको दृष्टिकोणले घरको भित्ता, सटर वा पर्खालमा लेखिएकोमा बार्षिक प्रति वर्गफुट	२५।००	
घ	बिधुत, सोलार वा टेलिफोन पोलमा बार्षिक प्रति वर्गफुट	७५।००	
ङ	मेला स्थलमा कपडाको तुल र फ्रेम नगरिएको फ्लेक्स ब्यानर प्रति थान प्रति हसामा	१५०।००	
<ul style="list-style-type: none"> व्यवसाय प्रबर्धनको लागि प्रति व्यवसायी प्रति पसल २० वर्गफुट सम्मको १ थान बोर्ड निशुल्कः सो भन्दा बढी गा.पा.को स्वीकृतिमा प्रति एक थान माथिको दररेटमा 			

अनुसूची-७

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको मनोरञ्जन कर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
१	केबल नेटवर्क/सेट अप बक्स/डिस होम तर्फ प्रति ग्राहक प्रति बर्ष	१००।००	
• सरोकारवालहरूसँग छलफल गरी थप लगत तयार गर्ने ।			

अनुसूची-८

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको बहाल बिरौटी शुल्क

क्र.सं.	विवरण	बार्षिक न्यूनतम	कैफियत
१	वडा नं.८ नजिक रहेको टेलर	६५००।००	
२	गाउँपालिकाको ट्रयाक्टरबाट पानी ढुवानी प्रति ट्याडकर (पालिका क्षेत्र भित्रमात्र)	१०००।००	
३	लामिटारमा रहेको सभाहलभाडा प्रतिदिन	३०००।००	
४	गाउँपालिका कार्यालय माथिको हलभाडा प्रतिदिन	२०००।००	
५	वडा कार्यालयमा रहेका सभाहल भाडा प्रतिदिन	१०००।००	
६	एम्बुलेन्स पक्की वाटोमा प्रति कि.मी	४०।००	
७	एम्बुलेन्स कच्ची वाटोमा प्रति कि.मी	५०।०००	
८	व्याक हो लोडर प्रति घन्टा ईन्धन तथा मु.अ.क वाहेक	१०००।००	
९	ट्रिफर प्रति दिन भ्याट वाहेक र तेल सहित (तेलको बजार भाउ अनुसार संसोधन हुने)	५५००।००	
१०	ट्रिफर प्रति दिन भ्याट वाहेक र तेल वाहेक	८०००।००	

- ढुङगा गिटि बालुवा लगायत नदीजन्य पदार्थको सार्वजनिक स्थलमा डम्पिङ बापत प्रति कट्टा मासिक रु. ५०० लिईनेछ । निकासी राजस्व संकलनमा ठेक्का बन्दोबस्ती भएमा सुनाचुरी नाकामा रहेको र रजैया नाकामा रहेको फलामे घुम्ती मासिक क्रमशः रु. ७००० र रु. ५००० भाडा लिईनेछ ।
- ढुङगा गिटि बालुवा लगायत नदीजन्य पदार्थको सार्वजनिक स्थलमा डम्पिङ वाहेकका सार्वजनिक सम्पत्ति उपयोगमा सम्पत्ति कर र मालपोतको दररेट(अनुसूची १ र २ बमोजीम नै बहाल बिरौटी कर लगाईने छ ।)
- माथिको दररेट अनुसार प्रत्येक महिना रकम दाखिला गर्नुपर्ने छ वा तोकिएको रकम एकमुष्ट रुपमा पौष मसान्त सम्ममा दाखिला गर्न पनि सकिनेछ । अन्यथा प्रति महिना थप रु. ५०० का दरले जरिवाना लाग्ने छ ।
- कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको घरभाडा बढाबढ गरी संकलन गरिनेछ ।
- गर्भवती महिला र जेष्ठ नागरिकहरूको लागि एम्बुलेन्समा ५० प्रतिशत छूट दिइनेछ ।

अनुसूची-९

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको सवारी साधन पार्किङ्ग शुल्क

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
सवारी साधन पार्किङ्ग(प्रतिदिन)			
क	बस, ट्रक	५०।००	
ख	जिप, कार	२०।००	
ग	मिनि बस, माईक्रोबस	२५।००	
घ	व्याकहो लोडर	१००।००	
ङ	मोटरसाइकल	५।००	
च	मयुरी, अटो, टयाक्सी	१०।००	
छ	टयाक्टर	३०।००	
ज	म्याजिक, फोर्स आदि ।	२५।००	

अनुसूची-१०

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको सिफारिस दस्तुर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
१	घर बाटो एवमं चौहद्दी सिफारिस(घर,गोठ,बाटो भए नभएको)		
१.१	२ कठ्ठा सम्मको लागि	२००।००	
१.२	५ कठ्ठा सम्मको लागि	३००।००	
१.३	१० कठ्ठा सम्मको लागि	५००।००	
१.४	१० कठ्ठा भन्दा माथिको लागि	१०००।०० ०	
२	ढलान गरेको घर कायम	२००।००	
३	ईटा सिमेन्ट जस्ता छाना घर कायम	१००।०००	
४	कच्ची घर कायम	१००।००	
५	विद्युत खानेपानी जडान सिफारिस दस्तुर		
५.१	श्री फेस जडान(उद्योग धन्दा) सार्वजनिक प्रयोजनको बाहेक	३०००।००	
५.२	श्री फेस जडान(अन्य प्रयोजन) सार्वजनिक प्रयोजनको लागि	१५००।००	
५.३	पसलमा विद्युतजडानको लागि	२००।००	
५.४	गार्हस्थ (घरायसी) प्रयोजनका लागि	२००।००	
५.५	विधुत लाईन ठाउंसारी	२००।००	
५.६	खानेपानी जडान सिफारिस दस्तुर	२००।००	
६	कन्सुलर प्रमाणित		
६.१	वडाबाट अंग्रेजी भाषाबाट दिइने सिफारिस(प्रमाणित) दस्तुर प्रति प्रमाणित/सिफारिसमा कन्सुलर प्रमाणित समेत	५००।००	
६.२	पालिकाबाट अंग्रेजी भाषाबाट दिइने सिफारिस(प्रमाणित) दस्तुर प्रति प्रमाणित/सिफारिसमा कन्सुलर प्रमाणित समेत	१००।००	
७	नागरिकता प्रतिलिपी सिफारिस	२००।००	
८	व्यक्तिगत घटना/व्यहोरा सिफारिस	१००।०	
९	कोष प्रमाणीत नेपालीमा	१००।००	
१०	सर्जिमन मुचुल्का तयारी दस्तुर	३००।००	
११	लिखत प्रमाणित	२००।००	
१२	घटना दर्ता जरिवाना ३५ दिन नाघेर दर्ता हुन आएमा (राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जिकरण ऐन बमोजिम)	२००।००	
१२.१	घटना दर्ता प्रतिलिपी दस्तुर (राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जिकरण ऐन बमोजिम)	५००।००	
१२.२	घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता हुन आएमा निशुल्क	निशुल्क	
१३	अंगिकृत नागरीकता सिफारीसमा	१००।००	
१४	घट्ट दर्ता सिफारिस	५००।००	
१५	घट्ट नामसारी सिफारिस	३००।००	
१६	मिलापत्र दस्तुर	५००।००	

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
१७	नाता सम्बन्ध प्रमाणीत (नेपाली भाषामा)	२००।००	
१८	नाता सम्बन्ध प्रमाणीत (अंग्रेजी भाषामा)	५००।००	
१९	न्यायिक समितिमा पेश हुने निवेदन दस्तुर	१००।००	
२०	आम्दानी प्रमाणीत	०.१%	
२०.१	सम्पत्ति मूल्यांकन (२५ लाख सम्म)	१०००।००	
२०.२	सम्पत्ति मूल्यांकन (५० लाख सम्म)	२२००।००	
२०.३	सम्पत्ति मूल्यांकन (५० लाख १ देखि १ करोडसम्म)	३५००।००	
२०.४	सम्पत्ति मूल्यांकन(१ करोड माथी)	५०००।००	
२०.५	माथिको सिफारिस अंग्रेजीमा गर्नुपरेमा थप रु.	५००।००	
२१	नामसारी तथा दर्ता सिफारिस शुल्क	३००।००	
२२	उद्योग दर्ता/सिफारिस		
२२.१	पेट्रोल, डिजेल, मट्टीतेल पम्पको लागि	१०००।००	
२२.२	अटो मोबाइल, अटो वर्कसपको लागि	१०००।००	
२२.३	फर्निचर उद्योग	१०००।००	
२२.४	ठुला उद्योग दर्ता	५००००।००	
२२.५	ठुला उद्योग नविकरण	१००००।००	
२२.६	अन्यको लागि सर्जिमिन समेत(सवारी साधन समेत)	१०००।००	
२२.७	घरेलुमा दर्ता भै प्रा.लि.को सिफारीसका लागि सर्जिमिन समेत	२०००।००	
२२.८	निजी विधालय अपग्रेडिङ्ग समेत प्रतिकक्षा	३०००।००	
२२.९	व्यवसाय दर्ता कृषि तथा पशुपंक्षी	५००।००	
२२.१०	व्यवसाय दर्ता डेन्टल	१०००।००	
२२.११	व्यवसाय तथा उद्योग अन्य	१०००।००	
२२.१२	गैह नाफामूलक सामाजिक संघसस्था दर्ता सिफारिसमा	२००।००	
२२.१३	गैह नाफामूलक सामाजिक संघसस्था दर्ता तथा नविकरण	०।००	
२२.१४	स्थानीय सामूदायिक/गैर सरकारी संस्था दर्ता तथा नविकरण	१०००।००	
२२.१५	राष्ट्रियस्तरका गैरसरकारी संस्था दर्ता तथा नविकरण	२०००।००	
२२.१६	सामूदायिक वन समिति	५०००।००	

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
२२.१ ७	मध्यवर्ती वन समिति, क्लब दर्ता तथा नविकरण	१०००।००	
२३	न्यूनतम रु. ५०० मा नघट्टने गरी घरसारको काठ सिफारिस दिदां प्रति क्युविक फिटमा	२।००	घरसार अनुमति खुलेको अवस्था मा
२४	सरसफाई मासिक शुल्क		
२४.१	होटल, लज, रेष्टुरेन्ट लगायतका सबै व्यवसायलाई	५००।००	
२४.२	वित्तीय संस्था निजी विद्यालय, क्याम्पसहरूमा	२००।००	
२४.३	तरकारी तथा फलफूल पसल होलसेल	३००।००	
२४.४	तरकारी तथा फलफूल पसल खुद्रा	२००।००	
२४.५	संघ संस्था, सहकारी (सरकारी बाहेक)	१००।००	
२४.६	घर गृहस्थीका लागि	५०।००	
२४.७	ठेलाको लागि	२००।००	
२५	संस्था सुचिकृत शुल्क		
२५.१	नाफामुलक ठुला संस्था वा कन्सल्टेन्सी	३००।००	
२५.२	सानो संस्था	२००।००	
२५.३	सेवामुलक संस्था वा गै.स.स.	१००।००	
२६	अन्य सिफारिस	१००।००	

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको नक्सापास दस्तुर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर	कैफियत
१	घर नक्सापास दस्तुर		
क	नक्सा पासको निवेदन किताब (नयाँ घरको संरचनाको नक्साको लागि)	५००।००	
ख	नक्सा पासको निवेदन किताब (पुरानो घर/अभिलेखीकरणको संरचनाको नक्साको लागि)	१०००।००	
ग	नक्सा पास बेसमेंट भूई तल्ला देखि पाँच तल्ला सम्म(प्रति स्क्वायर फिट) प्रत्येक तलाको लागि थप १०%	७।००	
घ	अभिलेखीकरण नक्सा पास बेसमेंट भूई तल्लादेखि पाँच तल्लासम्म(प्रति स्क्वायर फिट) प्रत्येक तलाको लागि थप १०%	११।००	
ङ	नक्सा नामसारी दस्तुर	१०००।००	
२	पक्की घर बाहेक अन्य कच्ची आबास संरचना, गोठ, टहरा, खोर, कृषि व्ययसायीक प्रयोजनका टहरा, पर्खाल लगायत		
क	प्रति स्क्वायर फुट	४।००	
ख	घर/अन्य संरचना नक्साको प्रतिलिपी माग भएमा प्रति सेट	७००।००	

ग	अन्य नक्साको नामसारी	५००।००	
३	जग्गा नामसारी सिफारिस(निजि जग्गा साँध सिमाना छुट्टयाउने, आंकडा एकीन गर्ने, लगायत कि.का. बाहेकको काममा अमिन खटाउदा प्रति कित्ता रु. ७००० ननाघने गरी प्रति धुर रु.	१००।००	
४	पैत्रीक जग्गा हकवालालाई नामसारी गर्दा	२००।००	
५	अपुताली परी हकवाला सिफारिस गर्दा	१०००।००	

अनुसूची-११

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
१	काठ/दाउरा/जराजुरी/दहत्तर बहत्तर लिलाम बिक्रीमा न्युनतम मुल्य (सार्वजनिक तथा ऐलानी जग्गामा रहेको)		
क	दाउरा/जर्ना प्रति चट्टा (सालको)	२५०००।००	
ख	दाउरा/जर्ना प्रति चट्टा (अन्य कु-काठको)	१००००।००	

क्र.सं.	विवरण	दर रेट	कैफियत
१	सामुदायिक वनबाट समितिले वन पैदावर बिक्री तथा उपयोग सम्बन्धी आफ्नो बार्षिक कार्ययोजना गाउँपालिका बाट स्वीकृत गराउन पर्ने र त्यस्तो स्वीकृत कार्ययोजना मुताबिक वन पैदावर लिलाम बिक्री वा अन्य प्रयोजनको बिक्री कार्य बाट प्राप्त रकमको बार्षिक १० प्रतिशत रकम स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ९ को दफा ६२ (ख) को उपदफा १ र २ मा रहेको प्राबधान बमोजिम वन पैदावर शुल्क लगाईने छ ।		
काठको चिरानी अनुमति दिँदा			
२	साल जातको काठ प्रति क्यू. फिट		
क	ए ग्रेड	११२।००	
ख	बि ग्रेड	१००।००	
ग	सी ग्रेड	८०।००	
३	अन्य जातको काठ प्रति क्यू फिट		
क	अस्ना	४०।००	
ख	चाप तथा सिसौ	२०।००	
४	जडिबुटी निकासी वातावरण शुल्क		
क	खयर प्रति क्यू फिट-ए ग्रेड	१५०।००	
ख	खयर प्रति क्यू फिट-बि ग्रेड	१००।००	
ग	अन्य जडिबुटी प्रति क्युन्टल	५०।००	
घ	वनकसबाट निर्मित चारकोल प्रति क्युन्टल	१००।००	
५	किटनाशन औषधी पसललाई बार्षिक	१५००।००	
६	गाउँपालिका क्षेत्र भई निकासी हुने नदीजन्य पर्दाथले प्रदुषण गराए बापत लगाईने वातावरण शुल्क	२० पैसा प्रति घनफुट	

अनुसूची-१२

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत गरिएको दहत्तर बहत्तर शुल्क

क्र.सं.	विवरण	इकाई	चालु आ.ब.को दर	कैफियत
१	ढुङ्गा, चुनढुङ्गा गिट्टी, बालुवा, स्लेट, ग्राभेल, र रोडा घाटगद्दी जिल्ला बाहिर निकासी कर	प्रति घन फिट	रु. ९१०० (मु.अ.कर बाहेक)	प्रदेश आर्थिक ऐन, २०८० ले थप
२	माटो (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेक)	प्रति घन फिट	रु. ३.५० (मु.अ.कर बाहेक)	घट गरेमा सोही अनुसार दररेट कायम हुनेछ

- उपरोक्त दररेटमा प्रदेश कानूनमा परिवर्तन भएमा सोही अनुसार संसोधन लागू हुने छ ।
- कार्यालय आफैले उत्खनन गरेर उपलब्ध गराउने ढुङ्गा गिट्टि बालुवाको प्रति घनमीटर रु.१०० र ठेक्का लगाउनेमा रु.५० प्रति घनमीटर न्युनतम बिक्रि मुल्य पर्नेछ । आई ई ई भएको क्षेत्रबाट कुनै उपभोक्ता समिति,निर्माण कम्पनि वा सार्वजनिक संस्थालाई सामग्री आवश्यकता परेमा प्रति घनमीटर रु.५००० (आन्तरीक खपत) तिरि लैजान पाउने छ । आन्तरीक खपतमा समेत प्रदेश कानून बमोजिमको निकासी रसीद जारी हुनु पर्नेछ ।
- व्यक्तकी निजी जग्गाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो वा ढुङ्गावेल् बिक्रि गर्दा कति घन फिट बिक्रि गर्ने हो यकिन गरि कार्यालयमा निवेदन गर्नु पर्ने छ ।
- माथि उल्लेखित पदार्थहरू गांउपालिकाको स्वीकृति बेगर उत्खनन् वा ढुवानी गरेमा र त्यस्तो पदार्थ)जिल्ला भित्र वा बाहीर निकासी गर्दा(गांउपालिका र प्रदेश सरकारबाट निर्धारित माथिको शुल्क नतिरी जान खोजेमा त्यस्तो पदार्थ जफत गरी तपशील बमोजिम जरीवाना लगाईने

तपशील:

क्र.सं.	विवरण	चालु आ.ब.को दर रेट	कैफियत
१	ट्याक्टर प्रति टिप	२०००।००	
२	६ चक्रे ट्रिपर वा ट्रक प्रति टिप	८०००।००	
३	१० चक्रे ट्रिपर वा ट्रक प्रति टिप	१२०००।००	
४	सो भन्दा मथि हेभी मेशिनरी औजार पटक	१६०००।००	

- माथि उल्लेखित जरिवाना पटके रूपमा भए दोस्रो पटक भए दोब्बर तेस्रो पटक भए तेब्बर असुल गरिने छ ।

अनुसूचि-१३

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत कृषिजन्य बजार व्यवस्थापन शुल्क

क्र.सं.	विवरण	दर रेट	कैफियत
क	(कृषिजन्य)तरकारी अदुवा प्रति के.जी.	०।५०	
ख	खाधान्न तथा दलहन प्र.ति.के.जी.	०।५०	
ग	बोका, खसि तथा बाख्रा	३०।००	
घ	भैसी रागा प्रति गोटा	२००।००	

अनुसूचि-१४

आ.ब. २०८०/०८१ मा स्वीकृत कबाडी संकलन शुल्क

क्र.सं.	विवरण	दर	कैफियत
क.	उन, बियर बोत्तल, कोक/पेप्सी लगायत अन्य सिसाका बोत्तल, पुरानो फलाम स्टील, स्क्याप, थोत्रो, टीन, पुरनो ड्रम, जुट, जलेको मोबिल, ट्युब टायर, प्लाष्टिकका बोरा तथा प्लाष्टिक जन्य वस्तु, छाला, काम नलाग्ने मेशिनरी औजार, हाड, सिङ्ग, प्वाख, ढुटो पिना, आदि प्रति के.जि./प्रति गोटा	११००	
ख.	जडिबुटी, पुरानो पित्तल, तामा, तार लगायत अन्य कबाडी सामान	२१००	

खण्ड ५ - मनहरी गाउँपालिका

गाउँसभामा उपाध्यक्ष श्री सीता पुलामी मगरद्वारा प्रस्तुत

आ.व. आदरणीय सभाध्यक्ष ज्यू

सभा सदस्य ज्यूहरु,

१. नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम मनहरी गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको हैसियतले मनहरी गाउँपालिका गाउँसभाको तेहौं अधिवेशनको दोस्रो बैठकमा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
२. समग्र मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या एवम् चुनौतिका कारण सीधा रूपमा गाउँपालिकाको समग्र आम्दानीमा परेको असर आन्तरिक आयमा हुन सक्ने संकुचनका कारण घट्दो बजेटको आकारले विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा तात्त्विक फरक नपर्ने प्रयास गर्दै यो बजेट तयार गरेको छु ।
३. विशेषत गाउँपालिकाले तय गरेको "शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार: समृद्ध मनहरीको आधार" भन्ने नारालाई साकार पार्नेको लागि दिगो पूर्वाधार सहित शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी यो बजेट समृद्ध मनहरीको प्रस्थान विन्दूको रूपमा तयार गरेको छु ।
४. आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, पन्ध्रौं आवधिक योजना, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट, बागमती प्रदेश सरकारको प्रथम आवधिक योजना, वागमती प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा मिति २०८०।०३।१० को गाउँसभाको तेहौं अधिवेशनको पहिलो बैठकबाट पारित गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, आम नागरिक, राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र लगायतबाट प्राप्त सुझावलाई लिएको छु ।
५. आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को बजेट नयाँ परिस्थितिले सिर्जना गरेको चुनौतीलाई सामना गर्ने र प्राप्त अवसरलाई उपयोग गर्ने तर्फ केन्द्रित रही प्राकृतिक, साँस्कृतिक र विभिन्न भौगोलिक विविधतायुक्त यस गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउन, मानव जीवन रक्षा गर्ने, भविष्यप्रति आधारयुक्त आशा जगाउने र आन्तरिक आयलाई सुदृढ बनाउदै तीव्र विकासको बाटोमा लैजाने गरी हाम्रा सम्पूर्ण स्रोत साधन परिलक्षित रहेका छन् ।
६. सीमित स्रोत साधनले असीमित माग र बढ्दो आकांक्षा एकैपटक सम्बोधन गर्न नसकिने यथार्थता एकातर्फ छ भने स्रोतको न्यूनताको कारण हामीले चाहे जस्तो विकासका कार्यहरुमा लगानी बृद्धि गर्न सकिएको छैन । यो बजेट तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान, वित्तीय समानीकरण अनुदान, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदान, राजस्व बाँडफाँट र गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी समेतको अनुमानमा स्थानीय स्रोत र साधनको परिचालन गुणस्तरीय सेवा प्रवाह, दिगो विकास, उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने योजना र कार्यक्रममा केन्द्रित गरी गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई सन्तुलित बनाउने तर्फ ध्यान पुर्याएको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

अब म, आर्थिक वर्ष २०७९।०८० मा यस गाउँपालिकाको आय व्यय तथा सम्पादित महत्वपूर्ण कार्यहरुको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आ.व. २०७९।०८० को संशोधित आय

८. आ.व. २०७९।०८० मा आय अनुमान ९१ करोड ०८ लाख २६ हजार मात्र रहेकोमा आन्तरिक आयतर्फ रु.३४ करोड १६ लाख ४१ हजार १ सय ८१ पैसा बीस मात्र, संघीय वित्तीय समानकरण, सशर्त, विशेष र समपुरक तर्फ रु. ३६ करोड ३५ हजार ६२ हजार ५ सय प्रदेश वित्तीय समानीकरण, सशर्त र समपुरक तर्फ

अनुदान ७ करोड ०९ लाख ७१ हजार तथा राजस्व बाँडफाँडबाट १० करोड ९९ लाख १२ हजार ४ सय ४८ पैसा २८ गरी संशोधित आय रु. ८८ करोड ६० लाख ८७ हजार ८ सय ६ रुपैयाँ ४८ पैसा रहेको छ ।

आ.व. २०७९।०८० को संशोधित व्यय:

९. आ.व. २०७९।०८० को लागि व्यय अनुमान रु. ९१ करोड ०८ लाख २६ हजार मात्र अनुमान रहेको छ । जसमा संशोधित चालु खर्च ३१ करोड ९३ लाख ४६ हजार ० सय ३६ पैसा एक र पुँजिगत खर्च तर्फ रु २४ करोड ३४ लाख ६६ हजार ५ सय १३ गरी जम्मा रु ५६ करोड २८ लाख १२ हजार ५ सय ४९ पैसा एक रहेको छ । हाल सम्मको वित्तिय प्रगति ५५.९२% रहेको छ ।

आ.व. २०७९।०८० मा प्राप्त मुख्य उपलब्धिहरु:

१०. गाउँपालिकाको मुख्य आन्तरिक आम्दानीको श्रोत नदीजन्य पदार्थको राजस्व संकलन रहेको र सो कार्य सफलता पूर्वक सम्पन्न गराउन नदीजन्य श्रोत उत्खानन् संकलन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि मध्यवर्ती क्षेत्र भई वग्ने राप्ती खोलामा संघीय कानून समेत आकर्षित भएका कारण उत्खानन् संकलन कार्य गर्न कठिनाई भएको भएता पनि मनहरी खोलाको पुल भन्दा माथिल्लो भागमा गरिने उत्खानन्/संकलन कार्यले समेत गाउँपालिकाको आयमा सामान्य वृद्धि भएको छ । यसका लागि गत आ.व. २०७८/०७९ मा गरिएको प्रारम्भिक वातावरणिय परीक्षण प्रतिवेदन अनुसार ५८९५९.६० घन मिटर मध्ये सो आ.व.मा २५९०३ घनमिटर ग्राभेल उत्खानन/संकलन गरिएको र बाँकी ३३०५६.६० घनमिटर तथा चालु आ.व.मा गरिएको अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार स्वीकृत २,८६,७०७.४८ घनमिटर मध्ये चालु आ.व.मा १,०६,३४३.४० घन मिटर समेत जम्मा १३९४०० घनमिटर नदीजन्य पदार्थ मनहरी खोलाबाट संकलन/उत्खानन गरिएको छ । बाँकि १८०३६४.०८ घनमिटर नदीजन्य पदार्थ स्वीकृत प्रतिवेदन अनुसार नै आगामी आ.व.मा संकलन उत्खानन गरी आय वृद्धि गरिनेछ ।
११. राप्ती नगरपालिकासँगको सीमा नदिको रूपमा रहेको लोथर खोलाको सम्बन्धित निकायबाट अनुमति प्राप्त गरी आ.इ.इ. को प्रकृया अगाडी बढाउने र उत्खानन कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
१२. गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको साविक हाँडिखोला गा.वि.स. मा रहेका च्यापल खोला, ठाडो खोला, हाँडी खोला, मसिने खोला, ट्वाङ्ग्रा खोला माथि ५ वटा पक्कपुलको लागि ३४ करोडको लागतमा निर्माण सम्झौता भई च्यापलखोला पुल निर्माण ७० प्रतिशत भन्दा बढि सम्पन्न भएको र मसिने तथा ट्वाङ्ग्राखोला पुलको पनि ७५ प्रतिशत भन्दाबढी निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेको छ ।
१३. गाउँपालिका भित्रका वडा नं. १, २, ३, ५, ६, ७, ८ र ९ का नागरिकहरुले आफ्नै वडा कार्यालय भवनबाट सेवा लिन सक्ने गरी भवन तयार भईसकेको, मनहरी अस्पताल, हाँडिखोला स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभूत स्वास्थ्य इकाईबाट वडास्तर मै आधारभूत स्वास्थ्य सेवा लिन सक्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
१४. बढिमा १५ मिनेटको समयमा गाउँ टोलबाट सडकसम्म पुग्ने व्यवस्था मिलाईनुको साथै संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग साझेदारी गरी मुख्य सडक स्तरोन्नतीको काम अगाडी बढाइएको छ ।
१५. आवश्यकता अनुसारका ठाउँहरुमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको समन्वयमा काठेपोल विस्थापित गर्दै गाउँपालिका भित्रका अधिकांश क्षेत्रमा विद्युत सेवा विस्तार गरीएको छ ।
१६. सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी प्रशासनिक सेवाहरु आफ्नै वडा कार्यालयबाट सरल र सुलभ तरिकाले लिन सकिने व्यवस्था मिलाईएको र सो को लागि आवश्यक प्रशासनिक तथा प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था गरीएको छ ।
१७. नियमित सेवाका अतिरिक्त सबै वडामा आकस्मिक रूपमा देखा परेका महामारी नियन्त्रणको लागि जनशक्ति परिचालन गरी सेवा प्रवाह हुँदै आइरहेको र थप पशु सेवा प्राविधिक व्यवस्था गरी लम्फी रोगको उपचार गरिएको छ ।

१८. स्वास्थ्य सेवालाई थप बिस्तार गर्दै लैजाने प्रक्रिया स्वरूप मनहरी अस्पतालको अत्याधुनिक सुविधा सम्पन्न भवन रु. १० करोड ८५ लाखको लागतमा निर्माण कार्य शुरु गरिएको र ल्याब टेक्निसियन तथा एक्सरे सेवा तथा ओ.पि.डि सेवा बिस्तार गरीएको छ ।
१९. सबै नागरिकलाई स्वच्छ पिउने पानी पुर्याउने यस पालिकाको ध्येय अनुसार प्रदेश सरकारको विशेष अनुदानमा घट्टेखोला खानेपानी निर्माणाधिन रहेको, संघीय विशेष अनुदानबाट ज्यामिरे बृहत खानेपानी प्रदेश सरकारको सशर्त योजना घट्टेखोला डोठे सुकौरा खानेपानी, विजौना खानेपानी निर्माणाधिन रहेको र रजैया खानेपानी सञ्चालनको क्रममा रहेको छ ।
२०. समय सापेक्ष रूपमा गाउँपालिकाबासीलाई सडक दुर्घटना, मातृशिशुको जिउ ज्यानको संरक्षण तथा अचानक रोगको आक्रमण भइ समयमै उपचारको लागि गाउँपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्थामा रहेको एम्बुलेन्स पुरानो भईसकेको हुँदा साविक हाँडीखेला स्वास्थ्य चौकी र मनहरी अस्पतालको व्यवस्थापनमा रहने गरी थप दुइ वटा एम्बुलेन्स सञ्चालनको व्यवस्था गरिएको छ ।
२१. प्रदेश सरकार अन्तर्गत रहेको जिल्ला आयुर्वेद अस्पताल मातहत गाउँपालिकाको वडा नं. ९ रजैयामा स्थापित नागरिक आरोग्य केन्द्र सञ्चालनार्थ आवश्यक सञ्चालन खर्च तथा गाउँपालिकाबाट समेत थप आयुर्वेदिक औषधिको व्यवस्था गरी नागरिकलाई आयुर्वेदिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरीएको छ ।
२२. मनहरी गाउँपालिकाको सबै क्रियाकलाप सामाजिक संजाल मार्फत् जानकारी गराउने उद्देश्यले वेबसाईट, मोबाईल एप्लीकेशन, डिजीटल बोर्ड जस्ता सूचना प्रविधिको प्रयोग गरीएको छ ।
२३. नेपाल सरकारबाट प्राप्त नविकरणीय उर्जा शीर्षकको रकमबाट वडा नं. ६, ७ र ८ का सडकमा सडक सौर्य बत्ती जडान सम्पन्न भएको छ ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरू,

अब म, गाउँपालिकाको समष्टिगत विकासका लागि आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को बजेटका उद्देश्यहरू तथा प्राथमिकताका क्षेत्रहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८. बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- अर्थतन्त्रलाई चलायमान र गतिशील बनाउनु ।
- उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्नु ।
- समाजवाद उन्मुख आत्मनिर्भर राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माणमा योगदान पुर्याउनु ।
- सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शिता, मितव्ययिता र उत्तरदायित्व पालना गराउनु ।
- सामाजिक विकासका क्षेत्रहरू विशेष गरी शिक्षा र स्वास्थ्यमा विपन्न नागरिकहरूको पहुँच स्थापित गरी सामाजिक न्याय कायम गर्नु ।
- आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्नु ।
- आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासमा जोड दिनु ।

९. आ.व. २०८०।०८१ को लागि विकासका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- भौतिक पूर्वाधारहरूमा गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने सडकलाई प्राथमिकतामा राखी विभिन्न सडकहरूको स्तरोन्नती तथा मर्मत सुधार गरी सडकको गुणस्तरियता अभिवृद्धि गर्ने ।
- मानव संसाधन विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ र पोषण) मा जोड दिने ।
- कृषि सेवा, पशुसेवा, वन तथा वातावरण क्षेत्रको विकास, विस्तार र संरक्षणमा जोड दिने ।
- लक्षित वर्ग र समुदायको उत्थानका लागि सामाजिक सुरक्षा र सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी र सर्वसुलभ बनाई नागरिकको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्ने ।

१०. बजेट तर्जुमाका आधारहरू

उल्लेखित उद्देश्य परिपुर्ति गर्न बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न आधारहरू लिइएको छु ।

- संघीय सरकारको आवधिक योजना, लक्ष्य, उद्देश्य एवं प्राथमिकता र रणनीतिहरू,
- प्रदेश सरकारको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना नीति तथा कार्यक्रम,
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,
- विषयगत समितिको सिफारिस,
- वडा समितिको प्राथमिकताका कार्यक्रमहरू,
- कार्यपालिकाले आवश्यक ठानेका र जनसहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू,
- विपन्न परिवारको शिक्षा तथा स्वास्थ्यमा सर्वसुलभ पहुँचको कार्यक्रमहरू,
- क्रमागत विकास योजनाहरू ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरू,

अब म, आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को बजेटका कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. स्वास्थ्य:

स्वास्थ्य मानव जगतको सबैभन्दा संवेदनशिल क्षेत्र हो । स्वास्थ्य मानिसको सबैभन्दा ठूलो धन हो । गाउँपालिकाभित्रका विपन्न समुदाय तथा सर्वसाधारणलाई निशुल्क र आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याउनु स्थानीय सरकारको प्रमुख दायित्व रहेको छ । गरिबसँग विशेश्वर स्वास्थ्य बीमा तर्फ रु.७० लाख, सुत्केरी घरभेट कार्यक्रम तर्फ रु.६ लाख लगायत संघीय सरकारको शसर्त कार्यक्रमहरू सहित स्वास्थ्य क्षेत्रमा रु. ५ करोड ९५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. शिक्षा क्षेत्र:

सामुदायिक विद्यालयको भौतिक संरचना, शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्त गर्ने बालबालिकाको अधिकार संरक्षण गर्दै भौतिक पूर्वाधार निर्माण, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, विद्यालयमा सूचना प्रविधिको विस्तार र प्रयोग, शिक्षक दरबन्दी नभएका वा कम भएका विद्यालयमा मा.वि. तथा नि.मा.वि. शिक्षक व्यवस्थापन तर्फ रु. ७० लाख, गरिबसँग विशेश्वर शैक्षिक सहायता कार्यक्रम तर्फ रु.१ करोड १० लाख तथा संघीय सरकारको शसर्त सहित शिक्षा क्षेत्रमा रु. २० करोड ८६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. कृषि:

मनहरी गाउँपालिका कृषि क्षेत्रमा अग्रणी गाउँपालिकाको रूपमा रहेको छ । धेरै कृषकहरू कृषि पेशामा आत्मनिर्भर हुदै गइरहेका छन् । धान बाली पकेट क्षेत्र अन्तरगत गाउँपालिका धानको बीउ उत्पादन तर्फ रु.२६ लाख पचास हजार, मल्लिङ्ग प्लाष्टीक तथा कृषि औजार खरीदमा ५० प्रतिशत अनुदान तर्फ रु.६५ लाख, ५० प्रतिशत अनुदानमा सिंचाई मोटर बितरणमा रु.५ लाख तथा संघीय र प्रदेश सरकारको शसर्त अनुदान सहित कृषि क्षेत्रमा रु. १ करोड ५९ लाख ९८ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. पशु:

मनहरी गाउँपालिका भैंसी तथा बाखा पालनको क्षेत्रमा प्रशस्त संभावना बोकेको गाउँपालिका हो । त्यस्तै भैंसी तथा गाई पालन गरी गाउँपालिकामा बढी भन्दा बढी दुध उत्पादन गर्ने कृषकलाई दिँदै आएको प्रतिलिटर दुधमा अनुदान कार्यक्रमलाई यस आर्थिक वर्षदिखि रु. १ थप गरी थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाएको छु, प्रतिलिटर दुग्ध अनुदान

कार्यक्रम संचालन गर्न रु. ४५ लाख तथा संघीय प्रदेश शसर्त सहित पशु सेवा सम्बद्ध कार्यक्रमको लागि रु. १ करोड ३१ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५. उद्योग तथा सहकारी र टोल विकास क्षेत्र:

कृषिमा रहेको अत्याधिक निर्भरतालाई कम गर्न, उद्यमशीलताको प्रवर्द्धन गर्न सीप विकासको क्षेत्रमा मनहरी गाउँपालिकाले महत्व दिदै आएको छ । त्यस्तै सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको क्रियाशीलताले अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सक्छ । यसर्थ नेपाल सरकारसँगको सहकार्यमा गरीबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम तर्फ रु. १२ लाख, सुरक्षित आप्रवासन SaMi तर्फ रु. २२ लाख ६० हजार, द्वन्द पिडित सम्बद्ध, सहीद परिवार सम्मान तथा आय आर्जन कार्यक्रम तर्फ रु. ५ लाख, टोल विकास संस्था क्षमता विकास तर्फ रु. ३ लाख सहित उद्योग तथा सहकारी क्षेत्रको लागि रु. ५९ लाख ६० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

६. महिला:

मनहरी गाउँपालिकाको कुल जनसंख्याको आधा भन्दा बढी हिस्सा ओगटेका महिलालाई गाउँपालिकाले विभिन्न कानून, नीति तथा कार्यक्रममा प्राथमिकता दिदै आइरहेको छ । महिलालाई मूल प्रवाहमा ल्याउन तथा घरभित्रको कामकाजमा मात्र सीमित नभइ आर्थिक राजनीतिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा परिचालन गर्न तथा उधमी महिला समूह गठन गरी महिला आत्म निर्भरता बढाउन महिलाहरुलाई व्यवसाय सहयोग कार्यक्रम तर्फ रु. ३ लाख सहित यस क्षेत्रमा रु. २५ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

७. बालबालिका:

बालबालिका भविष्यका देशका कर्णधार हुन । नेपालकै पहिलो बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा भएको प्रतिष्ठालाई जोगाइ राख्न बालबालिकाहरुलाई घोषणाका सुचक बमोजिमका न्युनतम सेवा, सुविधा र संरक्षणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न बालमैत्री सहजकर्ताको व्यवस्था गर्न रु. ६ लाख, बाल श्रमिकको परिवारको लागि आय आर्जन कार्यक्रममा रु. २ लाख ३० हजार तथा प्रदेश सरकारको शसर्त अनुदान सहित बालबालिकाको क्षेत्रमा रु. २७ लाख २० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

८. रोजगार:

नागिरकको रोजगारी पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्नको लागि आर्थिक वर्ष ०७५/०७६ बाट प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम यस गाउँपालिकामा पनि सञ्चालनमा रहेको छ । मनहरी गाउँपालिकाका लागि यस वर्ष पनि संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने रु. ६४ लाख ४० हजार सहित मोबाईल रिपेरिङ्ग तालिम, जनप्रतिनिधिसँग अन्तरकृया तथा सफल स्वरोजगार युवासँग रेडियो कार्यक्रम संचालनका लागि रु. ५ लाख थप गरी रु. ६९ लाख ४० हजार विनियोजन गरेको छु ।

९. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

मनहरी गाउँपालिका विपद् जोखिमका दृष्टिकोणले जोखिमयुक्त गाउँपालिकाको रूपमा रहेको छ । यहाँ विशेषत बाढी पहिरोबाट बर्षेनि धन जनको क्षति हुने गरेको छ । मनसुन जन्य निजी आवास पुनरस्थापना तथा पुनरनिर्माण अनुदान तर्फ रु. ३६ लाख, बृक्षारोपण कार्यक्रम तर्फ रु. ५ लाख, विपद् बाट भएका क्षतिलाई राहत तथा सम्भावित क्षति न्यूनिकरणको लागि विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापनाको लागि रु. ६५ लाख सहित वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि रु. १ करोड १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१०. न्यायिक क्षेत्र:

सरकार हुनुको मूलभूत सिद्धान्त, कार्यपालिकीय, व्यवस्थापकीय तथा न्यायिक तीन वटै अधिकारको अलग अलग रूपमा प्रयोग गरी नागरिक कल्याण गर्नु हो । नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले न्यायिक जिम्मेवारी समेत स्थानीय सरकारमा रहने व्यवस्था भएको परिप्रेक्षमा मेलमिलापकर्ता आधारभूत तालिम तथा पुनर्ताजगी

कार्यक्रम तर्फ रु.४ लाख तथा प्रदेश शसर्त सहित न्यायिक कार्य सम्पादनको लागि रु. २२ लाख ६२ विनियोजन गरेको छु ।

११. नेपालको संविधानद्वारा मौलिक हकको रूपमा रहेको जेष्ठ नागरिकको हकहितको लागि समन्वय समिति परिचालन सहित जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा जेष्ठ नागरिकहरूको लागि सामग्री वितरण कार्यक्रम तर्फ रु. ६ लाख ३० हजार सहित जेष्ठ नागरिकको सुविधा स-शक्तिकरण गर्न रु. ७ लाख २० हजार विनियोजन गरेको छु ।

१२. दलित समुदायको उत्थानका लागि अति विपन्न दलित समुदाय आय आर्जन कार्यक्रम तर्फ रु.६ लाख सहित दलित लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्न रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१३. पिछडिएका समुदायलाई राज्यबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाको अनुभूति गराउनको लागि अति विपन्न जनजाति तथा अल्पसंख्यक समुदायको आय आर्जन बृद्धि लगायत आदिवासी जनजाति सम्बद्ध, बोटे, वनकरीया, मुस्लिम लगायत अल्पसंख्यक समुदायको समुत्थानका लागि रु.१९ लाख ५० हजार सहितका आदिवासी जनजाति तथा अल्पसंख्यक समुदायको लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. २१ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

१४. विगत वर्ष देखि सञ्चालन हुदै आएको अपाङ्गता सहायता सामग्री वितरण तथा अपाङ्ग सहयोगी परिचारक व्यवस्था कार्यलाई निरन्तरता दिदै अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाइ घरभेट कार्यक्रम तर्फ रु.१ लाख २५ हजार तथा अपाङ्गता सम्बन्धी दिवसिय कार्यक्रम संचालन गर्न रु. ५० हजार तथा प्रदेश शसर्त सहित रु. २० लाख ८० हजार विनियोजन गरेको छु ।

१५. गाउँपालिका भित्र रहेको सांस्कृतिलाई लोप हुन नदिन परम्परागत मुल्य, मान्यता, विभिन्न जातजाति, भाषाभाषी, धर्मावलम्बी र सम्प्रदायको आफ्नो धर्म संस्कृतीको संरक्षण गर्न पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्न र पर्व महोत्सव मनाउन रु. ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१६. समाजको सशक्त र सृजनशिल वर्गको रूपमा रहेको युवाहरूको सीप र क्षमता तथा नेतृत्व अभिवृद्धि गर्न, नमुना युवा संसद र युवा दिवस तथा लागू औषध दुर्व्यसन रोकथाम, अध्यक्ष कप फुटबल/उपाध्यक्ष कप भलिबल लगायत युवा तथा खेलकुद सम्बद्ध कार्यक्रमका लागि रु. ३२ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१७. अव्यवस्थित बसोबासलाई व्यवस्थापन गर्ने तथा योजनावद्ध र व्यवस्थित बस्ती विकास गर्ने, प्रत्येक किसानलाई कृषि कार्यका लागि भूमिमा पहुँच पुर्याउने, भूमिहीन दलितलाई एकपटक जमिन उपलब्ध गराउने, आवासविहीन दलितलाई बसोबासको व्यवस्था गराउन, भू-उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा समग्र भूमि व्यवस्थापन कार्यको लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरेको छु । संघीय सरकारको समन्वयमा सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तरगत रु.१४ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१८. स्थानीय सरकार नागरिकको घरदैलोमा सेवा दिने सरकार हो नागरिकको घरदैलो सम्मको पहुँच वडा कार्यालय मार्फत् पुग्ने गर्दछ । यसरी नागरिकको सेवा पुर्याउने अभिभारा बोकेको वडा कार्यालयको सञ्चालन खर्च बापत प्रति वडा रु. ५ लाख ५० हजारका दरले रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु । सार्वजनिक जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रबर्द्धन गर्न डिजिटल प्रोफाइल तयार गर्न तथा आवश्यक परामर्श सेवा खरिद गर्न तर्फ रु. ५० लाख सहित १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

१९. गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा निर्माणाधिन ५ वटा पक्की पुलको निरन्तरताको लागि रु. ७ करोड ८० लाख विनियोजन गरेको छु । साथै नगर विकास कोषको साझेदारीमा सिमसार क्षेत्र बनाउने कार्य थालनी गर्न रु.९० लाख विनियोजन गरेको छु ।

२०. गाउँपालिकाको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय चालु खर्चको लागि रु. १२ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२१. सूचना प्रविधिमा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्न जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, राज्यको चौथो अङ्गको रूपमा रहेको आम संचार माध्यमसँग सहकार्य गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, स्थानीय सरकार रेडियो कार्यक्रम तर्फ रु. ३ लाख, सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन संघीय शसर्त सहित रु. ३८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२२. वस्तीस्तरबाट माग भई आएका साना योजनाहरूलाई सम्बोधन गर्दै वडास्तरीय पूर्वाधार निर्माण गर्न वडा नं. १ देखी ९ सम्म वडास्तरीय योजनाको लागि जम्मा रु. ७ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२३. गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सुविधा आफ्नै प्रशासनिक भवनबाट उपलब्ध गराउन तथा वडा कार्यालयमध्ये भवन निर्माण गर्न बाँकी ४ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माणका लागि रु. ३ करोड १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२४. गाउँपालिकाभित्रका नागरिकको माग बमोजिम तत्कालै नगरी नहुने साना विकास योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न कार्यविधि बमोजिम खर्च गर्नेगरी जनतासँग अध्यक्ष विकास कार्यक्रम र जनतासँग उपाध्यक्ष विकास कार्यक्रमको लागि रु. २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
२५. संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग वित्तीय हस्तान्तरण ऐन बमोजिम सम्बद्ध सरकारबाट गाउँपालिकाको प्रस्ताव बमोजिम प्राप्त समपुरक र विशेष अनुदान गरी रु. ४ करोड १० लाख र सोमा गाउँपालिकाको थप समपुरक रु. ३ करोड गरी सडक, खानेपानी, विद्यालय भवन निर्माण र कृषि क्षेत्रको लागि जम्मा रु. ७ करोड १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२६. संघीय र प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा माथिल्लो मसिने खानेपानी योजना, मानेडाँडा रमौली सडक, वडा नं. ८ र ९ को सीमा सडक, वडा नं. २ को सडक स्तरीकरण आयोजनाको लागि रु. ४ करोड १० लाख विनियोजन गरेको छु । जैसिँड खरङ्गा सिँचाई तर्फ रु. १० लाख, नबिकरणीय उर्जा प्रविधि जडान तर्फ रु. ८ लाख तथा रुपाचुरुरी - पाङ्गथली, गोगनपानी - स्कुलडाँडा झोलुङ्गेपुल तर्फ रु. १० लाख समेत विनियोजन गरेको छु ।
२७. संघीय र प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा खयरघारी भूलचोक सडक, चकरी बिचटोल खानेपानी, भोर्लेटाँडी सिरानचोक खानेपानी, कृष्ण मन्दिर तल्लो मकरी सडक, रमनटार सडक, मनहरी अस्पताल सहितका योजनाको लागि रु. १ करोड ५० लाख समेत विनियोजन गरेको छु ।
२८. स्थानीय विकासमा स्थानीय नागरिकको अपनत्व महशुस हुने गरी स्थानीयबासीको मागको आधारमा विकास क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नको लागि बिगतमा झैँ उपभोक्ताको नगद लागत साझेदारी (६०/४०) रहने गरी योजना सञ्चालन गर्न रु. १ करोड विनियोजन गरेको छु ।
२९. जनताको घरदैलोमा सेवा पुर्याउन अहोरात्र खटिने कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्न गत वर्षझैँ मासिक प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिन रकम विनियोजन गरेको छु । जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास कार्यक्रमको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३०. आन्तरिक आय बढाउन कर शिविर तथा करदाता सम्मान कार्यक्रममा रकम विनियोजन गरेको छु ।
३१. गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा समेत कार्यक्रम गर्न यथेष्ट रकम विनियोजन गरेको छु ।

३२. शहिद, घाईते, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा द्वन्द पिडित परिवारको सम्मान तथा आयआर्जन सहयोग तर्फ रु. ५ लाख बिनियोजन गरेको छु । साथै संविधान दिवस लगायत जनयुद्ध दिवस मनाउने कार्यक्रमका लागि रु. ५ लाख ५० हजार बिनियोजन गरेको छु ।

३३. गाउँपालिकामा सम्पन्न हुने समग्र योजना तथा कार्यक्रम अनुगमनको लागि पर्याप्त श्रोतको व्यवस्था गरेको छु । साथै उपभोक्ता समिति पदाधिकारी तालिम तर्फ रु. ४ लाख बिनियोजन गरेको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

अब म, आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को लागी प्रस्तावित आय व्ययको अनुमान तथा बजेट कार्यक्रम तथा बिनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आ.व. २०८०।०८१ को प्रस्तावित आय व्यय अनुमान

१.१ आय अनुमान:

आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ का लागि कुल रु. ९० करोड २१ लाख ७१ हजार ८ सय ७३ पैसा ६६ मात्र आय अनुमान गरेको छु । जसमध्ये आन्तरिक आय स्रोत तथा बैंक नगद अल्याबाट ३३ करोड ३० लाख ०७ हजार रहने अनुमान गरेको छु । जुन रकम कुल बजेटको ३६.९१ प्रतिशत रहेको छ । संघीय सरकारको वित्तिय समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँड, समपुरक, सशर्त र विशेष गरी ३४ करोड २३ लाख रहेको छ । त्यस्तै प्रदेश सरकारको समानीकरण अनुदान, सवारी कर बाँडफाँट, सशर्त, समपुरक र विशेष गरी ६ करोड ३१ लाख ०६ हजार रहेको निकास हुनेछ । बाँकी रकम रु. १५ करोड ४७ लाख ५८ हजार ८ सय ७३ पैसा ६६ मात्र संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँड, प्रदेश सरकार सवारी कर, सडक बोर्ड, वन रोयल्टी तथा जि.स.स.लगायत निकायबाट प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।

१.२ व्यय अनुमान:

आगामी आ.व २०८०।०८१ का लागि कुल रु. ९० करोड २१ लाख ७१ हजार ८ सय ७३ पैसा ६६ मात्र व्यय अनुमान गरेको छु । जसमध्ये संघीय सरकारको सशर्त र विशेष गरी रु. २१ करोड ८९ लाख रहेको छ । प्रदेश सरकारको विशेष र सशर्त तर्फ रु. ३ करोड ६६ लाख ६२ हजार रहेको छ । संघ र प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको समपुरक बजेटमा गाउँपालिकाको तर्फबाट समेत गरी रु. ७ करोड १० लाख रहेको छ । चालु खर्च तर्फ रु. १२ करोड ५० लाख रहेको छ । विषयगत तर्फ रु. १४ करोड ८७ लाख २३ हजार मात्र रहेको छ । वडा स्तरीय योजना तर्फ रु. ७ करोड ५० लाख रहेको छ । गाउँपालिका स्तरीय योजना र पूर्वाधार विकास योजना समेत रु. २२ करोड ६८ लाख ८६ हजार ८ सय ७३ पैसा ६६ मात्र रहेको व्यय अनुमान गरेको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

अब म आ.व. २०८०।०८१ को कुल बजेट पुँजीलाई विषयगत क्षेत्रमा छुट्याई सोको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सुशासन, संस्थागत विकास		
रु.१४,२९,१२,८७३।६६	१४ करोड २९ लाख १२ हजार ८७३ पैसा ६६ मात्र	१५.८० प्रतिशत
आर्थिक विकास तर्फ		
रु.४,३०,००,०००	४ करोड ३० लाख	४.८० प्रतिशत
सामाजिक विकास तर्फ		
रु.३०,२३,५९,०००	३० करोड २३ लाख ५९ हजार	३३.५० प्रतिशत

पूर्वाधार विकास तर्फ		
रु. ३२,६४,००,०००	३२ करोड ६४ लाख	३६.२० प्रतिशत
वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ		
रु. १,२५,००,०००	१ करोड २५ लाख	१.४० प्रतिशत
वडा गत बजेट		
रु. ७,५०,००,०००	७ करोड ५० लाख	८.३० प्रतिशत

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरू,

१. उल्लेखित बजेट कार्यान्वयनको लागि समग्र सहभागितात्मक पद्धतीबाट बस्ती गाउँ टोल हुँदै गाउँ कार्यपालिकाबाट तय भएका अनुसुचिमा उल्लेखित आयोजना तथा कार्यक्रम र विनियोजित बजेट माथि छलफल तथा स्वीकृतिको लागि अनुरोध गर्दछु ।
२. प्रस्तावित बजेट तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाको आन्तरिक आय, संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेट, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट तथा प्राथमिकताका क्षेत्र, गाउँ पालिकाको प्राथमिकताका क्षेत्रहरू, नागरिकबाट आवश्यक ठानिएका योजनाहरू, नागरिक समाज, गैर सरकारी संस्थाहरू लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरू सबैको अमूल्य सुझावलाई उपलब्ध श्रोत साधनको सिमा भित्र रही समेट्ने प्रयास गरेको छु ।
३. गाँउपालिकाको स्रोत र क्षमता अनुसार विभिन्न समिति, उपसमितिहरू र गाँउ कार्यपालिकामा व्यापक छलफल गरी बजेटलाई सन्तुलित र दिगो बनाउने प्रयास गरिएको छ । थप योजनाहरूको सञ्चालनको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारमा पहल गरिने व्यहोरा समेत अनुरोध गर्न चाहन्छु ।
४. अन्तमा, सबैको सकारात्मक, अर्थपूर्ण र साझेदारीयुक्त सहयोगबाट मात्र बजेट कार्यान्वयनमा सफलता प्राप्त हुने कुरामा दुईमत हुन सक्दैन । तसर्थ प्रस्तुत बजेट कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकनमा आ-आफ्नो तर्फबाट सहयोग पुर्याउन सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, राजनीतिक दल, सरकारी/गैर सरकारी संघ संस्थाहरू, उद्योगी व्यवसायीहरू, नागरिक समाज, उपभोक्ता समितिहरू लगायत सरोकारवाला सम्पूर्णबाट महत्वपूर्ण र सार्थक सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छु । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण गाउँ कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू एवं राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत बजेट अनुसुचिमा संलग्न आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई यस सम्मानित सभाबाट गहन छलफलका साथ पारित गर्नु हुनेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छु ।
धन्यवाद ।

उपाध्यक्ष सीता पुलामी मगर
संयोजक
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

खण्ड ६ - आ.ब. २०८०/०८१ मा संचालन हुने विस्तृत योजना तथा कार्यक्रमः

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
खर्चकेन्द्र : मनहरी गाउँपालिका, मकवानपुर				९०२,१७१,८७५.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६१०१ - मनहरी गाउँपालिका				५२०,६७९,८९४.००
१	थप सर्भे अभिन कर्मचारीहरूको तलब	२११११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५५६,०००.००
२	सामाजिक परिचालकको तलब	२११११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४५२,०००.००
३	पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	आन्तरिक श्रोत - नगद	३२,९७०,०००.००
४	पारिश्रमिक पदाधिकारी	२१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,७४८,०००.००
५	पारिश्रमिक पदाधिकारी	२१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५,६५२,०००.००
६	पोशाक	२११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,१००,०००.००
७	महंगी भत्ता	२११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,१००,०००.००
८	नापी कार्यको फिल्ड सहयोगीलाई फिल्ड भत्ता	२११३३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३०,०००.००
९	सर्वेक्षक/टोली प्रमुखलाई फिल्ड भत्ता(दोहोरो नपर्ने गरि)	२११३३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६०,०००.००
१०	बैठक भत्ता/खर्च	२११३४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	७००,०००.००
११	विभिन्न दिवस तथा कर्मचारी पुरस्कार कार्यक्रम	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
१२	अव्यवस्थित बसोबासीको आबेदन अनलाईन ईन्ट्रीका लागी खटिने सहायक कम्प्युटर अपरेटरको लागी प्रोत्साहन खर्च	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१४०,०००.००
१३	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	७,८००,०००.००
१४	अन्य भत्ता	२११३९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६५०,०००.००
१५	गाउँपालिका स्तरीय तथा वडा स्तरीय समितिहरूको बैठक	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
१६	पदाधिकारी बैठक भत्ता	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	७००,०००.००
१७	जनप्रतिनिधि क्षमता बिकास कार्यक्रम	२११४९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१८	कर्मचारी कल्याण कोष	२१२१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,५००,०००.००
१९	पानी तथा बिजुली	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
२०	संचार महसुल	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
२१	इन्धन (पदाधिकारी)	२२२११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,१००,०००.००
२२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,८००,०००.००
२३	सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,५००,०००.००
२४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	२२२१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५५०,०००.००
२५	सि. सि क्यामारा मर्मत	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
२६	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	८००,०००.००
२७	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,०००,०००.००
२८	जे.सि.भि इन्धन प्रति वडा २ लाखका दरले ७ वटा वडा	२२३१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,४००,०००.००
२९	जे.सि.भि. ईन्धन वडा नं. ३ र ६ को लागि	२२३१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६००,०००.००
३०	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२२३१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
३१	सबै सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई परिचय पत्र व्यवस्थापन	२२३१५	आन्तरिक श्रोत - नगद	६०,०००.००
३२	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका छपाई	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
३३	योजना किताब तथा विविध फर्म्याट छपाई	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
३४	नक्सा किताब छपाई	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
३५	पत्रपत्रिका तथा सूचना प्रकाशन	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
३६	अन्य छपाई	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	८५०,०००.००
३७	पत्रपत्रिका तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,९००,०००.००
३८	शिक्षक डायरी निर्माण	२२३१५	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
३९	शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण	२२३१५	आन्तरिक श्रोत - नगद	६०,०००.००
४०	आर्थिक विकास समितिको बैठक सञ्चालन तथा अनुगमन खर्च	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
४१	प्र अ बैठक खाजा र यातायात खर्च	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२६०,०००.००
४२	शिक्षा समिति बैठकको खाना खाजा तथा बैठक भत्ता	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
४३	विभिन्न परिक्षा संचालन खर्च	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६५०,०००.००
४४	ब्याक हो लोडर, ट्रिपर तथा ट्याक्टर व्यवस्थापन खर्च	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	७५०,०००.००
४५	वडा संचालन खर्च	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५,०००,०००.००
४६	मुद्धा बहस पैरबी खर्च	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
४७	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,०००,०००.००
४८	सूचना प्रविधि सामाग्री र ईन्टरनेट खर्च	२२४१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,४००,०००.००
४९	सफ्टवेयर संचालन तथा व्यवस्थापन	२२४१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
५०	योजना सफ्टवेयर अपडेट	२२४१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
५१	नापी कार्यको फिल्ड सहयोगी पारिश्रमिक(दैनिक ज्याला)	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२९६,०००.००
५२	स्वास्थ्य सेवाका करार कर्मचारीरुको तलब भत्ता तथा पोषाक	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	९,०००,०००.००
५३	करार सेवा शुल्क	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१७,९००,०००.००
५४	बालमैत्री सहजकर्ता पारिश्रमिक	२२४१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
५५	स्वास्थ्य सेवाका करार कर्मचारीरुको तलब भत्ता तथा पोषाक	२२४१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	३,०००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
५६	सरसफाई सेवा शुल्क	२२४१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
५७	कर्मचारी क्षमता विकास कार्यक्रम	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
५८	मेलमिलाप संयोजकको पारिश्रमिक तथा मेलमिलापकर्ताहरूको मसिक बैठक व्यवस्थापन	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४२०,०००.००
५९	स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम DHISELMIS लगाएत	२२५११	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
६०	sutra, pams, cgas लगायतका अभिमुखिकरण	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
६१	प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५११	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
६२	मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धि स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
६३	तीजको अवसरमा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको चेतनामुलक कार्यक्रम	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
६४	सहकारी संस्थाको लागि COPOMIS तालिम संचालन	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
६५	महिलाहरूलाई सीपमुलक तालिम	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
६६	शिक्षक तालिम तथा शैक्षिक जनशक्ति विकास	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
६७	अभिभावक सचेतना कार्यक्रम	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४००,०००.००
६८	एडभान्स तालिम कार्यक्रम	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
६९	उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी तथा जनप्रतिनिधि तालिम	२२५१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
७०	प्रेस मिट तथा पत्रकार फिल्ड भिजिट	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
७१	होम स्टे प्रबर्द्धनको लागि कार्यक्रम सञ्चालन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
७२	रोजगारको अवस्था समस्या र चुनौतीको विषयमा जनप्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
७३	सूर्तिजन्य पदार्थ निषेध सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
७४	नापी कार्यकोलागि औजार/ उपकरण/ DGPS को परामर्श सेवा खरीद/पाइपपिलर खरीद/ ढुवानी तथा स्थापना समेत	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
७५	सार्वजनिक/ऐलानी/पती जग्गा संरक्षण कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
७६	नवप्रवर्दन साझेदारी कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१,८०६,०००.००
७७	बजार अनुगमन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
७८	राजस्व परिचालन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	७६३,०००.००
७९	सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा व्यक्तिगत घटनादरता सम्बन्धी रेडियो कार्यक्रम सूचना सामाग्री प्रशारण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
८०	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि व्यक्तिगत सहयोगी कार्याक्रम (पारीश्रमिक)	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६७५,०००.००
८१	अल्जाईमर सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
८२	शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनको क्रममा भैपरी आउने खर्च	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
८३	OPD सेवा विस्तार मनहरी अस्पताल	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०००,०००.००
८४	बादर प्रभावित क्षेत्रमा क्षति नगर्ने वालीमा प्रोत्साहन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
८५	वाखा वंगुर पैचो कार्यक्रम निरन्तरता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
८६	सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
८७	अनुभव आदान प्रदानकोलागी अबलोकन भ्रमण न्यायिक समिति र मेलमिलाप केन्द्र	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३३०,०००.००
८८	शुभकामना आदन प्रदान कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
८९	वडा सचिवहरुका लागी सामाजिक सुरक्षा तथा घटनादरता सम्बन्धि रिफ्रेसमेन्ट तालिम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
९०	मेलमिलाप सत्र सन्चालन ब्यबस्थापन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
९१	न्यायिक समिति बैठक ब्यबस्थापन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
९२	भूमिहीन दलित भूमिहीन सुकुम्बासी र अब्यबस्थित बसोबासी सेवा केन्द्र ब्यबस्थापन तथा डेलिगेशन समेत	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१७०,०००.००
९३	बैंक तथा बित्तिय संस्था र पालिका बिच अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
९४	नवप्रवर्दन साझेदारी कोष	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४,१९४,०००.००
९५	LISA / FRA अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
९६	मेलमिलापकर्ता आधारभुत तालिम तथा पुर्नताजगी कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
९७	साझेदारीमा कर संकलन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
९८	न्यायिक समिति अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
९९	सामाजिक सुरक्षा भत्ता अन्तरगत बालपोषण भत्ता तथा अभिभावक विहिन बालसंरक्षण भत्ता सम्बन्धी समुदाय अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
१००	मेलमिलाप सत्र सन्चालन ब्यबस्थापन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
१०१	सार्वजनिक निजी साझेदारी मार्फत् सरसफाइ व्यवस्थापन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,०००,०००.००
१०२	स्थानीय सरकार रेडियो कार्यक्रम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
१०३	सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा ब्यक्तिगत घटनादरता सम्बन्धी रेडियो कार्यक्रम सूचना सामाग्री प्रशारण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
१०४	पर्यटन प्रवर्दनको लागि विविध कार्यक्रम सञ्चालन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
१०५	बालबालिकासँग सम्बन्धित विभिन्न अवसरमा विविध कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१०६	गाउँ शिक्षा योजना निर्माण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१०७	मनहरी गाउँपालिका रक्त संकलन केन्द्र स्थापना सम्भाव्यता अध्ययन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१०८	बेईजिड घोषणापत्र तथा विश्व महिला आन्दोलन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१०९	प्रयोगशाला सञ्चालन खर्च तथा ल्याब सामग्री	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५०,०००.००
११०	दुग्ध उत्पादक किसानलाई प्रतिलिटर रु.३ अनुदान	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४,५००,०००.००
१११	किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य शिक्षा कर्नर स्थापना दुई स्वास्थ्य संस्थामा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
११२	कार्य सम्पादन करार सम्झौता गर्ने प्र. अ.हरुको लागि प्रोत्साहन भत्ता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
११३	आंशिक अपाङ्गता भएका पहेलो कार्ड भएका अपाङ्गलाई निर्वाह भत्ता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३०५,०००.००
११४	जेष्ठ नागरिक निःशुल्क आँखा स्वास्थ्य शिविर तथा मोतिबिन्दु शल्यक्रिया	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४००,०००.००
११५	गा पा (मनहरी) स्तरीय स्काउट कार्यक्रममा सहयोग अनुदान	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
११६	मनहरीबासीलाई निःशुल्क रक्त संचार सेवा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मकवानपुर	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
११७	बालक्लब प्रतिनिधिहरुलाई अन्तरस्थानिय तह बालक्लब अध्ययन अवलोकन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१२०,०००.००
११८	अपाङ्गता सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
११९	राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा ज्येष्ठ नागरिकहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१२०	सहकारी सन्जाल गठन तथा वैठक ब्यबस्थापन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१२१	दलित समिति परिचालन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१२२	गर्भवतीहरुलाई अण्डा वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	८००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१२३	करार तथा निजी स्रोतमा कार्यरत शिक्षकहरुको क्षमता परीक्षण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१२४	युवाहरुको क्षमता तथा नेतृत्व विकास तालिम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१२५	खोप सेवा कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१२६	परिवार नियोजन स्याटलाइट क्याम्प सञ्चालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१२७	ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१२८	माटो परिक्षण शिविर तथा प्राङ्गारिक मल कृषि चुन वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१२९	नरिवलको बगैँचा निर्माण तथा फलफुल खेती	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,३५०,०००.००
१३०	उपाध्यक्ष कप भलिबल प्रतियोगिता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१३१	चेपाडसँग अन्तरक्रिया नेतृत्व विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१३२	अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस १६ दिने अभियानमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१३३	वाली उपचार शिविर	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
१३४	सहकारी अनुगमन तथा निरिक्षण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१३५	बाल क्लबहरुलाई क्षमता विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१३६	आमा समुह सुदृढीकरण कार्यक्रम मासिक बैठक सञ्चालन तथा समीक्षा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३३०,०००.००
१३७	जेष्ठ नागरिक धार्मिक भ्रमण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१८०,०००.००
१३८	बाल समितिहरु समन्वय समिति परिचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१३९	अति विपन्न जनजाती आर्यआर्जन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६५०,०००.००
१४०	ज्येष्ठ नागरिक समन्वय समिति परिचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७०,०००.००
१४१	VIA POP सेवा प्रबर्धन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१४२	खेलकुद विकास समितिको निर्णय अनुसार खेलकुद सँचालन तथा व्यवस्थापन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,४००,०००.००
१४३	आपतकालिन पशु स्वास्थ्य सेवा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१४४	प्रतिभा प्रदर्षनी	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१४५	गर्भवती महिलाहरुको लागि भिडियो एक्सरे सेवा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१४६	घरेलु हिंसा सम्बन्धि सचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१४७	कपाल काट्ने तालिम तथा प्रविधि वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१४८	अपाङ्ग सहायक सामग्री वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१४९	बिबिध स्वास्थ्य प्रबर्द्धनात्मक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४३५,०००.००
१५०	गाई/भैसी सुत्केरी भत्ता वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
१५१	बनकरिया आयआर्जन चेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१५२	बालबालिकाहरुलाई अनलाईन दुर्व्यबहार तथा यौन हिंसा विरुद्धको सचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१५३	बालश्रमिकको पारिवारको लागि आयआर्जन सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२३०,०००.००
१५४	मल्चीङ्ग प्लाष्टिक वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,५००,०००.००
१५५	सुत्केरी पोषण प्याकेट	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
१५६	डढेलो/आगलागी नियन्त्रण अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१५७	प्रशामक सेवा कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१५८	पशु स्वास्थ्य व्यवस्थापनको लागी औषधि खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१५९	महिलाहरुलाई भ्रमण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१६०	लागुऔषध दुर्व्यसन रोकथाम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१६१	प्रकोप ब्यबस्थापन तथा महामारी नियन्त्रण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१६२	कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
१६३	पुर्ण संस्थागत सुत्केरीको लागी निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
१६४	खोप क्लिनिक तथा गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन यातायात	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१६५	विपन्न किसान प्रबर्द्धन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१६६	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम तालिम गोष्ठी आदि	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१६७	अपाङ्ग सरोकार समन्वय समिति तथा अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण समिति परीचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१६८	नेतृत्व तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१६९	महिला समन्वय समिति परिचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१७०	महिलालाई कार्यबोझ घटाउने कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१७१	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१७२	निशुल्क ल्याब सेवा सञ्चालनको लागी ल्याब केमिकल खरिद ब्यबस्थापन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१७३	मानव अधिकार मानव बेचबिखन विरुद्धको कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१७४	मुस्लिम लक्षित कार्यक्रम सिपमुलक तालिम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
१७५	स्थानिय पाठ्यसामग्री निर्माण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
१७६	महिलाहरुलाई व्यवसाय सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१७७	लक्षित समुह आयआर्जन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१७८	द्वन्द पीडीत सम्बन्धी कार्यक्रम शहिद परिवार सम्मान आय आर्जन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१७९	वृक्षारोपण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१८०	सेफ हाउस सञ्चालन आवश्यक बस्तु तथा सामग्री खरिद	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
१८१	शिक्षक तथा विद्यार्थीको लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१८२	पशु स्वास्थ्य शिविर	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५०,०००.००
१८३	दिवस कार्यक्रम - पशु	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१८४	शिक्षक कर्मचारी र विद्यार्थी पुरस्कार	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२९३,०००.००
१८५	अति विपन्न दलित समुदाय आर्यआर्जन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
१८६	दिवस कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१८७	गै.स.स सँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१८८	सहकारी संस्थाहरूसंग अन्तरकृया	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१८९	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका सहयोग तथा सञ्चार कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६३०,०००.००
१९०	गर्भवती महिलाहरुको रूटीन प्रयोगशाला जाँचको लागि सोधभर्ना कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५०,०००.००
१९१	क्षयरोगीहरुलाई पोषण कार्यक्रम विपन्न वर्ग	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
१९२	बोटे समुदाय आर्यआर्जन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
१९३	चाडपर्व लक्षित कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१९४	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका सम्मानजनक विदाई	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
१९५	PNC home visit कार्यक्रम संचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५०,०००.००
१९६	धान वाली पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,६५०,०००.००
१९७	विपन्न परिवारको स्वास्थ्य गरिबसंग विश्वेश्वर स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७,०००,०००.००
१९८	अति विपन्न असहाय पुर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका बिरामीहरुको लागि एम्बुलेन्स सेवामा ५०% छुट	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
१९९	जेष्ठ नागरिक एबम् पुर्ण अपाङ्गता घरदैलो स्वास्थ्य सेवा तथा कर्मचारी व्यवस्थापन समेत	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,६००,०००.००
२००	टोल विकास संस्था क्षमता विकास तथा अन्य तालिम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२०१	विपद् पुर्व तयारी अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२०२	वडा नं ६ रुपाचुरीमा अदुवा खेती प्रबर्द्धन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२०३	दिवसीय कार्यक्रम (मजदुर दिवस गणतन्त्र दिवस बातावरण दिवस)	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
२०४	ज्येष्ठ नागरिकहरुको लागि सामग्री वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
२०५	कक्षा ८ र ५ बाह्य परीक्षा सञ्चालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
२०६	दिवसिय कार्यक्रम-लै.स.स.	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
२०७	अध्यक्ष कप फुटवल प्रतियोगिता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
२०८	टोल विकास संस्था अद्यावधिक तथा नया गठन समेत	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२०९	उत्कृष्ट विद्यालय भ्रमण तथा अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५०,०००.००
२१०	नमुना युवा संसद र युवा दिवस	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२११	पर्व प्रोत्साहन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२१२	भाषा र संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
२१३	गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुलाई क्यालिसियम चक्री बितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२१४	पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम अनुदान	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२१५	डेरी लक्षित गाई भैसी प्रवर्द्धन तथा गोठ खोर सुधार कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२१६	आन्तरिक तथा बाह्य परजिवि नियन्त्रण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४५०,०००.००
२१७	आदिवासी जनजाती समिति परिचालन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
२१८	एकल महिला गरीब असहाय पशुपालन कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२१९	छपाई/विषय बिज्ञ परामर्श/दैनिक भत्ता एबम् भ्रमण खर्च	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
२२०	भू-उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२२१	अमानतमा नदिजन्य पदार्थ कर संकलन तथा उत्खनन व्यवस्थापन समेत	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४,७००,०००.००
२२२	विविध कार्यक्रम खर्च	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४५०,०००.००
२२३	अनुगमन मूल्यांकन खर्च	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,८००,०००.००
२२४	विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण	२२६११	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२२५	भ्रमण खर्च	२२६१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६००,०००.००
२२६	अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको कार्यक्रममा सहभागिता	२२६१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,५००,०००.००
२२७	अन्य भ्रमण खर्च	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२२८	पदाधिकारी कर्मचारी अवलोकन भ्रमण तथा क्षमता विकास खर्च	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२२९	विविध	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५०,०००.००
२३०	अतिथि सत्कार खर्च	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
२३१	मनोरञ्जन चियापान विविध खर्च	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	८००,०००.००
२३२	विविध खर्च	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,५००,०००.००
२३३	गाउँ सभा सञ्चालन खर्च	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५५०,०००.००
२३४	स्रोत शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	५८१,०००.००
२३५	अंग्रेजी माध्यममा पठन पाठन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२३६	विद्यालय व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,५००,०००.००
२३७	शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	७,०००,०००.००
२३८	कक्षा ११ र १२ सञ्चालन भएका तर दरवन्दी नभएका विद्यालयलाई शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
२३९	आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता खाने बालविकास शिक्षकका लागि अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	७४१,०००.००
२४०	बालविकाश शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	८,८९२,०००.००
२४१	प्रसुति विदा व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	२२५,०००.००
२४२	गरिबसँग विश्वेस्वर शैक्षिक सहायता कार्यक्रम	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,०००,०००.००
२४३	उत्कृष्ट विद्यालय पुरस्कार	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	४००,०००.००
२४४	विद्यालय मर्ज प्रोत्साहन	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०००,०००.००
२४५	स्वास्थ्य संस्थाहरुको संचालन अनुदान	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००
२४६	मनहरी आँखा अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	८००,०००.००
२४७	मनहरी अस्पतालमा १५ शैया अस्पताल संचालन तथा अन्तरङ्ग सेवा विस्तारको लागि अनुदान कार्यक्रम	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,५००,०००.००
२४८	सबै स्वास्थ्य संस्थामा विद्युतिय सुचना प्रणाली जडान	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२४९	मानव सेवा आश्रम अनुदान	२५३१५	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२५०	विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन	२६४१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६,५००,०००.००
२५१	प्राविधिक तथा सिपमुलक शिक्षा अध्यापन गर्ने विद्यालय र विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति अनुदान	२७२११	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०००,०००.००
२५२	सबै स्वास्थ्य संस्थामा निशुल्क औषधी खरिद	२७२१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,४००,०००.००
२५३	आरोग्य सेवा केन्द्रको लागि आयुर्वेदीक औषधी खरिद	२७२१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२५४	आर्थिक सहायता	२७२१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,०००,०००.००
२५५	घरभाडा	२८१४२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,५००,०००.००
२५६	स्वास्थ्य संस्थाहरुको घरभाडा	२८१४२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२५७	नियमित खोप ढुवानी तथा ओसारपसार	२८१४३	आन्तरिक श्रोत - नगद	५५,०००.००
२५८	अन्य भाडा	२८१४९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
२५९	फिर्ता खर्च	२८२११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,१६६,०००.००
२६०	४ नं वडा कार्यालय भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	९,०००,०००.००
२६१	लामिटार कार्यालय भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१,६०६,०००.००
२६२	लामिटार कार्यालय भवन निर्माण	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	४,१९४,०००.००
२६३	गाउँपालिका प्रशासनिक केन्द्र भवन निर्माण	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२२,५००,०००.००
२६४	कृषि औजार ५०% अनुदान	३११२२	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५०,०००.००
२६५	मेशिनरी तथा औजार	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,५००,०००.००
२६६	कृषि औजार ५०% अनुदान	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४,९४६,०००.००
२६७	जेनेरेटर इन्भर्टर पावर व्याकअप खरिद	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,०००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२६८	सामुदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव/ LMS सिस्टम स्थापनाका लागि अनुदान	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२६९	Lab and measuring equipment	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
२७०	स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि आवश्यक सर्जिकल औजार उपकरण	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२७१	५०% अनुदानमा सिंचाई मोटर वितरण	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२७२	विद्यालयमा इ हाजिरी तथा सि.सि.टी.भि. व्यवस्थापन	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३,०००,०००.००
२७३	कृषि औजार ५०% अनुदान	३११२२	जन सहभागिता - आन्तरिक श्रोत	५,०००,०००.००
२७४	एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रम तथा सूचना प्रविधि पहुँच विस्तार	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०००,०००.००
२७५	वडा कार्यालय तथा गाउँपालिका फर्निचर व्यवस्थापन	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,८००,०००.००
२७६	डिजिटल प्रोफाइल निर्माण	३११३४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,७००,०००.००
२७७	परामर्श खर्च	३११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५,०००,०००.००
२७८	वडा नं.२ र ३ जोडने कामीडाँडा बाटो मर्मत याेजना	३११५१	सडक बोर्ड - नगद	१,०००,०००.००
२७९	सडक सरसफाई	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६५६,०००.००
२८०	पुलको मुख स्ल्याव ढलान मनहरी ९ रजैया लामिटार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	७००,०००.००
२८१	दर्दरा डिल्लीपुर सडक स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२,६५०,०००.००
२८२	ज्यामिरे खोला कज्वे निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२,०००,०००.००
२८३	गाउँपालिकाबाट निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल निरन्तरता(हाँडीखोला च्यापलखोला मसिने खोला ठाडो खोला ट्वाङ्ग्रा खोला)	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	७,६००,०००.००
२८४	गाउँपालिकाबाट निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल निरन्तरता(हाँडीखोला	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४८,३९८,१९२.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	च्यापलखोला मसिने खोला ठाडो खोला ट्वाङ्ग्रा खोला)			
२८५	गाउँपालिकाबाट निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल निरन्तरता(हाँडीखोला च्यापलखोला मसिने खोला ठाडो खोला ट्वाङ्ग्रा खोला)	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१,८०६,०००.००
२८६	समपुरक कोष	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२४,०००,०००.००
२८७	सुनाचुरी जोगीताल औद्योगिक क्षेत्र जाने पक्की पुल निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२,०००,०००.००
२८८	ज्यामिरे केरावारी सडक स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५,४२१,०००.००
२८९	गाउँपालिकाबाट निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल निरन्तरता(हाँडीखोला च्यापलखोला मसिने खोला ठाडो खोला ट्वाङ्ग्रा खोला)	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,९६७,८९४.००
२९०	सिंचाईको लागि ह्युम पाइप तथा सिंचाइ पाइप	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१,०००,०००.००
२९१	खानेपानी पाइप तथा मोटर	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१,०००,०००.००
२९२	विजौना नयाँ बस्ती खानेपानी योजना	३११५६	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२,४२४,८०८.००
२९३	शुद्ध खानेपानी व्यवस्थापन	३११५६	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०००,०००.००
२९४	सिमसार क्षेत्र निर्माण	३११५७	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२,२०७,०००.००
२९५	सिमसार क्षेत्र निर्माण	३११५७	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	६,७९२,०००.००
२९६	सडक सरसफाई	३११५८	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	८४४,०००.००
२९७	अन्य सार्वजनिक निर्माण तथा अन्य समपुरक योजना	३११५९	बागमती प्रदेश - समानिकरण अनुदान	९,०००,०००.००
२९८	लागत सहभागिताका योजनाहरु 60/40	३११५९	बागमती प्रदेश - समानिकरण अनुदान	३,४४४,०००.००
२९९	लागत सहभागिताका योजनाहरु 60/40	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	६,५५६,०००.००
३००	अन्य सार्वजनिक निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
३०१	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष विकास कोष	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,०००,०००.००
३०२	कार्यालय परिसरमा बगैचा निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
३०३	मनहरी क्याम्पस	३११५९	जिल्ला समन्वय समिति - नगद	१,५००,०००.००
३०४	हाँडिखोला स्वास्थ्य चौकी मर्मत तथा कम्पाउण्ड निर्माण	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	८००,०००.००
३०५	२०७९/०८० मा छिटो योजना सम्पन्न गर्ने वडालाई थप योजना बापत	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१,०००,०००.००
३०६	लागत सहभागिताका योजनाहरु 60/40	३११५९	जन सहभागिता - आन्तरिक श्रोत	४,०००,०००.००
३०७	मनसुनजन्य निजी आवास पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण अनुदान	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	३,६००,०००.००
३०८	विद्यालय मर्मत	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,५००,०००.००
३०९	टोल विकास संस्था सहयोग	३११७१	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
३१०	वडा कार्यालय संचालन पुर्वाधार खर्च	३११७१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५,०००,०००.००
३११	कोल्ड स्टोर निर्माण	३११७१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	३२,०००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६१०९ - अघिल्लो आवको भुक्तानी बाँकी योजना अल्या				३२,६७९,९८१.००
१	कर्मचारीको तलव भत्ता	२११११	आन्तरिक श्रोत - नगद	३९१,०४८.००
२	महिला समन्वय समितिको विभिन्न मितिमा बसेको बैठक भत्ता समबिनि शिला अधिकारी	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	४१,०००.००
३	स्थानीय जलश्रोत समितिको बैठक भत्ता अधिकृत छैठौं शैलेश बास्कोटा	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२६,०००.००
४	अपाङ्ग सरोकार समन्वय समितिको बैठक भत्ता अधिकृत छैठौं शैलेश बास्कोटा	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	३२,०००.००
५	आदिवासी जनजाती समन्वय समिति बैठक भत्ता ज्ञानेन्द्र ढकाल	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१०,०००.००
६	दलित गांउ समन्वय समिति बैठक भत्ता ज्ञानेन्द्र ढकाल	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५,०००.००
७	ब्याकहो लोडर अप्रेटरको अतिरिक्त काम गरेको भत्ता अप्रेटर प्रविण कुमार ब्लोन	२११३९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१०५,९००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
८	रजैया स्कुल टोलको राजमार्ग माथिल्लो भागमा रहेको पहिरो सरसफाईमा प्रयोग भएको मेशीनको ईन्धन रकमबिनोद गुनी रजैया ९	२२३१४	आन्तरिक श्रोत - नगद	२६,०००.००
९	नागरिक आरोग्य केन्द्र बसेको मनहरी ९ घरको भाडा रकमयमुना पोखरेल	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२४,९८७.००
१०	वडा नं.३ को मेलमिलाप केन्द्र संचालन खर्च स.क.अ. रोजिना थिङ्ग	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	५,०००.००
११	सिसिटिभि को डोर हाजिर ज्याला रकम भुक्तानी छुट सिसिटिभि ब्यवस्थापन समिति	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१३,५५५.००
१२	मदन भण्डारी आधारभुत स्वास्थ्य सस्था मनहरी ९ को घरभाडा र बिजुली खर्च दुर्गालाल श्रेष्ठ	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२७,३८०.००
१३	मोतीदेवी स्मृती आधारभुत स्वा.केन्द्र मनहरी ४ को बैशाख देखि आषाढ सम्म ३ महिना घरधनी कल्पना खतिवडा	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१४,५२०.००
१४	कर संकलन सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक २०८० जेष्ठ आषाढ	२२४१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	७००,०००.००
१५	करार ज्यालादारी पशु प्राविधिकको पारिश्रमिक ५ जनाको ५ जना कर्मचारीहरु	२२४१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	२७४,९९०.००
१६	सभाहलमा जेनेरेटर जडान र अर्थिङ्ग एसि वाईरिङ्गको ज्याला सुरज कार्की	२२४१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	२९,९६०.००
१७	महिलाहरुको क्षमता तथा आर्थिक सशक्तिकरणमा टेवा पुर्याउन सामाग्री खरिद र हस्तान्तरण टिपिकल स्टिल इन्डष्ट्रिज हेटौडा ८ र रोशन ट्रेडस हेटौडा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२९१,०००.००
१८	भुमी ब्यवस्थापन समितिको वडा स्तरिय सहजिकरण खाजा मनहरी वडा नं.१ र ४	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२०,०००.००
१९	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मनहरी ८ श्रमिकहरुको खातामा निकास हुनेगरी	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४६५,८२६.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२०	५० प्रतिशत अनुदामा प्लाष्टिक टनेल निर्माण मनहरी ५ रावल सिं लामा रुम्बा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६६,५८८.००
२१	विपन्न दलित आय आर्जन शिर्षकवाट कापी र कलम खरिद	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२६३,७०३.००
२२	विपन्न किसान प्रवर्द्धन कार्यक्रम पाडा पाडि वितरण विमला कृषि केन्द्र प्रा.लि मनहरी ९	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	९६३,५००.००
२३	अपाङ्गता सहायक सामग्री बास्तोला सर्जिकल सप्लायर्स भरतपुर	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४८४,२००.००
२४	ब्यक्तिगत सहयोगी सेवा संचालन कार्यक्रम अपाङ्ग स्वाबलम्बन जीवन पद्ती केन्द्र मनहरी ७	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३१७,७६६.००
२५	पशुहरुको औषधि खरिद माहामारीको बेलाकोहेडम्बा भेट फर्मा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३९८,७०१.००
२६	हांडीखोला युथ क्लब मनहरीका खेलाडीहरुलाई जर्सि कट्टु लगायतका खेलकुदका सामग्रीहरुको भुक्तानी हांडीखोला युथ क्लब मनहरी	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३२,०००.००
२७	पैचो बाखा वितरण कार्यक्रम बंगुर वितरण कार्यक्रमआर. एस. एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छि फर्म	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	११०,२००.००
२८	अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुलाई तालिम तथा विधार्थीहरु सामग्री वितरण अपाङ्ग स्वाबलम्बन जीवन पद्ती केन्द्र मनहरी ७	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
२९	हुंगा गिटी बालुवा संकलनको मुदाको वारेश खर्च तेजकुमारी थापा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	८,८९०.००
३०	महिलाहरुको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम समबिनि शिला अधिकारी	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१९२,६५०.००
३१	सामी सम्बद्ध विभिन्न कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१९,०००.००
३२	मनहरी बहुमुखी क्याम्पस संचालन अनुदान मनहरी ८ मनहरी बहुमुखी क्याम्पस मनहरी ८	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७०,०००.००
३३	लोकसेवा तयारी कक्षा संचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१८०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
३४	विपन्न किसान प्रवर्द्धन कार्यक्रम पाडा पाडि वितरण हरिओम एग्रो पोल्टी प्राइभेट लि रासि न.पा. २	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,००२,०००.००
३५	पैचो बाखा वितरण कार्यक्रम बंगुर वितरण कार्यक्रम बजगाई पशुपालन तथा कृषि फर्म र.न.पा. १६ चितवन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५८३,०००.००
३६	विपन्न किसान प्रवर्द्धन कार्यक्रम पाडा पाडि वितरण विमला कृषि केन्द्र प्रा.लि मनहरी ९ ज्यामिरे	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	९७८,५००.००
३७	शिक्षा समिति र प्र.अ.बैठक संचालनको खाजा र बैठक भत्ता लक्ष्मण अधिकारी	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	३०,०७०.००
३८	बिभिन्न योजनाहरुको अनुगमन र अनुगमन बैठकमा भएको खाजा खाना र भत्ता रकम अधिकृत छैठौं राजेन्द्र चौलागाई	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	११७,६४५.००
३९	बिभिन्न मितिमा बैठक तथा आगन्तुक भेटघाटमा चिया खाजा रकम मैनाली खाजा घर मनहरी ९	२२७११	आन्तरिक श्रोत - नगद	८,३६५.००
४०	बिभिन्न मितिको खाजा नास्ता खाजा खर्च रकमरिभर साईड खाजा घर मनहरी ९	२२७११	आन्तरिक श्रोत - नगद	६२,८५५.००
४१	गाउँसभा संचालनको लागि लिएको पेशकी फछ्यौट गरी बांकी रकम भुक्तानी सहायक पाचौं श्रृजना बर्तोला	२२७२१	आन्तरिक श्रोत - नगद	१०३,४१८.००
४२	१३ औं गाउँसभा अधिवेशनको बैठक संचालन खर्च सहायक पाचौं श्रृजना बर्तोला	२२७२१	आन्तरिक श्रोत - नगद	८३,४१६.००
४३	महेन्द्र ज्योती मा.वि.मनहरी ३ को शिक्षकको तलब बाकी महेन्द्र ज्योती मा.वि.मनहरी ३	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	८३१,७९१.००
४४	मनहरी ५ का विपदमा परेका ब्यक्तिको उद्धार राहत सहयोग लक्ष्मी रानामगर/पुर्णीमा पाखीन	२७२१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३२,४००.००
४५	लामिटर मध्यवर्ति सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहले ६०/४० कार्यक्रमको लागि जम्मा गरेको	२८२१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	६६,८२०.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	रकम फिर्तालामिटार मध्यवर्ति सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मनहरी ३			
४६	सकृय धनेश्वर महिला भवन निर्माण योजना मनहरी ९ सकृय धनेश्वर महिला भवन निर्माण उ.स. मनहरी ९	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
४७	डोटे प्रतिकालय मर्मत उ.स.मनहरी ३ डोटे प्रतिकालय मर्मत उ.स.मनहरी ३	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
४८	पर्सा राष्ट्रिय निकुन्ज पदमपोखरी सेक्टर लामिटारमा गोलघर निर्माण मनहरी ३ पर्सा राष्ट्रिय निकुन्ज पदमपोखरी सेक्टर लामिटारमा गोलघर निर्माण उ.स.मनहरी ३	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
४९	श्रृष्टि मण्डली चर्च मनहरी १ श्रृष्टि मण्डली चर्च उ.स.मनहरी १	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
५०	भवन निर्माण योजना सियोधागो सिलाई श्रम सहकारी सस्था मनहरी १	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	७६७,०००.००
५१	मनहरी वडा नं.७ कार्यालय कम्पाउण्डवाल निर्माण योजना बि.के.कन्स्ट्रक्सन हांडीखोला १	३१११३	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,०६७,५१४.००
५२	बालजीवन ज्योती मा.वि.मर्मत मनहरी १गुरु रिम्पेछे कन्स्ट्रक्सन,दक्षिणकाली न पा ६	३१११३	आन्तरिक श्रोत - नगद	९८९,३१५.००
५३	बालजीवन ज्योती विधालयलाई फर्निचर खरिद निर्माण योजना मनहरी १ बाल जीवन ज्योती मा.वि. मकरी मनहरी १	३११२३	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
५४	डिजिटल प्रोफाईल प्रणाली निर्माणको निमित्त प्राईमरी र सेकेण्डरी तथ्यांक संकलन तथा प्रश्नावली निर्माण सफ्टवेयर हव नेपाल प्रा.लि.कुपण्डोल १०	३११३४	आन्तरिक श्रोत - नगद	९९५,५३०.००
५५	लामिटार चकरी मकरी सडक स्तरिकरण योजना गुण निर्माण सेवा हेटौडा ११	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	९००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
५६	मनहरी ९ ज्यामीरे केरावारी सडक स्तरिकरण डि.एण्ड जी./एस.आर.निर्माण सेवा जेभी	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,६३९,८५५.००
५७	वडा नं.२ सडक स्तरिकरण योजना निर्पन निर्माण सेवा मध्यपुर ठिमि ५ भक्तपुर	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	३,२२२,४०९.००
५८	वडा नं.२ र ३ जोड्ने कामीडांडा बाटो मर्मत योजना मनहरी ३ वडा नं.२ र ३ जोड्ने कामीडांडा बाटो मर्मत उ.स. मनहरी ३	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
५९	वडा नं.५ र ९ जोड्ने राप्ती खोलामा राखीएको अस्थायी ह्युमपाईप पुल हटाउने कार्य ५ नं. वडा अध्यक्ष दिपेन्द्र अधिकारी	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	९९,०८७.००
६०	मनहरी ९ ज्यामीरे केरावारी सडक स्तरिकरण डि.एण्ड जी./एस.आर.निर्माण सेवा जेभी	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	२,६४४,६११.००
६१	लक्कि चोक बाटो निर्माण उ.स मनहरी ३ लक्कि चोक बाटो निर्माण उ.स मनहरी ३	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,५३२.००
६२	रुपाचुरी फरिवाङ्ग सडक स्तरिकरण, मनहरी ६ गुरु रिम्पेछे कन्स्ट्रक्सन,दक्षिणकाली न पा ७	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	१,९३५,९८१.००
६३	रातोमाटे खोल्ची नियन्त्रण निर्माण योजना मनहरी- ९ ज्यामिरे रातोमाटे खोल्ची नियन्त्रण उ. स. राधाकृष्ण टोल मनहरी ९	३११५४	आन्तरिक श्रोत - नगद	५५१,३२३.००
६४	विष्टटोल बस्ती बचाउ तथा खोल्सी संरक्षण योजना मनहरी ४ विष्टटोल बस्ती बचाउ तथा खोल्सी संरक्षण योजना मनहरी ४	३११५४	आन्तरिक श्रोत - नगद	९९९,८७१.००
६५	नयाँ बस्ती सिंचाई कुलो मर्मत योजना मनहरी ८ नयाँ बस्ती सिंचाई कुलो मर्मत उ.स. मनहरी ८	३११५५	आन्तरिक श्रोत - नगद	७८,९४७.००
६६	राधाकृष्ण खानेपानी चकरी सिंचाई योजना मनहरी १ राधाकृष्ण	३११५५	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	खानेपानी चकरी सिंचाई निर्माण उ.स. मनहरी १			
६७	बृहत खानेपानी तथा सरसफाई निर्माण योजना मनहरी ९ बृहत खानेपानी तथा सरसफाई उ. स. मनहरी ९	३११५६	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०८,७७५.००
६८	विधालय शुद्ध खानेपानी व्यवस्थापन बाल जीवन ज्योती मा.वि. मकरी मनहरी १	३११५६	आन्तरिक श्रोत - नगद	४१४,८३३.००
६९	सुनाचुरी जोगीताल बृहत खानेपानी योजना मनहरी ६ एशियन बोर्डिङ कन्स्ट्रक्सन, भरतपुर ४	३११५६	आन्तरिक श्रोत - नगद	९३४,१७१.००
७०	मनहरी ७ लामा बस्ती देखि रुपाचुरी जाने बाटो स्लाब ढलान लटरम्मेश्वर महादेव निर्माण सेवा, गढी २	३११५६	आन्तरिक श्रोत - नगद	९९५,९९८.००
७१	ट्वाङ्गना नाला निर्माण योजना, मनहरी ४ सोचन सृष्टि निर्माण सेवा हेटैडा	३११५८	आन्तरिक श्रोत - नगद	९९३,३४३.००
७२	मनहरी वडा नं. ९ कार्यालय कम्पाउण्ड बाल निर्माण योजना ए.पि.आर.निर्माण सेवा, मनहरी ४	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	३५९,२४२.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०१ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. १				८,५००,०००.००
१	माझ टोल समूह भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
२	चिहानडाँडा घर मर्मत चकरी	३१११३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
३	सत्य वचन परम इश्वरीय मार्ग दर्शन चकरी झुल्यान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
४	छेउटोल तल्लो मकरी बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
५	घट्टे खोला उकालो पुछार गोगनपानी	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
६	विचटोल बाटो निर्माण गोगनपानी	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
७	अनिल चोक देखी दल बहादुर घर जाने बाटो गोगनपानी ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
८	पर्ता रसाईली टोल जोड्ने बाटो नयाँ ट्रयाक	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
९	घैयाडाँडा बाटो ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१०	बेलचोक झुल्यान बाटो ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
११	सन्तमान घलान टोल बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१२	स्कूल डाडाँ बाटो गोगनपानी ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१३	रातो भिर पर्ता झुल्यान बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१४	कटहर चोक बाटो गोगनपानी ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१५	राम मन्दिर उकालो सिढी निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१६	शरणको घर बाटो ग्रावेल	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१७	खानेपानी ट्याङ्कीबाट गोगनपानी जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१८	गोगनपानी वाइवा उकालो झुल्यान बाटो ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	६००,०००.००
१९	चकरी पुछार कुलो	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२०	आपँदमार कुलो निर्माण	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२१	चकरी सिञ्चाइ	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
२२	सिमधाप खानेपानी पर्ता झुल्यान	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२३	घैयाडाँडा ट्याङ्की मर्मत	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२४	ट्रि हाउस संरक्षण निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२५	महादेव मन्दिर निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२६	कालिका मन्दिर निर्माण गोगनपानी	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०२ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. २				८,५००,०००.००
१	वडा अध्यक्ष कप फुटबल प्रतियोगिता तथा खेलकुद सामग्री वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
२	टोल विकास संस्था, बाल क्लब, बाल सञ्जाल संचालन परिचालन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
३	शिद्धकाली च्यानडाँडा सत्तल निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
४	घट्टेपाखा सडक स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
५	धासेटोलदेखि गणेशटोल च्यापल जाने बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
६	हस्तेटोल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१,०००,०००.००
७	च्यापल रहर खोल्ची कज्वे (लच्का) निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
८	गोगनघारी बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
९	भोटेघारी सडक स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१०	गडुल बहादुरको घर देखि गोलेटोल सम्म नयाँ ट्रायाक निर्माण तथा स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
११	बलिराजटोल बस्ती बचाउ	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
१२	घ्यावाडाँडा अधुरो सिंचाई ट्याङ्की निर्माण	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१३	भिमान खानेपानी निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	५००,०००.००
१४	कृष्ण बहादुरटोल खानेपानी निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	५००,०००.००
१५	हिरामानटोल खानेपानी निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१५०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१६	मनहरी २ को विभिन्न स्थानमा प्रतिक्षालय स्थापना	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
१७	भिमान शहिद गेट मर्मत तथा शहिदहरुको मुर्ति स्थापना	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	५००,०००.००
१८	ब्याडमिन्टन कोर्ट निर्माण	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
१९	चुरीयामाई मन्दिर निर्माण घ्यावाडाँडा	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०३ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ३				८,२००,०००.००
१	बालक्लब लाई सचेतना तथा सामाग्री वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
२	प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमको लागी सामाग्री खरिद	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
३	टोल विकास संस्था मार्फत सचेतिकरण आफ्नो गाँउ आफै बनाउ	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	३००,०००.००
४	कृषक प्रोत्साहन तथा क्षतिपुर्ति अनुदान	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	४००,०००.००
५	दोस्रो वडा अध्यक्ष कप फुटबल प्रतियोगिता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
६	प्रजा आधारभुत विधालय कम्प्युटर कक्षा सञ्चालन	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
७	सिद्धकालि शवदहन निर्माण	३११११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
८	डोठे सुकौरा शवदहन निर्माण	३११११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३५०,०००.००
९	लामिटार बिचटोल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१०	कालिदमार बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
११	सिद्धकाली गुरुडटोल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३५०,०००.००
१२	लामिटार सेबदह बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१३	ढेडुवाखोला प्रजाटोल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१४	घट्टेदमार राममन्दिर तथा बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	४००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१५	लामिटार चेपाङ बस्ती बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१६	भुन्दुङ गिरीटोल हुदै झुलुङ्गेपुल जाने बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१७	कालिदमार माथिल्लो बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१८	कौंगेडि बस्ती बचाउ योजना	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
१९	सानो पाल्दमार सिचाई योजना	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२५०,०००.००
२०	पाल्दमार सिचाई योजना	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
२१	विक्रमपती खानेपानी	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२२	लामिटार खानेपानी पाईप खरिद	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२३	मिलडाँडा शुद्ध खानेपानी योजना	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२४	अर्जेल ठाईलाको घरमुनि धारा मर्मत	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२५	साझाटोल खानेपानी तथा क्रियाघर मर्मत	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२६	लामिटार मिलिजुलि आमा समुह भवन मर्मत सम्भार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१५०,०००.००
२७	पाल्दमार पुलचोक प्रतिक्षालय निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२८	महेन्द्र ज्योती मा.वि हाडिखोला रडरोगन तथा कम्प्युटर कक्षा सञ्चालन	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	५००,०००.००
२९	डोठे खोप केन्द्र	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
३०	सिद्धकाली चौतारा निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
३१	विक्रमपती खेलमैदान निर्माण	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०४ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ४				८,५००,०००.००
१	टोल बिकास संस्था परिचालन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
२	विपन्न परिवारको लागी पाडी वितरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	६००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
३	तिज दर कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२००,०००.००
४	लामपाखा स्लाब ढलान	२८१४३	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
५	बर्गाटांडी कल्भर्ट निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१५०,०००.००
६	चुवार पाखा रुम्बा टोल	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
७	जिम्बा टोल स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
८	तारुवास ड्याम सहितको बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	६५०,०००.००
९	दलित बस्ती नया ट्र्याक	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
१०	माथिल्लो मसिने ड्याम सहितको बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
११	डोलबारी बाटो स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१२	गौतम टोल जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
१३	ऋषेश्वर बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१४	बनकरीया कल्भर्ट निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१५	नयां बस्ती बाटो ग्राभेल	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
१६	तारुवास देखी बैदार टोल सम्म मुलबाटो ड्याम सहितको बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	८००,०००.००
१७	खुर्सान्नीबारी गुम्वाटोल बस्ती संरक्षण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२५०,०००.००
१८	घट्टेखोल्ची संरक्षण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
१९	विष्ट टोल सिंचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
२०	दिपावलीटोल सिंचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२१	पालुङगे टोल खानेपानी	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२२	सिसौघारी खानेपानी	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२३	कालिखोला खानेपानी योजना	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	४००,०००.००
२४	सालघारी खानेपानी	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१५०,०००.००
२५	पशुपतिटोल पोल बत्ती	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
२६	ओम शान्ती आश्रम	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	६००,०००.००
२७	ऋषेश्वर मन्दिर	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२८	पशुपति मन्दिर	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२९	ज्यामिरे चर्च	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
३०	बर्गाटांडी खेलकुद मैदान	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
३१	लामपाखा चर्च	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
३२	कालिका मन्दिर	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०५ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ५				८,६००,०००.००
१	दुग्ध जन्य परिकार बनाउने तथा दाना घाँस पौष्टिक आहारको व्यवस्थापन तालिम	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
२	वडा अध्यक्षकप फुटबल प्रतियोगिता	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
३	वडा वाल सन्जाल, बाल क्लब, बालअधिकार समिति परिचालन तथा व्यवस्थापन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
४	टोल विकास परिचालन तथा व्यवस्थापन तालिम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
५	टोल विकास संस्था अध्ययन अवलोकन भ्रमण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
६	प्रेस्बिटेरियन चर्च ईन नेपाल भौतिक पुर्वाधार निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
७	मगर गुठी भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
८	बसन्तपुर राई गुठी भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२४४,०००.००
९	ऋषेश्वर महादेव मन्दिर परिषर किरीयापुत्री भवन निर्माण	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
१०	डेरी चोक देखि बसपार्कसम्म बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
११	दुम्सीघडा बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४५०,०००.००
१२	रुन्चेडाँडा बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१,०००,०००.००
१३	रजैया दर्दरा जोड्ने अस्थाई ह्युमपाईप पुल निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१४	दर्दरा झो.पुल स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१५	डण्डिबारी शिखरबास बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१६	बसपार्क देखी दिपक पणडीत टोल जाने बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१७	बसन्तपुर सिरानटोल फायरलाईन तर्फको बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१८	जैसिङ्ग झोलुङ्गे पुल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	७००,०००.००
१९	राजाराङ्ग हुदै पाङ्गथलि जोड्ने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२०	कृष्ण स्याडतानको घरदेखी राजि लामिछानेटोल जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
२१	सिरुदमार बस्तीबचाउ	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
२२	रुन्चेडाँडा सिंचाई योजना मर्मत	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
२३	बसन्तपुर राई गुठी भवन निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२५६,०००.००
२४	सडक बत्ती जडान	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०६ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ६				७,९५०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१	रूपाचुरी बालभन्ज्याङ क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन आउन प्रोत्साहन रकम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
२	बालकलबव क्षमता अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
३	युवा नेतृत्व विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
४	महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
५	खेलकुद सामग्री खरिद तथा हस्तान्तरण	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	५०,०००.००
६	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
७	टोल स्तरीय फुटबल खेल खेलाडी छनौट	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१००,०००.००
८	प्रेस बेटियन चर्च संगति भवनको जिपसन निर्माण (डिपाड)	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
९	मार्ग दर्शन आशिष मण्डली भवनको जिपसन निर्माण (डिपाड)	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
१०	लोथर सा.व.उ.स.को भवन हुदै शान्ति टोल जाने बाटो ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
११	बालभन्ज्याङ हुदै दौलिडाँडा जाने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१२	चिलाउनेटार हुदै आधामार जोड्ने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१३	हाङ्गलाङ्ग बिच टोल नयाँ बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
१४	खयरघारी कृषि मार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५०,०००.००
१५	म.रा. हुदै फरिबाङ्ग टोल जान बाटो स्तरोन्नती	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	७००,०००.००
१६	लोथर खोला हुदै लामदमार जाने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१७	गोलेको घरदेखि ३ भंगाले जाने १ नं. कुलोमा १० मि. स्ल्याव ढलान आर.सि.सि.	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
१८	क्यामुना हुदै ज्यामिरे डाँडा जाने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१९	बगरटोल लक्ष्मणको घरदेखि छुमिको घर हुदै गोलेको घर जाने बाटो ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	८००,०००.००
२०	हिलदमार हुदै झोलुङ्गे पुल जोड्ने बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	९००,०००.००
२१	कुमारको घरदेखि बिर्खे चोक हुदै १० मि. बाटो जोड्ने गरी ढलान (प्रतापुर)	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१,५००,०००.००
२२	चितुवा खोल्ची पुलबाट डाँडागाँउ जाने बाटो स्तरोन्नती	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
२३	३ नं. काठेपुलबाट पर्तापुर ६ मि.शाखा बाटो जोड्ने बिच बाटोमा ग्राभेलिङ्ग	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२४	खयरघारी कृषि बाटो ग्राभेलिङ्ग	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१००,०००.००
२५	६ नं. वडाका विभिन्न टोलहरुका पोलहरुमा बिजुली बत्ती जडान	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	१००,०००.००
२६	चौकिटोल कल्व भवन छेउको सार्वजनिक जग्गा सम्माउने र हरित पार्क बनाउने	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५०,०००.००
२७	बालज्योती प्रा.वि.को जग्गा प्रतापुर तार वार घेराउ	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२८	डिपाड खेल मैदान स्तरोन्नती	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०७ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ७				८,५००,०००.००
१	वडा कार्यालय मोजाइक हाल्ने	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२	रमनटार कब्रस्तान	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१५०,०००.००
३	मनहरी बगरमा दाहसंस्कार निर्माण	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	६००,०००.००
४	साँगा छयोईफल गुम्बा हल तथा कम्पाउण्ड निर्माण	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
५	रमौली माने डांडा जाने पुल मर्मत सम्भार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
६	समिल डांडा कृषि सडक	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१,०००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
७	बोटे बस्ति सडक	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
८	सुबेदी कान्छा घर लाइन बाटो स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२५०,०००.००
९	समिल डाँडा अर्धनरेश्वर मन्दिर जाने बाटो स्तरउन्नति	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१०	उधोग बाणिज्य संघ जाने बाटो स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
११	वाङ्ग नाम टोल र सिन्धुली टोल बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२५०,०००.००
१२	बिजौना किरियापुत्री घर जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१३	वडा कार्यालयको पश्चिम तर्फको बाटो स्तरीकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१४	रमौली शाखा बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१५०,०००.००
१५	समिल डाँडा टोल पूर्व तर्फको बाटो स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१६	रमनटार प्रमुख बाटो जोड्ने सहायक बाटोहरु स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१७	ऋषिको टोल बाटो स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१८	रमनटार गैरीटोल वाल तथा स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१९	बिजौना चर्च पछाडी खानेपानी जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२०	बिजौना माने डाँडा र खेत हुदै खानेपानी बोरिङ्ग सम्म जाने बाटो ट्रयाक ओपन	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२१	निर्मल बस्ति झोरा नियन्त्रण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२५०,०००.००
२२	कल्ले खोला झोरा नियन्त्रण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२३	बिजौना बौद्धमार्गीहरुको लागि दाहसंस्कार टहरा निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२४	रमनटार बौद्धमार्गी दाहसंस्कार पानि ट्यांकी निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२५	मनहरी माथिल्लो बजार नाला निर्माण	३११५८	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
२६	लामाबस्ति ढल तथा नाला निर्माण	३११५८	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२५०,०००.००
२७	लामा बस्ती पुर्ब पट्टिको पौडेल टोल संरक्षण गर्न वाल निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
२८	ब्रम्हकाली रमौली हल स्तरोन्नति तथा खेल मैदान निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२९	ब्रम्हकालि बिधालयबाट कक्षा ८ पास छात्र छात्रालाइ साइकल वितरण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०८ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ८				९,५००,०००.००
१	बालबालिका विविध क्रियाकलाप तथा बैठक व्यवस्थापन	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	१५०,०००.००
२	महिलाहरुका लागी सिप विकास कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	२५०,०००.००
३	च्यानघर ।(देवकोट)	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
४	वडा कार्यालय अगाडी गोल घर	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	५००,०००.००
५	टासी छ्योलिड गुम्बा	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
६	मरन घाँट (गुम्बा टोल)	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	७००,०००.००
७	सुकौरा विलियर्स स्टन चर्च (जिप्सन)	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
८	शम्भु गिरीको घर हुँदै बिचारी गुरुड ट्रयाक ओपन	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
९	स्कूल पछाडिको बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१०	चन्द्रमणी घर जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
११	गुम्बा पछाडिको अधुरो बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	१५०,०००.००
१२	सोमेको घर जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१३	बगर टोल सुकुलाल मार्ग ट्रयाक ओपन	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१४	स्वतन्त्रको घर जाने बाटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१५	मुस्ले खानेपानी र दारिम्बास गोरेटो	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१६	गुरुड डाडा स्लाब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३५०,०००.००
१७	दाडसिड खोल्चा हरि घर पछाडि झोरा नियन्त्रण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
१८	पूर्ण खोल्चा झोरा नियन्त्रण । (पश्चिम पटि)	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
१९	कालापानी खोल्ची झोरा नियन्त्रण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
२०	बौदार टोल सिंचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२१	देवकोट खानेपानी ट्याडकी, मुहान मर्मत र ग्याड	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	५००,०००.००
२२	खानेपानी (सिम्पानी खानेपानी)	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१,०००,०००.००
२३	ऋषेश्वर मन्दिर गेट निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२४	देवकोट भवन निर्माण । (भ्यू टावर)	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२५	श्री मनोहरेश्वर महादेव मन्दिर रंगरोगन धारा जडान	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१००,०००.००
२६	मनहरी पोलहरुमा बत्ति(बल्ब)	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
२७	हरिडाडा जलेश्वर माहादेव मन्दिर निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६२०९ - मनहरी गाउँपालिकावडा नं. ९				८,०००,०००.००
१	मगर गुठी भवन मर्मत	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	३००,०००.००
२	जनकल्याण कृषक समुह भवन स्तरोन्नती	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	४००,०००.००
३	किरियापुत्री भवन शौचालय निर्माण	३११९२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
४	खयरघारी महिला समुह भवन स्तरोन्नती	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
५	भट्ट टोल हुँदै सुकौरा जाने बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
६	घरेटी चोक बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
७	राजमार्ग देखि चनौटा टोल जाने बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
८	भेटघाट टोल बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
९	स्कूलबाट सिन्तान टोल जाने बाटो स्तरोन्नती	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१०	स्कूल देखि जैसिङ खानेपानी ट्याङ्की जाने बाटो ट्रयाक निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
११	क्रसर हुँदै झोलुङ्गे पुल जाने बाईपास बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१२	सुकौरा अधुरो बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
१३	जिम्दार टोल बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१४	रजैया बाइपास आश्रम जाने बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१५	राजमार्ग देखि वडा कार्यालय जाने बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
१६	राधाकृष्ण बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	५००,०००.००
१७	गौरी शंकर चोक स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१८	राजमार्ग देखि प्रणामी टोल बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
१९	चनौटा टोल बाट घरेटी जाने बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००
२०	बाह्रघरे टोल बाटो स्ल्याब ढलान	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	२००,०००.००
२१	कालिका मन्दिरबाट खोल्चा छिचोल्ने बाटो स्तरिकरण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	४००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२२	रमिते खोल्ची नियन्त्रण	३११५४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	२००,०००.००
२३	खरङ्गा सिंचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	३००,०००.००
२४	जल्किने टोल खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
२५	जंगलेश्वर मन्दिर ट्रस्ट निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३००,०००.००
२६	शान्ति टोल खेलकुद चौर मर्मत	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६५११ - संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)				२०९,९००,०००.००
१	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरूमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको स्वीकृत दरवन्दी अनुसारको तलब, महगी भत्ता र पोषाक भत्ता	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१३,८००,०००.००
२	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१७,८००,०००.००
३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरू समेत)	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०४,०००,०००.००
४	रोजगार सहायकको पोशाक भत्ता	२११२१	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	१०,०००.००
५	रोजगार संयोजकको पोसाक	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०,०००.००
६	सेवा करार कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
७	प्राविधिक सहायकको पोसाक	२११२१	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	१०,०००.००
८	सेवा करार कर्मचारीहरूको बीमा शुल्क बापतको खर्च	२१२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२०,०००.००
९	स्थानीय तहमा सामी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कर्मचारी भ्रमण तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८०,०००.००
१०	स्थानीय तह कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको बैठक (LGPMC Meeting)	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४०,०००.००
११	मसलन्द सामान खरिद (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	२२३१९	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	५०,०००.००
१२	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक दैनिक भ्रमण भत्ता/यातायात खर्च/ईन्धन	२२३१९	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	५०,०००.००
१३	रोजगार सेवा केन्द्रको लागी मसलन्द खर्च	२२३१९	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	७८,०००.००
१४	सूचना प्रकाशन तथा उन्नत बीउ उपयोग अनुगमन निरीक्षण	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१५०,०००.००
१५	रोजगार संयोजकको तलब	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५६८,०००.००
१६	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक, चाडपर्व खर्त तथा पोशाक खर्च	२२४१३	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	७३५,०००.००
१७	रिटर्नी स्वयंम सेवक परिचालन	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	६७४,०००.००
१८	वित्तीय साक्षरता सहजकर्ताको सेवा करार	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४६०,०००.००
१९	कृषि स्नातक करार	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५२५,०००.००
२०	मनोसामाजिक परामर्शकर्ताको सेवा करार	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४६०,०००.००
२१	प्राविधिक सहायकको तलब	२२४१३	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	४५२,०००.००
२२	रोजगार सहायकको तलब	२२४१३	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	४५२,०००.००
२३	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरूको तलब भत्ता	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२३०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
२४	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२००,०००.००
२५	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२२	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२२९,०००.००
२६	कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपुरण तथा अन्य विपदको समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम	२२५२२	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	९२५,०००.००
२७	स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/अध्यावधिक/कार्यान्वयन	२२५२२	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	५०,०००.००
२८	सुरक्षित वैदेशिक रोजगारीसँग सम्बन्धी समुदाय अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९२,०००.००
२९	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८६०,०००.००
३०	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९५०,०००.००
३१	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	२२५२२	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	६०,०००.००
३२	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२२	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	९२९,०००.००
३३	पोषण विशेष (स्वास्थ्य) क्षेत्रका कार्यक्रम सञ्चालन	२२५२२	युरोपियन युनियन - शसर्त अनुदान चालु	९५०,०००.००
३४	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
३५	रोजगारी सृजना (आई.डि.ए.)	२२५२२	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	२,४८९,०००.००
३६	स्वास्थ्य चौकी (आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम (अभिमुखीकरण, समिक्षा, फलो अप , अनुगमन तथा सुदृढीकरण समेत)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१२६,०००.००
३७	हरियो घाँस विस्तार कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८३८,०००.००
३८	रोजगारी सृजना (नेपाल सरकार)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,९२२,०००.००
३९	नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दीगोपना, एफ. आई.पी.भी. खोप अभियान, खोपबाट वचाउन सकिने रोगहरुको निगरानी, नमुना संकलन तथा ब्यबस्थापन, सरसफाई प्रबद्र्धन कार्यक्रमको समिक्षा र सुक्ष्मयोजना अद्यावधिकको लागि १ दिने गोष्ठी, पूर्ण खोप वडा, पालिका सु	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१६२,०००.००
४०	जुनोटिक रोगहरु, AMR सम्बन्धी पैरवी तथा अभिमुखिकरण, AMR Day, Rabies Day	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१६,०००.००
४१	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन, यातायात खर्च र दिवस मनाउने खर्च समेत)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४००,०००.००
४२	रेबिज नियन्त्रण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२००,०००.००
४३	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,३७६,०००.००
४४	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामग्री ढुवानी, रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ, ई-टि.बि रजिस्टरअध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम, स्थलगत	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५२,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण, क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध वार्षिक समिक्षा तथा कोहर्ट विश्			
४५	वैदेशिक रोजगारीबाट स्वदेश फर्केका व्यक्तिहरूका सञ्जाल गठन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (स्थानीय तह सञ्जाल)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५०,०००.००
४६	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१००,०००.००
४७	मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१२५,०००.००
४८	पोषण सुधारको लागि विपन्न समूदायका महिला समूह वा सहकारीहरूलाई विपन्न सदस्यहरूको आयआर्जन सुधार कार्यक्रमको गर्न अनुदान	२२५२२	युरोपियन युनियन - शसर्त अनुदान चालु	६००,०००.००
४९	महामरी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१००,०००.००
५०	कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपदको समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४०२,०००.००
५१	किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहुनिकाय अन्तरक्रिया तथा Active Case Detection तथा slide ढुवानी समेत (औलो र कालाजार)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३०,०००.००
५२	परिवार योजना सेवा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९४,०००.००
५३	खाद्यान्न बालीको उन्नत बीउ उपयोगमा अनुदान(धान,गहुँ,मकै)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,१७५,०००.००
५४	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	२२५२२	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	३०,०००.००
५५	आ.व. २०७९/८० मा स्थापना भएको बाखा पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरता	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	७०२,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
५६	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	७१३,०००.००
५७	स्थानीय तहको साझेदारीमा कोभिड १९ विरुद्ध खोप अभियान तथा बुस्टर खोप समेत संचालनको पालिका/वडा बाट खोपकेन्द्र स्तरमा सुपरिवेक्षण तथा दादुरा रुबेला खोप अभियान संचालन एवं व्यवस्थापनको लागि पालिका तथा वडा खोप समितिको अभिमुखीकरण र योजना गोष्ठी)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२३९,०००.००
५८	डेङ्गु लगायतका किटजन्य रोगहरूको नियन्त्रणका लागि लामखुट्टेको वासस्थान खोजी गरी लार्भा नष्ट गर्ने, विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम, अभियान संचालन गर्ने तथा सरोकारवालाहरूसंग अभिमुखीकरण गर्ने र किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको डाटा भेरिफिकेशन	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५४,०००.००
५९	कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपदको समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम	२२५२२	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	७३,०००.००
६०	पोषण संवेदनशील (खानेपानी तथा सरसफाइ, कृषि, पशुसेवा, महिला तथा बालबालिका, शिक्षा र शासकीय प्रवन्ध) क्षेत्रका कार्यक्रमहरू सञ्चालन)	२२५२२	युरोपियन युनियन - शसर्त अनुदान चालु	२५०,०००.००
६१	वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालन खर्च	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२३४,०००.००
६२	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, निशुल्क गर्भपतन र	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,०६०,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम			
६३	वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने व्यक्तिहरूसँग गहण अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३,०००.००
६४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१४०,०००.००
६५	प्रजनन् रुग्णता स्वास्थ्य सेवा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८५,०००.००
६६	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२७०,०००.००
६७	पोषण विशेष कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३८४,०००.००
६८	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ्ग	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१२,०००.००
६९	समुदायलाई क्षयरोग सम्बन्धी अभिमुखीकरण एवम् घरदैलो क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण, एवं पाँच वर्ष मुनिका बालबालिमा क्षयरोग रो	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४८,०००.००
७०	सरोकारवालाहरूसंगको अन्तरक्रिया तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम (प्रहरी / पत्रकार/ स्थानीय जनप्रतिनिधी/ मिडिया/ स्थानीय तहको विषयगत शाखा जस्तै न्यायिक समिति तथा स्वास्थ्य शाखाका ,समुदायका अगुवाहरूलाई आप्रवासनको असर तथा प्रभाव, कामदारलाई समाजिक बहिस्करण र प्रभाव न्यून	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८२,०००.००
७१	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
७२	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको डाटा भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै अर्धवार्षिक एवं वार्षिक समिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२००,०००.००
७३	आ.व. २०७९/८० मा स्थापना भएको धानबाली पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरता	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४९६,०००.००
७४	उन्नत बीउ वितरकलाई प्रोत्साहन अनुदान	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१५०,०००.००
७५	सामी कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन	२२६११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४०,०००.००
७६	सञ्चालित रोजगार आयोजनाहरूको अनुगमन/निरिक्षण	२२६११	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	४५,०००.००
७७	अन्य विविध खर्च (चिया, पानि लगायत अन्य विविध)	२२७११	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	२४,०००.००
७८	अन्य विविध खर्च - आयोजना, सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता सम्बन्धी विभिन्न बैठकको चियापान लगायतको खर्च	२२७११	आई डि ए - शसर्त अनुदान चालु	६५,०००.००
७९	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,३८५,०००.००
८०	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३३५,०००.००
८१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	१,२२६,०००.००
८२	CTEVT को मापदण्डबमोजिम सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,४००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
८३	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,१४३,०००.००
८४	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२०६,०००.००
८५	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	३७५,०००.००
८६	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	३५५,०००.००
८७	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२१८,०००.००
८८	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२५०,०००.००
८९	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	७१३,०००.००
९०	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	६,८२१,०००.००
९१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३,९४८,०००.००
९२	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	४३०,०००.००
९३	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय,	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	६१,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
	वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)			
९४	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२,८५२,०००.००
९५	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२८२,०००.००
९६	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,२०७,०००.००
९७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,२५४,०००.००
९८	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२,११९,०००.००
९९	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२२६,०००.००
१००	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	१,२३२,०००.००
१०१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	१,६८०,०००.००
१०२	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९०८,०००.००
१०३	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	३८९,०००.००
१०४	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	१०४,०००.००
१०५	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९,३१५,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
१०६	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२५३११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	१६४,०००.००
१०७	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,३१४,०००.००
१०८	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२७२११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	४०८,०००.००
१०९	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२७२११	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२४९,०००.००
११०	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२७२१३	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	५१४,०००.००
१११	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२७२१३	एस.इ.एस.पी. - शसर्त अनुदान चालु	२९९,०००.००
११२	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,६५५,०००.००
११३	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,९७४,०००.००
११४	पङ्थलि खोला, रूपचुरियाफेदी, गोगनपानी स्कुल डाँडा, मनहरी गाउँपालिका मकवानपुर	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत	१,०००,०००.००
११५	पालिका अन्तर्गत निर्माणाधिन ५।१०।१५ शैय्या आधारभूत अस्पतालको श्रृजित दायित्व भुक्तानी गर्न	३११५९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत	१,०००,०००.००
११६	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम :- बागमती प्रदेशको मकवानपुर जिल्ला क्षेत्र नं. २ अन्तर्गत मनहरी गाउँपालिका- ३५० वटा (क्रमागत)	३११५९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत	१,४००,०००.००
११७	नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायोग्यौस/विद्युतीय चुलो/सुधारिएको चुलो/सौर्य ऊर्जा)	३११५९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत	८००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
११८	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढिकरण (कम्प्यूटर, फर्निचर फिक्चर्स, क्यामरा, अन्य विद्युतीय उपकरण)	३११७१	आई डि ए - शसर्त अनुदान पुँजीगत	२००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६५१२ - संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विशेष अनुदान)				७,०००,०००.००
१	माथिल्लो मसिने खानेपानी आयोजना वडा नं. ४	३११५६	नेपाल सरकार - विशेष अनुदान पुँजीगत	७,०००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६५१३ - संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम(समपुरक अनुदान)				५,०००,०००.००
१	मानेडाँडा रमौली जाने सडक स्तरीकरण मनहरी ७	३११५१	नेपाल सरकार - समपुरक अनुदान पुँजीगत	५,०००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६५२१ - प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)				३१,६६२,०००.००
१	हाँडीखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण/मर्मत सम्भार, मनहरी ३	२२२३१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	५००,०००.००
२	स्थानीय न्यायीक सहजकर्ता कार्यक्रम(पारिश्रमिक तथा पोषाक खर्च)	२२४१३	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	४६२,०००.००
३	अपाङ्गता भएको व्यक्तीहरुको लागी समुदायमा आधारित पुनस्थापना सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	३००,०००.००
४	बाबु आमा विहिन बालबालिका संरक्षण कार्यक्रम	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१२०,०००.००
५	बालबालिका अन्त्यका लागी समुदाय परिचालन कार्यक्रम	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१५०,०००.००
६	बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा प्रोत्साहन कार्यक्रम	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१५०,०००.००
७	एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम संचालन(विद्यालय नर्सको पारिश्रमिक- ३४७३० प्रति नर्स, महंगी भत्ता-२००० प्रति महिना प्रति नर्स, पोषाक भत्ता-१०००० प्रति नर्स, चाडपर्व खर्च-३४७३० प्रति नर्स र मसलन्द-१०००० गरी जम्मा ४९६००० प्रति नर्स)	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	२,४८०,०००.००
८	खेतीयोग्य जमिनमा(जेसिङ्ग खरङ्गा) सिँचाई कार्यक्रम, मनहरी ९	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१,०००,०००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
				जम्मा
९	पाडा पाडी प्रवर्द्धन, मनहरी ३	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	५००,०००.००
१०	बाखापालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम, मनहरी ३	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१,०००,०००.००
११	मनहरी अस्पताल, मनहरी ७	२५३१२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	२,५००,०००.००
१२	चकरी विष्टोल खानेपानी, मनहरी १, मकवानपुर	२५३१३	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	२,५००,०००.००
१३	घोर्ले टाडी सिरानटोल खानेपानी, मनहरी १, मकवानपुर	२५३१३	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	२,०००,०००.००
१४	कृष्ण मन्दिर तल्लो मकरी सडक, मनहरी १	३११५१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	२,५००,०००.००
१५	खयरघारी भुलचोक सडक, मनहरी ६	३११५१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	२,५००,०००.००
१६	रटानटार सडक स्तरउन्नती, मनहरी ७	३११५१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	३,०००,०००.००
१७	सुनाचुरी जोगीताल वृहत खानेपानी योजना, मनहरी ६	३११५६	बागमती प्रदेश - विशेष अनुदान पुँजीगत	१०,०००,०००.००
बजेट उपशीर्षक : ८०३३२५०६५२३ - प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (समपुरक अनुदान)				१९,०००,०००.००
१	मनहरी गा.पा. २ नं. वडा सडक स्तरीकरण, मनहरी २	३११५१	बागमती प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	९,०००,०००.००
२	वडा नं. ८ र ९ सिमा सडक स्तरीकरण	३११५१	बागमती प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	१०,०००,०००.००
कुल जम्मा				९०२,१७१,८७५.००

खण्ड ७ - गैर सरकारी संस्थाहरु द्वारा संचालन हुने क्रियाकलाप र बजेट

सि.नं.	यस पालिका क्षेत्रमा कार्यक्रम कृयाकलाप संचालन गर्ने गै.स.स.	सम्पर्क नं.	संचालन गर्ने परियोजनाको बिषय क्षेत्र	आ.ब. २०८०/०८१ को लागी खर्च हुन सक्ने अनुमानित रकम	कैफियत
१	शान्ति र लोकतन्त्रका लागि महिला नेपाल	९८५१०५२६६४	Right and Economic Development for Nepal's Empowered Women(RENEW)	५०,००,०००।००	
२	शान्ति फाउण्डेशन	९८६१५८८३०८	मानव बेचबिखन बिरुद्धका कार्यक्रम संचालन	४,१९,१८०।००	
३	फियान नेपाल	९८५११९९२८५	खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य सुरक्षा विषय	१२,५०,०००।००	
४	Informal Sector Service Centre (INSEC)	०१-५२१८७७०	बाल अधिकार सम्बन्धी कार्यक्रम	३,४३,६००।००	
५	सिविन नेपाल	९८५५०२९६३०	बाल अधिकार, बाल संरक्षण, बालमैत्री स्थानिय शासन कार्यान्वयन	३३,१७,०००।००	
६	हिमालयन मानव अधिकारकर्मी समूह(HIMRIGHT)	९८४५०२९४६१	सिमान्तकृत समुदायका लागि शिक्षा तथा नेतृत्व विकास कार्यक्रम	१२,३०,५००।००	
७	आदिवासी जनजाती महिला समूह नेपाल(IWL Nepal)	०१-४१०८१४२	महिला र उनीहरुको परिवारको परम्परागत जिविको पार्जनको श्रोतहरुको सवलीकरणका लागी जलवायु परिवर्तन अनुकूल गाउँ प्रवर्धन	१८,००,०००।००	
८	महिला तथा बालबालिका सरोकार केन्द्र	०५७-५२५०२७	बालविवाह, बाल श्रम, हिंसा, बेचबिखन र अन्य विभिन्न जोखिम बिरुद्धका कार्यक्रम	७९,०२,३०२.५०	
९.	सिविन नेपाल	९८५५०२९६३०	बाल अधिकार, बाल संरक्षण, बालमैत्री स्थानिय शासन कार्यान्वयन	३२,१०,०००.००	
१०.	मकवानपुर महिला समुह	९८५५०४७३१५	महिला तथा किशोरी सुरक्षा, महिला हिंसा न्यूनिकरण, क्षमताविकास तथा आयआर्जन	५०,००,०००.००	
११.	बाल कल्याण समाज मकवानपुर	९८५५०२७७५०	बालश्रम सम्बन्धि न्यूनिकरण कार्यक्रम	२७०००००.००	

सि.नं.	यस पालिका क्षेत्रमा कार्यक्रम कृयाकलाप संचालन गर्ने गै.स.स.	सम्पर्क नं.	संचालन गर्ने परियोजनाको बिषय क्षेत्र	आ.ब. २०८०/०८१ को लागी खर्च हुन सक्ने अनुमानित रकम	कैफियत
१२	शान्तिका लागि अभियान र कोक्याप	९८४५५१५००२	बालबालिका सम्बन्धी	३८५०००.००	